

NA LOTU I JISU KARISITO NI YALODODONU EDAIDAI • EPERELI 2015

Liaona

**Na Kena Kilai na Bibi
ni Vakacacabo ni
iVakabula t. 34**

**Na Cava e Sega kina ni iValavala
ca na malumalumu t. 20**

**iCakacaka ni Rawa ka ena Lotu
Vakamatavuvale. t. 10, 80**

*“Ko cei vei kemudou na tamata, sa dua na drau na nona sipi, kevaka sa vakayalia e dua vei ira, ena sega ni biuta laivi tu na ciwasagavulu ka ciwa ena veico, ka laki vakasaqarai koya sa yali, me kunea mada?
“Ia ni sa kunea, sa viribale ki domona, ka reki.”*

Luke 15: 4-5

ITUKUTUKU

- 4 **iTukutuku ni Mataveiliutaki Taumada: E gadreva o Peresitedi Monson meda Yaloqaqa**
Mai vei Peresitedi Thomas S. Monson
- 7 **iVaqa ni Veisiko: Na veika e Kilai Tani kina o Jisu Karisito—Tawa Cala se Veivakaisini**

ITUKUTUKU
E VAKARAITAKI

- 14 **Na Veivakayararataki Vakayalo ni Marama**
Mai vei Starla Awekamp Butler
Na nomu veivakayararataki vakamarama e teteva yani na ka e rawa ni laurai.

E WAQANA

Eliu: *Na gaumsala ki Emeo*, mai vei Liz Lemon Swindle, me kakua ni lavetaki. Loma ni waqana e liu: iTaba mai vei Jim Jeffery. Ena loma ni waqana e muri: iTaba kena ivakaraitaki mai vei Cody Bell.

- 20 **E Segani ni iValavala Ca ni da Malumalumu**
Mai vei Wendy Ulrich
Vulica na iwalewale ni kena veidutaitaki na ivalavala ca kei na malumalumu eso kei na iwalewale ni kena vukici na malumalumu eso ki na kaukauwa.

- 26 **Na Lotu Savasava**
Mai vei Elder W. Christopher Waddell
Wilika na tohu na ikabakaba oqo ni veiqaravi tawakilai.

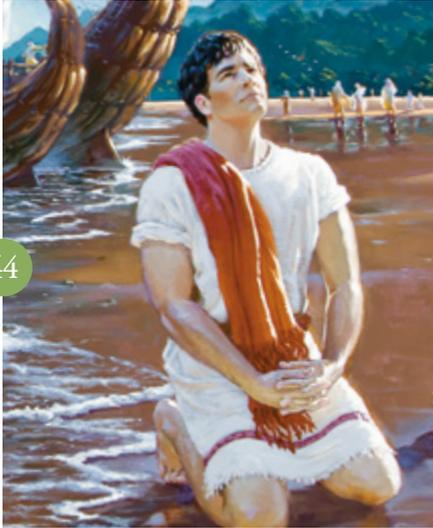
- 30 **“Au Rai Vei Kemuni”**
Mai vei Jonathan H. Westover
Na lagati ni dua na serenilotu a vakayaco veisau saraga ki na matavuvale ni Korea dauvakataro oqo.

- 34 **Na Solibula Tabu ka ni Segani ni Nanumi Koya Vakaikoya ni iVakabula**
Mai vei Peresitedi Boyd K. Packer
Mai na Veisorovaki ni iVakabula sa rawa kina meda sauma vakatoti na noda akaude vakayalo ni valavala ca kei na cakacala.

- 80 **100 na Yabaki ni Lotu Vakamatavuvale**
Ena 1915, a sureti ira na lewenilotu o Peresitedi Joseph F. Smith kei rau na nona daunivakasala mera tekivu vakayaco lotu vakamatavuvale, ena vakamacalataki ni kena ituwaki, navunavu, kei na veivakalougatataki eso.

TABACAKACA

- 8 **Eda Tukuni Karisito: Na Kaukauwa ni Vakabauta**
Mai vei Amber Barlow Dahl
- 10 **Noda iTikotiko, Noda Matavuvale: Na Lotu Vakamatavuvale—Sa Rawa ni o Cakava!**
- 12 **Dina ni Kosipeli: Sa Tucake Tale ko Koya**
Mai vei Peresitedi David O. McKay
- 40 **Domodra na Yalododonu Edaidai**

44

44 Lako Yani Ena Vakabauta

Mai vei Elder Anthony D. Perkins
*Vuli mai vei Nifai ena ka me caka
ni o sotava na digidigi dredre eso.*

*Saga mo raica
na Liaona ka
vunitaki tiko
ena loma ni
ilavelave ogo.
iVakamacala:
Evei o rawa
ni waqaca
kina e dua
na kadrala?*

54

49 iVolakabi: Vakasaqarai Koya**50 Ena Vuku i Josefa**

Mai vei Ted Barnes
*Sa tiko vakacaca ogo e ono na sala
e duidui kina na nomu bula ena
vukuni Parofita o Josefa Simici.*

53 Na Parofita Bula

Mai vei Peresitedi Ezra Taft Benson
*Atama? Nifai? Mosese? Ko na rairai
kurabui mo kila se opei na parofita
bibi duadua.*

**54 Na iVakaraitaki ni Turaga
ni Talairawarawa**

*Ciwa na sala a dusimaka kina
o Jisu Karisito na salatu kivei
keda meda muria.*

58 Nodaru Veiyawaki**60 iWalewale mo Vuku Kina**

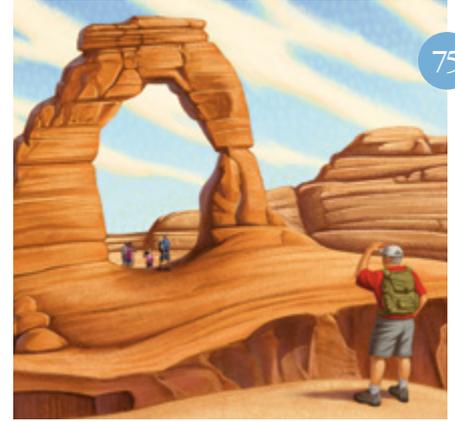
Mai vei Elder Neil L. Andersen
*Na cava na duidui ni vuku ni
vuravura kei na vuku ni Kalou?*

61 Kena Dina**62 Duabau na Qelenisipi
ka Duabau na iVakatawa**

*Sa rawa ni kauti keda vakavo-
leka Vua na iVakabula na kilai
vakamatata ni veika me baleta
na cakacaka ni ivakatawa.*

64 Taro kei na Kena iSau

*Na sala cava e rawa niu loma-
vinaka kina meu vosa vei noqu
bisopi me baleta na leqa se na
kauwai eso?*

75

66 Opei na Nomu Qaqa?

Mai vei Charlotte Mae Sheppard
*A rere o Ellie ni tukuna ki na
kalasi se opei vakaidina na
nona qaqa.*

68 Masu kei na Valenisokalou Eso

Mai vei McKelle George
*Ni a sikova o Dani e dua na vale
ni sokalou e Igiladi, a vulica o
koya e dua na lesoni bibi me
baleta na masu.*

**70 iVakadinadina Digitaki:
Na cava e sa rui bibi kina
na talairawarawa?**

Mai vei Elder Russell M. Nelson

71 Vakasama Rarama**72 Gauna ni iVolanikalou:
Vakabula e Dua na
Vukavuka o Jisu**

Mai vei Erin Sanderson

**74 iWiliwili ena iVolanikalou:
Vakabulai Ira na Tauvimate
o Jisu****75 Na Salatu Dodonu**

Mai vei Elder Claudio D. Zivic
*Na muri ni salatu dodonu
e vakayaco veisau saraga.*

**76 Me Baleti Ira na Gonelalai:
Au Kila ni Lomani Au ko Jisu**

Mai vei Jane McBride Choate

EPERELI 2015 18 NO. 1
LIAONA 12564 858

Mekasini Vakaviti ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Eadaidai

Na Mataveiliutaki Taumada: Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Na Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Edita: Craig A. Cardon

Dauvakasala: Mervyn B. Arnold, Christoffel Golden, Larry R. Lawrence, James B. Martino, Joseph W. Sitati

Manidia Dairekita: David T. Warner

Dairekita ni Matavuvale kei na Veitokoni

kina Matavuvale: Vincent A. Vaughn

Dairekita ni Mekasini ni Lotu: Allan R. Loyborg

Manidia ni Bisinisi: Garff Cannon

Manidia Editia: R. Val Johnson

iVukevuke Manidia Editia: Ryan Carr

Veivuke ena Tabaivola: Lisa Carolina López

Volavola kei na Editia: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Mindy Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Manidia Dairekita ni Cakacaka ni Liga: J. Scott Knudsen

Dairekita ni Cakacaka ni Liga: Tadd R. Peterson

Disaini: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Kodineita ni iYaya Taqomaki: Collette Nebeker Aune

Manidia ni Tabaivola: Jane Ann Peters

Kena Tabaki: Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Tabaki taumada: Jeff L. Martin

Dairekita ni Tabaivola: Craig K. Sedgwick

Dairekita ni Veivotayaki: Stephen R. Christiansen

Me vakau na isau ni mekasini, kei na kena vakatataro e so ki na *Liaona*, Fiji Regional Office, PO Box 90, Suva, 2-20 Lakeba Street, Samabula, Suva, Fiji. E kena isau e \$2.75 dua na yabaki, se \$0.70 na isau ni ilavelave yadudua, me vakavo ga na kena ka tabaki me ivakananumi. Me qai kerei na kena ivakamacala tale e so mai na Valenivolavola Liu ni Lotu, e na talevoni 3388900 e Suva.

Me baleta na sausaumi kei na kena isau ena taudaku kei Amerika kei Kanada, veitaratara ki na nomuni sitoa ni Lotu se iluilui ni tabanalevu se tabana.

Me qai vakau na ivola kei na vakatataro ena parokaramu ni kompiuta ena liahona.lds.org; ena i-meli ki na liahona@ldschurch.org; se ena meli ki na *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Na *Liaona* (vakadewataka na ivola i Momanani ni "kabasi" se "idusidusi") sa vakadewataki oti ena vosa vaka- Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Jaina, Jaina (vakararawataka), Croatia, Czech, Denmark, Necaladi, Valagi, Estonia, Viti, Finiladi, Varanise, Jamani, Kiriki, Idia, Hungary, Aisiladi, Idonisia, Itali, Japani, Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malaqasi, Masela, Mongolia, Nowei, Poladi, Potukali, Romania, Rusia, Samoa, Slovenia, Sipi, Suwiteni, Swahili, Tagalog, Taiti, Tai, Toga, Ukraine, Urudu, kei na Vietnam. (E duidui na gauna me taba kina ena veivosa yadudua.)

© 2015 mai na Intellectual Reserve, Inc. Dodonu kece e taqomaki. Tabaki e Amerika

Sa rawa me lavetaki na veitukutuku kei na iyaloalo era tiko ena *Liaona* me baleta na inaki eso, cakacaka ni lotu sega ni saumi se vakayagataki ga e vale. Ena sega ni rawa me lavetaki na veiyaloalo eso kevaka era sega ni vakadonui mai vei kena itaukei. Na vakatataro baleta na Dodonu ni Lavetaki me na vakau yani ki na Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA; i-meli: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

April 2015 Vol. 18 No. 1 LIAHONA (USPS 311-480) Fijian (ISSN 1096-5122) is published four times year (April, May, October, and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Vakasama ni Lotu Vakamatavuvale

Na ilavelave oqo era umani tu kina na itukutuku kei na itaviqaravi e rawa ni ra vakayagataki ena lotu vakamatavuvale. Koto oqo e rua na vakasama.

"Au Rai Vei Kemuni," tabana e 30: Me vaka ga na kena vukei Pak Mi-Jung ena nona lewa me papitaiso na qaqa ni sere "Au Rai Vei Kemuni," sa rawa vakakina ni basika na qaqa mai na revurevu ni serenilotu ki na noda bula. Vakasamataka mada e dua na gauna a vakalougatataki kina na nomu bula mai na qaqa ni dua na sere ka vakasamataka mo wasea na gauna oqori vei ira na nomu matavuvale. Sureta na lewe ni matavuvale yadua me digitaka e dua na serenilotu taleitaki ka tukuna na kena veivakalougatataki ki na nona bula. Qai lagata vata kei na nomu matavuvale na serenilotu yadua oqori. (E rawa ni o cakava tiko oqo ena vica na macawa.)

"Masu kei na Valenisoro," tabana 68: Ni o sa wilika oti na italanoa oqo, vakaraitaka na iyaloalo se tukuna na veimataqali lotu e tu ena nomu koro ka veivosakitaka na taro eso oqo ena nomu matavuvale: Na cava eso na ka eda tautauvata kina kei na veimatalotu tale eso? E vakavei beka na nona nanuma na Tamada Vakalomalagi me baleti ira kece na Luvena? Me vakavei beka na noda raici ira na tamata e duatani nodra vakabauta? Vakasamataka mo vakayagataki na itukutuku ena "Balancing Truth and Tolerance" mai vei Elder Dallin H. Oaks ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua (*Liahona*, Fepe. 2013, 28–35) me vukea na kena saumi na taro eso oqo.

ENA NOMU VOSA

Era sa vakarautaki tu na *Liaona* kei na ivola tale eso ni Lotu ena vuqa na vosa ena languages.lds.org.

IULUTAGA ENA ILAVELAVE OQO

Na naba e tukuna tiko na imatai ni tabana ni tukutuku o ya.

Bula vakalou, 58

Cakacaka ni kaulotu, 30, 40

Cakacaka ni valetabu,
30, 43

Cakacala, 20, 34

Galala ni digidigi, 4, 20, 44

Ira na Parofita, 53

iVakaraitaki, 14, 66

iVakaro, 70, 75

iVakatagi, 30, 40

Jisu Karisito, 7, 8, 12, 20,
26, 34, 49, 54, 62, 66, 72,
74, 76

Josefa Simici, 12, 50
Loloma, 76

Lotu vakamatavuvale,
10, 80

Marama, 14

Masu, 68

Matabete, 50

Matavuvale, 10, 50

Mate, 30, 41

Na Lolo, 30

Rarawa, 30, 41

Saumaki, 30

Setani, 34, 61

Talairawarawa, 44, 54, 58

Tucaketale, 12, 49

Vakabauta, 8, 20, 44

Vakatulewa, 44, 60, 75

Valavala ca, 20, 34

Veiliutaki ni Lotu, 53, 64

Veiqaravi, 26, 42

Veisorovaki, 20, 34, 49

Veivakabulai, 8, 72, 74

Veivakalesui Mai, 50

Veivosoti, 20, 34

Veivutuni, 34, 64

Veiyalayalati Vou, 54, 62,

72, 74

Yaloqaqa, 4

Yalo Tabu, 30, 41, 42, 43,

44, 50, 58

Yaloyalo vakasisila, 34

Mai vei Peresitedi
Thomas S.
Monson

E Gadreva o Peresitedi Monson meda

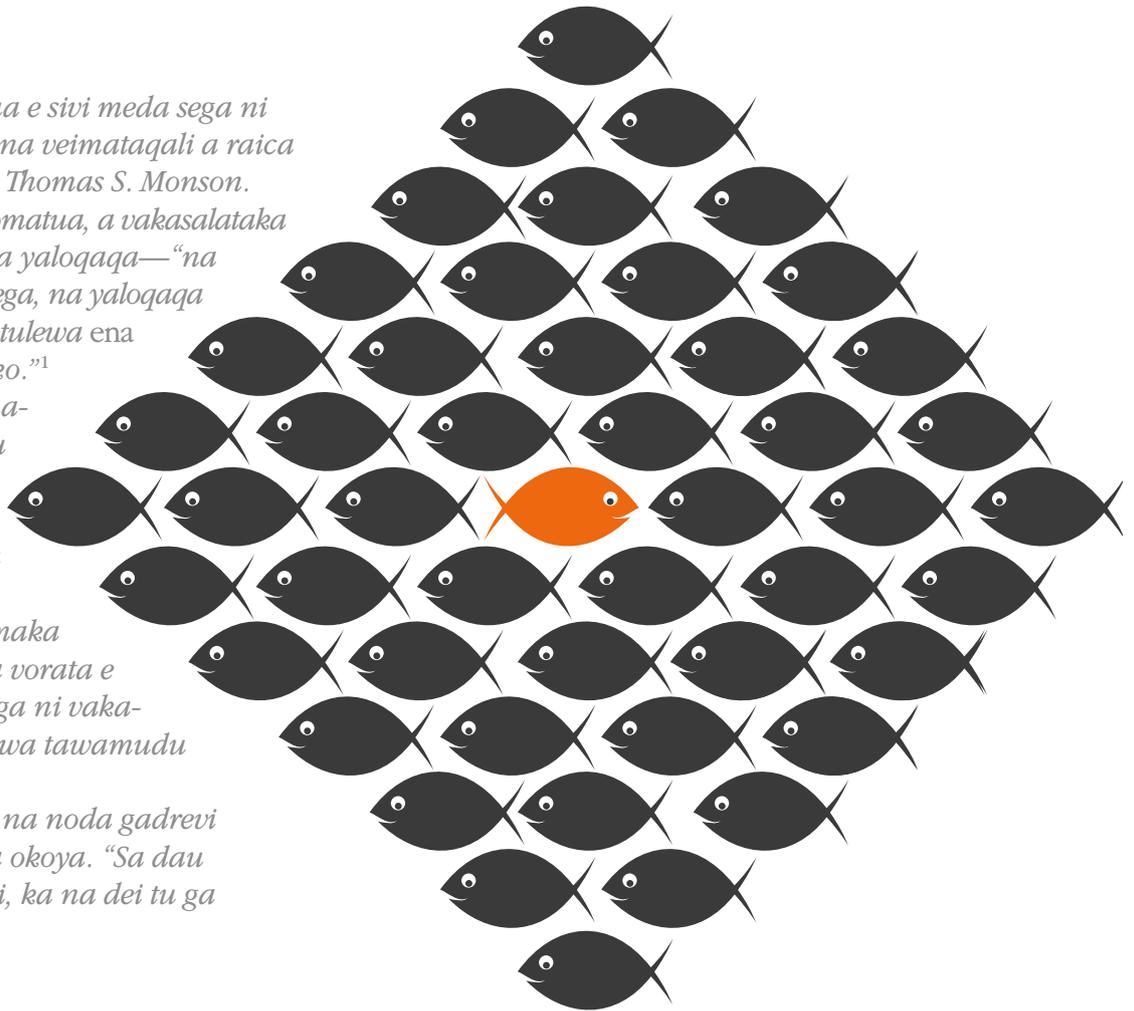
YALOOQAQA

E dredre ni dua na aua e sivi meda sega ni caka digidigi tiko ena kena veimataqali a raica matua rawa o Peresitedi Thomas S. Monson.

Meda digidigi vakayalomatua, a vakasalataka okoya, eda sa gadreva na yaloqaqa—“na yaloqaqa meda tukuna sega, na yaloqaqa meda tukuna io. Na vakatulewa ena vakadeitaka na ilakolako.”¹

Ena vosa oqo, e vakana-numi ira na Yalododonu Edaidai o Peresitedi Monson ni ra sa gadreva na yaloqaqa mera tutaka na dina kei na yalododonu, mera taqomaka na ka era vakabauta, ka vorata e dua na vuravura e sa sega ni vakadonuya voli na yavunilewa tawamudu kei na ivakavuvuli eso.

“Sa dau vakawasoma na noda gadrevi me da yaloqaqa,” a kaya okoya. “Sa dau kena ivakarau tu ga mai, ka na dei tu ga me vakakina.”²

Na Yaloqaqa e Kauta Mai na Veivakadonui ni Kalou

“Eda na sotava kece na rere, na veivakalialiai, ka sotava na veisaqasaqa. Me tu vei keda—keda kece sara—na yaloqaqa me da vorata kina na veivakasama kilaillevu, na yaloqaqa me tutaki na ivakavuvuli. Yaloqaqa ga ka sega ni caka cala, ena kauta mai na marau ni veivakadonui ni Kalou. Sa na yaco na yaloqaqa me dua na ivalavala dodonu totoka sega walega ena kena laurai me mate vakatagane ia na gugumatua me da bula dodou. Ni da toso ki liu, ka segata me da bula ena ivakarau dodonu, eda na vukei vakaidina mai vua na Turaga ka rawa ni vakacegui ena Nona vosa.”³

Tudei ena Yaloqaqa

“Na cava na ibalebale ni vosota? Au taleitaka na kena ibalebale oqo: *mo ni tudei ena yaloqaqa*. Ena yaga beka mo ni yaloqaqa mo ni vakadinata kina; ena yaco vakakina ena so na gauna ni ko talairawarawa. Ena yaga sara vakalevu ni ko ni vosota yani me yacova na siga o ya mo ni sa biuta kina na bula vakatamata oqo.”⁴

Yaloqaqa Voli ena Tutaki ni Dina

“[Me na] tiko vei kemuni na yaloqaqa mo ni tudei ena dina kei na ivalavala dodonu. Baleta ni vakarau ni veimaliwai edaidai sa yawa sara mai na yavunilewa kei na ivakavuvuli sa solia vei keda na Turaga, ko ni sa kacivi tiko mo ni taqomaka na veika ko ni vakabauta. Vakavo ga ke teivaki dei tu na waka ni nomu ivakadinadina, ena dredre mo na taqeya na nodra vakalialia na nomu vakabauta. Ni sa teivaki dei, na nomu ivakadinadina ni kosipeli, me baleta na iVakabula, kei na Tamada Vakalomalagi ena vakauqeta na veika kece o vakayacora ena nomu bula taucoko.”⁵

Eda Gadreva Meda Bula Vakayalo ka Yaloqaqa

“Na itukutuku e saravi tiko ena retioyaloyalo, kei na iyaloyalo, kei na itukutuku tale eso [nikua] e dau saqata sara tikoga na veika eda vinakata tiko vei ira na luveda me ra bulataka ka vakamareqeta. E sega walega ni noda itavi me da vakavulici ira me vinaka na yalodra ka muria na ivunau, ia me da vukei ira talega me ra tudei tikoga kina, se cava na draki ni bula butobuto era na rawa ni ravuti kina. Na ka oqo ena gadrevi kina na noda gauna kei na gugumatua—kei na kena gadrevi me da vukei ira na tamata, sa qai gadrevi vei keda sara mada ga me da vorata rawa kina na veika butobuto eda raica ena veiyasana kecega.”⁶

Meda Sa Qai Yaloqaqa Tiko Ga

“Ni da bula lako voli ena veisiga yadua, sa na rawa ni bolei tikoga na noda vakabauta. Eda na raica ni da vakavivoliti tiko mai vei ira eso ena so na gauna ka tu vata kei ira na lewelailai, se tui taudua ga me baleta na ka e vakadonui kei na ka e sega. . . .

“Meda sa qai dau yaloqaqa tiko ga ka tu vakarau meda tutaka na veika eda vakabauta, kevaka meda sa qai tu taudua ga ena veigauna eso, meda sa qai vakayacora ena yaloqaqa, ka vaqacacotaki ni da sa kila ni ka dina na noda sa sega ni tu taudua ga ena gauna eda sa tu vata kina kei na Tamada Vakalomalagi.”⁷ ■

VEIVAKAVULICI MAI NA ITUKUTUKU OQO

Ko na rairai tarogi ira o vakatavulici mera vakasamataka e dua na ituvaki ena macawa e lako mai—e vale, e vanua ni cakacaka, e koronivuli, se ena lotu—oya ena gadrevi kina mera cakacaka ena yaloqaqa. Era na rairai rere beka, vosota na bolebole eso, tutaka na nodra vakabauta, se nanuma mera talairawarawa vakaoti ki na dua na ivakavuvuli ni kosipeli. Sureti ira mera wasea na nodra nanuma se vola.

IDUSIDUSI

1. Thomas S. Monson, “Na Tolu na Yavu ni Digidigi,” *Liaona*, Nove. 2010, 67, 68.
2. Thomas S. Monson, “E Gadrevi na Yaloqaqa,” *Liaona*, Me 2004, 55.
3. Thomas S. Monson, “Mo Kaukauwa ka Qaqa,” *Liaona*, Me 2014, 69.
4. Thomas S. Monson, “Vakadinata, Talairawarawa, Vosota,” *Liaona*, Me 2012, 129.
5. Thomas S. Monson, “Mo ni Yaloqaqa Tikoga,” *Liaona*, Me 2009, 126.
6. Thomas S. Monson, “Na iNakinaki E Tolu me Dusimaki Iko,” *Liaona*, Nove. 2007, 118–19.
7. Thomas S. Monson, “Bolea mo Tu Tuadua,” *Liaona*, Nove. 2011, 60, 67.

Sarah Nei Duatale

Mai vei McKenzie Miller

Au raica ni dau dredre voli me’u vakayagataka na noqu vakabauta me saumi kina e dua na taro rawarawa me vaka na “Cava na vuna o sega ni gunu kofi kina?” E liu au dau vakaiulubale tu ga me vaka na “E sa rui wiwi” se “Ausega ni taleitaka na kena igunugunu.”

Cava na vuna au a madua kina? Cava na vuna au sa rui rere kina ni tutaka na ka au vakabauta? Ni’u railesu ena gauna oqo, au sega ni kila matata saraga na ka au a rerevaka. Ia au nanuma vinaka na noqu a tarova na vuni voli ena daku ni ulubale eso.

Dua na siga ena noqu kalasi ni vosa Vakavalagi ena koronivuli torocake, a kacivaka na qasenivuli ni keimami na raica tiko e dua na wase ni yaloyalo ena TV ka’u kila ni sega ni dodonu me’u sarava. Ni ra kaila ena marau na vo ni gonevuli, a laveta cake na ligana o Sarah na noqu itokani ena kalasi ka kerea ke rawa ni gole ituba.

Ni taroga na qasenivuli na vuna, a sauma vakamatata o Sarah, “Baleta ni’u Momani ka’u sega ni dau sarava na yaloyalo e tiko kina na veika vakasisila.”

A veivakurabuitaki na nona yalodoudou ni tudei ena mata ni kalasi. Vinakavakalevu Sarah, o au talega a tucake ka wawa voli e tautuba kei na vakasama matata me yacova ni cava na yaloyalo.

Au a veisau vakataucoko. Au sa tekivu vakamacalataka voli na noqu vakabauta ka sega tale ni levea tiko na kena ulutaga. Ka me kena vatuka, au sa mai nuidei vakaiau ka vakaitavi vakalevu cake ena itaviqaravi eso ni Lotu kei na vuli.

Au a sega ni tukuna vei Sarah na kena vakaibalebale vakalevu vei au na nona ivakaraitaki, ia au dau tovolea me’u vakatatamuria na nona ivakaraitaki ni nuidei. Au sa qai vakila tu oqo ni noqu mai lewena na Lotu totoka ka vakatabui ni Kalou, e sa sega saraga ni dua na ka meda madualaka. Au vakanuini ni na rawa, mai na noqu ivakaraitaki, me’u na Sarah nei duatale.

Na dauvolaivola e vakaitikotiko mai Utah, Amerika.

GONELALAI

Na Yaloqaqa ena iVolanikalou

Vakatavulica o Peresitedi Monson meda sa qai dau yaloqaqa tikoga ka tu vakarau meda tutaka na veika eda sa vakabauta. Lewe levu era tui ena ivolanikalou era vakaraitaka ni ra tamata kaukauwa. Wilika na ivolanikalou ena yasa ni yaca. Era vakaraitaka vakacava ni tu vei ira na kuakauwa ka tucake ena yaloqaqa ka tutaka na dodonu? Vakayagataka na vanua lala mo vola se droinitaka na iyaloyalo ni nomu isaunitaro.

Josefa Simici (Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:11–17)

Taniela (Taniela 6:7, 10–23)

Samuela na Lemanaiti (Ilamani 13:2–4; 16:1–7)

Esiteri (Esiteri 4:5–14; 5:1–8; 7:1–6)

Vulica ena masumasu na itukutuku oqo ka vakasaqara mo kila na ka mo na wasea. Ena vakalevutaka vakacava na nomu vakabauti Koya ka kila deivaki na bula kei na ilesilesi ni iVakabula, ka vakalougatataki ira o vakaraica voli ena veisiko? Me ikuri ni itukutuku, lako ki na reliefociety.lds.org.

Na Veika e Kilai Tani Kina o Jisu Karisito: Tawa Cala se Veivakaisini

Oqo e sa tiki ni dua na ituwatua ni iVaqa ni Veisiko ka matataki kina na ivakarau ni iVakabula.

Ena vukei keda na kena kilai vakamatata ni o Jisu Karisito e sa tawa cala ka tawa veivakaisini ena noda sasagataka ena yalodina meda muria na Nona ivakaraitaki. A tukuna o Elder Joseph B. Wirthlin (1917-2008) ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua: “Mo lawaki oya mo na veicavilaki se muataki vakatani. . . . A tamata tawa cala e sa dua na tamata dodonu, yalodina ena sasaga, kei na nakinaki savasava, na nona bula e vakaraitaka na sasaga rawarawa ni kena vakamuri na nona itavi e veisiga ki na ivakavuvuli ni buladodonu. . . . Au vakadinata na kena vinakati vei ira na lewe ni Lotu mera na tawa cala sa na rairai vakabitaki cake oqo mai na gauna tale eso baleta e vuqa ena vuravura era sega ni kila vakamatata tu na bibi ni ivalavala dodonu oqo.”¹

Vakasamataka Oqo

Na cava eda rawa ni vulica me baleta na vorati ni lawaki mai vei ira na gone lalai? (Raica na iDusidusi Vakaivolankalou, “Lawaki.”)

Ena veivakaisini, a tukuna o Peresitedi Dieter F. Uchtdorf, na iKarua ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada: “E sega ni dua vei keda e sa vaKarisito rawa me vaka eda kila ni sa dodonu meda vakakina. Ia eda gadreva vagumatua meda dau vorata na noda cakacala kei na via cakava na ivalavala ca. Mai na yaloda kei na lomada eda sa gadreva sara me da vinaka cake mai na veivuke ni Veisorovaki i Jisu Karisito.”²

Eda kila “ni da na lewai ena noda ivalavala, na gagadre ni lomada, kei na mataqali tamata eda sa mai vakataka.”³ Ia ni da saga meda veivutuni, eda sa na yalosasava cake sara—ka “sa kalougata ko ira sa yalosasava: ni ra na raica na Kalou” (Maciu 5:8).

iKuri ni iVolankalou

Same 32:2; Jemesa 3:17; 1 Pita 2:1-2, 22

IDUSIDUSI

1. Joseph B. Wirthlin, “Without Guile,” *Ensign*, May 1988, 80, 81.
2. Dieter F. Uchtdorf, “Mai, Tomani Keimami,” *Liaona*, Nove. 2013, 23.
3. *iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu* (2010), 1.2.1.

Vakabauta,
Matavuvale,
Veivukei

Mai na iVolankalou

Sa ra tawa cala na gone lalai. A tukuna o Jisu: “Dou laivi ira na gone lalai mera lako mai vei au, ka mo dou kakua ni tarovi ira, ni sa vakataki ira na lewe ni mata-nitu ni Kalou. . . . A sa keveti ira [na gone lalai] ka tabaki ira ena ligana, ka vosa vakalougatataki ira” (Marika 10:14, 16).

A veiqaravi talega o Karisito kivei ira na gone lalai ena vanua vaAmerika ni cava na Nona Vakamatei. A vakaroti ira na tamata o Koya mera kauta mai na nodra gone lalai ka “vakatikori ira vakavolivoliti Koya, ka sa duri o Jisu ena kedra maliwa; . . .

“ . . . [Ka] sa tagi, a ra sa vakadinadinataka na lewevuqa, a sa keveti ira yadua na gone lalai ka vakalougatataki ira ka masulaki ira vei Tamana. . . .

“Ia ni ra sa raici ira yani era sa rai cake sara, ka . . . ra sa siro sobu mai kina na agilosi ka sa vaka e nodra sala sobu mai na yameyame ni bukawaqa; era sa mai vakavolivoliti ira na gone lalai, . . . ka qaravi ira” (3 Nifai 17:12, 21, 24).

NA KAUKAUWA NI VAKABAUTA

Mai vei Amber Barlow Dahi

Kevaka me na dauvaglalataka o Tamada Vakalomalagi na veika dredre eda sotava ena noda dau kerea ena kauta tani mai vei keda o Koya na veika e dodonu meda na vulica me baleta na noda na vakabulai.

Ena dua na gauna niu a vuli voli au qai dabeca e dua na veitarogi ka mani vakavuna me mosi na domoqu. Na mosi e a sega ni lako laivi ni sa oti na veitarogi. Au a raici ira e so na vuniwai kei na cerapisi ka tovolea e levu na ka ni veivakacegui ni mosi ia e sega ni kauta laivi na mosi. Ena yabaki e tarava niu saga meu lako curuma na mosi, au a saga talega meu vakadeitaka na noqu vakabauta. Au a dau masu wasoma, au dau wili ivolanikalou vakelevu, ka kerea na veivakalougatataki ni matabete. Au vakila ni kevaka me tiko na noqu vakabauta au na vakabulai.

O Jisu Karisito e vakabulai ira na tauvimate, na mataboko, na wadamele, na vukavuka—“a ena [nodra] vakabauta” (Maciu 9:29). Au kila ni tiko vua na kaukauwa me vakabulai au me vakataki ira e lewe levu sara ena Nona gauna ni bula vakayago Au sa qai vakadeitaka, ni kena lailai ga ni noqu vakabauta e sega tiko kina niu vakabulai, au sa qai vakaruataka na noqu sasaga. Ni toso tiko na noqu qaravi vakavuniwai, au a dau masumasu ka lolo ka vulica kei na vakabauta. Ia, na mosi e lako tu ga.

E vakavulica vei keda na ivolanikalou ni tiko na vakabauta ena rawa na cakamana (raica na Maciu 17:20), ia e sega ga ni kauta laivi mai vei au na mosi. E tiko li e vei na kaukauwa ni noqu vakabauta? Kena itinitini, meu sa ciqoma na dina ni veika sa yaco tiko qo vei au, sotava e so na sala meu

vakacegui mai na mosi, ka sa vakadeitaka meu sa na lako curuma mada ga ena vakabuta ka vakavakarau yani kina veivakabulai ena qai yaco ga mai na kena gauna.

Vuqa na na yabaki mai ki muri au a veitalanoa tiko kei na dua na noqu itokani ka a sotava talega na mosi vata ga o ya ka vakavuna me curu vakavica kina ivalenibula ena imatai ni nona vakasucu. E a vinakata o Erin me dua tale na luvena, ia sa qai leqataka de na baci yaco tale vua na mosi vata ga e a sotava ena imatai ni nona vakasucu. Tukuna vei au o koya ni sa dau masu voli ka lolo ka vakabauta taucoko ni Tamada Vakalomalagi ena sega ni rawa ni vakatara me yaco vakarua vei koya na mosi vata vaka o ya.

Ni keirau veivosaki tiko, au nanuma sara na tiki ni ivolanikalou, “Dou tiko lo ka galu dou kila niu sa Kalou” (Same 46:10). Au nanuma na veika au a sotava ena vulici meu tiko lo ena maliwa ni dredre ka uqeti Erin me dei tikoga nona vakabauta, ia me kakua na vakabauta o ya ena nona rawa ni lako curuma na redre vata ga o ya kevaka me na kunekune tale.

Niu tosoya noqu vulica na ivakavuvuli ni vakabauta, au raica sara na ka e kaya o Alama me baleta na vakabauta ni a kaya kina vakaoqo “Na vakabauta sa ikoya na vakanuinuitaki ni ka dina e sega ni rairai ia e se bera ni kilai sara” (Alma 32:21).

Niu vakasamataka tiko na tiki ni ivolanikalou qo, au sa qai kunea ni

ULABALETA NA DREDRE E SOTAVI

E sega li ni tiko na yalomatua ena dredre e dau laiva na Tamada Vakalomalagi me sotavi me rawa nida ulabaleti ira yani na itavi meda na rawa-ka kina, cakacaka me vakaukauwataki na viciko, na rarawa me vakatovolei kina na yaloda? Eda sega beka ni temaki me vakatovolei kina na noda kaukauwa, tauvimate meda vulica na yalomalua, meda mate me rawa kina ni da na sega ni mate rawa tale ka qai vakalagilagi.

“Kevaka mera na vakabulai kece na tauvimate eda dau masulaki ira, kevaka mera na maroroi o ira na yalododonu ka ra vakamatei na ivalavala ca sa na vakawabokotaki sara ga na ituvatuva ni Tamada Vakalomalagi ka sa na tamusuki sara na ivakavuvuli ni kosipeli kei na galala ni digidigi. Sa na sega ni dua ena bula ena vakabauta.”

Peresitedi Spencer W. Kimball (1895–1985), *iVakavuvuli ni Peresitedi ni Lotu* (2006), 15.

vakabauta e sega ni o koya na ka au nanuma tiko. Vakatafulica o Alama, ni vakabauta sa vakanuinuitaki ni dua na ivakavuvuli dina. Na vakabauta e sega ni kena ibalebale me da vakanuinuitaki ni na solia vei keda na Tamada Vakalomalagi na ka eda gadreva ena guna eda gadreva kina. Na vakabauta me vakavinakataka na mosi ni domoqu o Karisito se me o Erin me na sega ni lomalomoma ca ena gauna e kunekune tale kina e sega ni vakabauta na ivakavuvuli dina. Ia, e rawa ni tiko na vakabauta ni o Karisito e tiko vua na kaukauwa me veivakabulai, ka dau nanumi keda, ka na vaqacacotaki keda, ka kevaka meda na vosota yani vakadede, eda na rawa ni vakadonui meda curu kina bula tawamudu.

Sa yalataka na Turaga, “Na veika kecega dou sa kerea ena vakabauta ka

kila ni na soli vei kemudou ena yaca iJisu Karisito, ko na rawata vakaidina” (Inosi 1:15). Au vakabauta ni kaukauwa e tiko ena yalayala oqo e tiko ena vakabauta “ena yaca i Jisu Karisito.” Na iVolavosa ni iVolatabu ena masu e vakavulica “Ni da masu ena yaca iKarisito ni sa noda vakasama o Karisito ka sa noda vakanuinui o Karisito ka sa tiko ga kei keda na Nona vosa. (Joni 15:7). Eda sa na qai kereya na veika ena rawarawa vua na Kalou me solia. Levu na masu e ra sega tu ni saumi baleta ni ra a sega ni cabori ena yaca iKarisito; era sega sara tu ga ni vaka na nona vakasama ia e kau mai na yalo kocokoco ni tamata ena nona sa vakariri.”

Ni da kereya ena vakabauta e so na ka ka salavata kei na loma ni Kalou. o Koya ena solia mai na veika oqori me vaka na noda gagadre. Na Tamada

Vakalomalagi e kilai keda, e lomani keda, ka gadreva ni sa ganiti keda meda na lesu kece tale Vua. Ena so na gauna na veika oqori ena sotavi kina na dredre, na leqa, kei na bolebole (raica na 1 Pita 1:7). Kevaka me na dauvagala-lataka o Tamada Vakalomalagi na veika dredre eda sotava ena noda dau kerea o Koya ena kauta tani mai vei keda na veika e dodonu meda na vulica me baleta na noda na vakabulai. Meda vulica meda sa dau vakararavi kina ituvatuva ni Kalou ka solia na noda vakatu; lewa me lewa. Ni da sa semata na noda gagadre kina nona gagadre kei na ka e kila, na noda vakararavi Vua sa na rawa ni da na ciqoma na itintitini ni noda vakabauta kei na veivakabulai ni yaloda. (1 Pita 1:9). ■

Na dauvolaivola e vakaitikotiko mai Oregon, Amerika.

LOTU VAKAMATAVUVALE—SA RAWA NI O CAKAVA NI O CAKAVA!

Se vakacava na ituvaki ni nomu matavuvale, na lotu vakamatavuvale e rawa ni vakalougatataki ka vaqacotaki iko.

Eyaco mai ki vale ena oca e dua na tama ni oti e dua na siga dredre e cakacaka ka raica ni ra sasaga dredre voli na vo ni matavuvale ena ka vataga e vakila tiko. E bogi ni Moniti, ka vaka me dredre ni vakayacori na lotu vakamatavuvale. Ni cabori oti e dua na masu ni kere veivuke, sa nanuma o tama kei tina me tauri vakarauta na veika me vakayacori. Erau kaciva vata na matavuvale, lagata e dua na serenilotu, ka masu vata. Erau solia na kadralla ki na lewenivale yadua me waqaca ni ra tukuna e dua na ka a vakauqeti ira wale tikoga. Ena dua na rumu butobuto, na rarama ni kadralla e matataka na veivakauqeti ka vakaraica na nodra kauwai na gone. Ni ra sa wasei na ivakadinadina, a vakilai ni curuma na itikotiko e dua na vakacegu kei na loloma. E mai vakacavara na matavuvale na bogi oya ena vakavinavinaka ni ratou a vakayacora na lotu vakamatavuvale.

O sa kila li ni lotu vakamatavuvale esa parokaramu tu mai ni Lotu ena 100 na yabaki? Ena Epereli 1915, a dusimaki ira kina na lewenilotu na mataveiliutaki taumada mera biuta vakatikitiki e dua na bogi ena veimacawa me baleta na masumasu, sere kei na ivakatagi, vulici ni kosipeli, italanoa, kei na itaviqaravi eso vakamatavuvale. (Raica na tabana e 80 me baleta e dua na ivola ni nodratou vosa na Mataveiliutaki Taumada.) Era sa dau tomana mera vakananumi keda na parofita me baleta na bibi ni lotu

vakamatavuvale. “Sa sega ni rawa ni da vakawalena na parokaramu vakauqeti mai lomalagi oqo,” a kaya o Peresitedi Thomas S. Monson. “E rawa ni kauta mai na tubu vakayalo ki na lewe ni matavuvale yadua, ka vukei ira mera vorata na veitemaki eso e sa tu wavoki.”¹

Oqo eso na ivalavala ni bula me vakasamataki ni o vakayaco lotu vakamatavuvale ena veimacawa:

Oqo e vakaibalebaletaiki kivei au.

“Na lotu vakamatavuvale e sa baleti keda kece,” a kaya o Elder L. Tom Perry ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua.² O keda taucoko—vakawati se tiko duadua, vakaluvani se sega—sa rawa ni vakatikitikitaka eso na gauna me vaqacotaka na matavuvale kei na vulici ni kosipeli.

Au sa rawa ni raica na gauna. Sa tualaka na ivakaraitaki na Lotu ena vagalalataki ni veibogi ni Moniti mai na itaviqaravi eso ni Lotu. Sa rawa ni o vakaraitaka vua na Turaga kei na nomu matavuvale ni o sa tuvakarau mo biuta vakatikitiki na gauna ki na ka e sa bibi duadua.

Au sa rawa ni raica na ka e veiganiti ki na noqu matavuvale. Kevaka e sa veitawasei na nomu matavuvale vakaiwase ni itikotiko, tovolea e dua na “lotu vakamatavuvale ena mataveilawa” mo veivosaki kei na lewe ni matavuvale ena komupiuta se na talevoni. E dua beka me na cakacaka bera? Vakayacora e dua na “lotu vakamatavuvale

ena vanua ni gade” donuya e dua na cegu volekata na vanua ni cakacaka. E dua na tama sere oti e vakayaco “lotu vakamatavuvale vakaivola” ena vei Moniti, ni volavola voli kivei ira na luvena ka tiko vakayawa tu.³ Raica na dredre eso me idewadewa ki na vakavure ni vakasama cecere.

Au sa rawa ni tekivu ena macawa oqo. Sa rawa ni vakarautaki na lotu vakamatavuvale me vakatau ki na gagadre kei na ituvaki ni nomu itikotiko. Oqo eso na vakatutu raraba.

- Tekivuna ka vakacavara ena masu.
- Vakayagataka na sere kei na ivakatagi, oka kina na serenilotu kei na sere ni Lalai.
- Vuli mai vei ira na parofita edaidai kei na ivolanikalou.
- Okata eso na itaviqaravi duidui eso, itavi vakaveivuke, kei na itaviqaravi vakosipeli eso ena veimacawa.
- Marautaka! Vakayacora e dua na qito se caka vakalomavinaka.
- Mo vakaivakarau. Kevaka o sega ni rawa ni vakayacora ena Moniti, raica tale e dua na siga me caka kina.

Au vinakata na veivakalougatataki.

Era sa yalataka na parofita ni kevaka eda vakaitavi ena lotu vakamatavuvale, ena yaco na veivakalougatataki levu: Ena vakalevutaki na loloma kei na talairawarawa ena itikotiko.

Ena taraicake na vakabauta ena lomadra na itabagone. Na matavuvale “ena rawa kaukauwa me valuta na veivakayarararataki vakatani kei na veitemaki” e wavoliti ira.⁴

Me vaka ni na rairai sega ni taucoko sara na veika e sotavi ena nomu lotu vakamatavuvale ena gauna taucoko, ena vaqacotaki ka vakalougatataki na nomu matavuvale mai na nomu sasaga. “Na lotu vakamatavuvale yadua e sa dua na itoqabarasi ena tavuleni ni yaloda,” a vakatafulica o Elder David A. Bednar ena Kuoramu ni iApositolu Le Tinikarua. “E sega ni dua na soqo me na rairai vakasakiti sara se

ivakananumi. Ia me vaka ga na . . . itoqa ni boro ni ra veitokonitaka vata vakayadua ka rawata e dua na itagede cecere, na noda duavata ena vakayacori ni veika lalai sa rawa ni muataki ki na vatuka eso vakayalo e kilai tani.”⁵ ■

IDUSIDUSI

1. Thomas S. Monson, “Tudei ni Dina ena Gauna ni Veisau,” *Liaona*, Me 2005, 19.
2. L. Tom Perry, “Therefore I Was Taught,” *Ensign*, Me, 1994, 38.
3. “Family Home Evening: Any Size, Any Situation,” *Ensign*, Tise. 2001, 42.
4. Mataveiliutaki Taumada, ena James R. Clark, comp., *iTukutuku mai na Mataveiliutaki Taumada ena Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai*, 6 vols. (1965–75), 4:339.
5. David A. Bednar, “Vakavulici Ira Vakavinaka na Nomu Vuvale Me Ra Gugumatua,” *Liaona*, Nove. 2009, 19–20.

ME VAKABIBITAKI VAKAOTI

“Keitou vakasalataki ira na itubutubu kei na gone mera vakabibitaka vakaoti na masumasu vakamatavuvale, lotu vakamatavuvale, vulici ni kosipeli kei na veidusimaki, kei na itaviqaravi vakamatavuvale e taucoko. Se vakacava sara na kilikili kei na daumaka ni sasaga tale eso se itaviqaravi, mera na kakua ni vakadonui mera vakatanitaka na itavi colati vakalou e rawa walega ni vakayacora vakavinaka na itubutubu kei na matavuvale.

iVola ni Mataveiliutaki Taumada, 11 ni Fepe, 1999.

SA TUCAKE TALE KO KOYA

Na vakabauta sega ni dau veivukiyaki sai koya na gagadre levu duadua e vuravura nikua.

Mai vei Peresitedi David O. McKay (1873–1970)

iKaciwa ni Peresitedi ni Lotu

A sucu o David O. McKay ena ika 8 ni Sepiteba,

1873. A tabaki me iApositolo ena ika 9 ni Epereli, 1906, ni yabaki 32, ena 9 ni Epereli, 1951, sa tokoni o koya me ikaciwa ni Peresitedi ni Lotu. Na veika oqo a tauri mai na dua na itukutuku a tukuna ena koniferedi raraba ni Epereli 1966. Me baleta na itukutuku taucoko, raica na Conference Report, 1966, 55–59.

Kevaka e dua na ka matalia ka sega ni yacova rawa na vuku vakaiyalayala ni tamata na kena revurevu makawa na cakamana, ia na Tucaketale nei Jisu Karisito sai koya na cakamana vakasakiti duadua ena veigauna kecega. E vakatakilailai kina na kaukauwa tawayalani rawa ni Kalou kei na tawamate rawa ni tamata.

Na Tucaketale e dua na cakamana, ia, ena vakasama ga ni sega ni yacova rawa na veika e rawa ni kila na tamata. Vei ira kece era ciqoma ni dua na ka dina, oqori e dua na ivakatakilakila ni dua na lawa vakaivakarau ni bula. . . .

NA KARISITO BULA

Wilika na ivakadinadina kei Jisu Karisito era cavuta na iapositoloto kei na parofita ena gauna oqo ena *Liaona*, Epe. 2000, 2–3.

Vakadeitaka na dina ni a mai vakayago na Karisito ka rairai me vaka e dua na kabula vakalagilagi, sa tuca-ketale, ka sauma na taro ni veitabaya-baki: “Kevaka sa ciba na tamata, ena bula tale ko koya?” (Jope 14:14.)

iVakadinadina Bula ni Tucaketale

Ni ka dina na Tucaketale nei Karisito mai na ibulubulu vei ira na tisaipeli era kilai Koya vakavinaka, e ivakadei. E sega ni dua na lomalomarua ena nodra vakanananu. Era sa ivakadinadina bula ni kadina; era kila baleta ni ra a raica e matadra, rogoca e daligadra, e vakila na ligadra na yagona na Dauveisereki sa vakaturi cake.

O Pita na iApositolo liu, ena gauna eratou sota kina na lewe tinikadua me ratou digitaka na isosomi kei Jutasa Isikarioti, a kaya, “O koya sa dodonu kina me dua mada vei ira na tamata era sa tiko vata kei keda . . . me lesi ko koya me tukuna vata kei keda na nona tucake tale mai na mate” (Cakacaka 1:21–22). . . .

Ena dua tale na gauna a vunautaka kina o Pita e matadra na nodra meca, o ira sara ga na tamata era a vakamatei Jisu ena kauveilatai: “Oi kemudou na tamata na Isireli, rogoca na vosa oqo; . . . Ko Jisu oqo sa vakatura cake na Kalou, ka sai vakadinadina ni ka oqo koi keitou kecega” (Cakacaka 2:22, 32). . . .

iKuri ni iVakadinadina

Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai e duavata kei Pita, kei Paula, kei Jemesa, kei ira kece na iApositolo taumada era a ciqoma na Tucaketale sega walega baleta ni a yaco dina, ia me ivakataucoko ni nona itavi vakalou e vuravura na Karisito.

Ni oti e tinikawalunadrau na yabaki mai na nona mate ena kauveilatai o Jisu, a kacivaka na Parofita o Josefa Simici ni a rairai vua na Turaga sa vakaturi cake, ka kaya kina: “Ausa qai raica e rua na Tamata, ia na kedrau iserau kei na iukuuku sa sega ni vakamacalataki rawa, raica erau sa tucake tu ena maliwa lala donuya na mataqu. A sa kacivi au e dua vei rau, dusi koya na kena ikarua ka kaya—*Oqo na Noqu Gone ni Toko. Mo Rogoci Koya!*” Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:17) . . .

Kevaka me a tu duadua ga na ivakadinadina nei Josefa Simici, ena vaka, na ka e tukuna na Karisito baleta na Nona ivakadinadina ni tukuni Koya tiko, sega na kena yaga; ia ko Jisu e tokona mai na ivakadinadina ni Kalou kei na nodra na iApositolo. Ka tu tale eso na ivakadinadina bula nei Josefa Simici [era] tokona na [nona] ivakadinadina, a vakatakilailai vei ira na kena dina ena nona rairai mai vei ira na agilosio o Moronai. . . .

. . . Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai e tukuna [talega] na raivotu lagilagi ni Parofita o Josefa Simici:

“Ia me ikuri ni i tukutuku kece ka vakadinadataki kina ko Koya, keirau sa tukuna ogo na kena i ototi me yacova edaidai: Raica sa bula dina tiko ko Koya!” (V&V 76:22). . . .

Ena rarama ni mataqali ivakadinadina sega ni vakacalai rawa me vaka na nodra na iApositolo ni gauna makawa—na ivakadinadina ka a cavuti ni oti ga e vica na yabaki mai na gauna a yaco kina—ena rarama ni ivakatakila vakasakiti duadua oya ena itabayabaki ogo ni Karisito bula, sa dredre dina me da ciqoma se rawa vakacava vua na tamata me se cakitaki Koya tikoga ka vakatitiqataka na tawamate rawa ni tamata.

Na Cava Eda Gadreva Nikua

Na vakabauta sega ni dau veivukiyaki sai koya na gagadre levu duadua e vuravura nikua. E levu cake mai na dua na vakanananu walega. Sai koya na kaukauwa ka na yaco me cakacaka, ka dodonu me yaco ki na tamata me taumada mai na kaukauwa kecega dau veivakauqeti. . . .

Kevaka walega me “cakava na Lomana” na tamata, ka sega ni wadrava wale tu ga ena yalolailai na ibulubulu batabata ka butobuto, era na vagolea na matadra ki lomalagi ka kila ni sa vakaturi cake na Karisito! . . .

Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai e vunautaka ki vuravura taucoko ni o Karisito na Luve ni Kalou, na Dauveisereki ni vuravura! E sega ni dua na tisaipeli dina ena mamau ena nona ciqomi Koya walega me dua na dauniveisau cecere, na qasenivuli uasivi, se tamata taucoko nona vinaka e duabulu. Na Kai Kaleli e sega—ni vakaiabalebale walega, ia e *dina taucoko*—na Luve ni Kalou bula. . . .

O Ira Era sa Sucu Tale Vakaidina

E sega ni dua na tamata e rawa ni yalataka vakaidina me bulataka ena nona bula e veisiga na ivakavuvuli i Jisu mai Nasareci ka sega ni vakila e dua na veisau ena nona bula taucoko. Na malanivosa “sucu tale” e bibi cake mai na ka era vakuria kina na tamata. . . . Ena marau na tamata sa vakila vakaidina na kaukauwa veilaveti, ka dauniveisau e yaco mai ena noda volekata na iVakabula, na veivolekati ogo vua na Karisito bula. Au vakavinavinaka niu kila ni noqu Dauveivueti na Karisito. . . .

Na itukutuku ni Tucaketale . . . e veivakalogavinakataki duadua, na kena e lagilagi duadua me sa bau soli vua na tamata, ni kauta tani ko mate e dua na noda daulomani mai vei keda, sa dau vakayaloqataki na yaloda rarawa mai na inuinui kei na ivakadei vakalou ka cavuti ena vosa: “*Sa sega eke ko Koya; sa tucake tale!*” [raica na Maciu 28:6; Marika 16:6].

Mai uniyaloqu au kila ni vakadrukai mate ko Jisu Karisito, ia me vaka ni bula tiko na noda Dauveivueti, ena vakakina o keda. ■

Moici na ulutaga lalai; vakadeitaki na matanivola levu kei na icegu.

NA VEIVAKAYARAYARATAKI VAKAYALO NI

“Keimami sa kacivi kemuni na yalewa ena loma ni Lotu mo ni tutaka vata na yalododonu. . . . Au raica ogo me sa cina caucaudre ni vakanuinui e vuravura.”—Peresitedi Gordon B. Hinckley (1910–2008)

MARAMAMA

*Eda kila tiko li na kaukauwa
ni noda bula vakayalo?*

Mai vei Starla Awerkamp Butler

Era lewe levu na marama totoka yalomalua ena Lotu era dau veivukei sara vakalevu ka ra sega ni vakila na kena dau tarai ira era vukei mai vei ira—kena ivakaraitaka na veivuke vakayago kei na kena ka bibi na kena tatara vakayalo vei ira era vukei. Dua na marama vakaoqori o buqu o Cherie Petersen. E a vei qaravi ena yalodina ena nona bula taucoko. Kevaka mo ni na tarogi koya, ena sega ni vakaraitaki koya ka na tukuna ga ni sega tu vei koya na taledi. Ia, niu sa tekivu kilai koya, au sa qai raica na levu ni kena tarai au na kaukauwa ni nona bula vakayalo.

Rau sa sega ni dau laki lotu na itubutubu nei Cherie, ka rau sa mai sere ni se gonelailai sara, ka sa tubu cake o koya vata kei Florence ka sa dau cakacaka tu ga. O Florence e a dau sega tu ni kauwaitaki ena nona susugi cake ka qai laki vuli tu ena koronivuli moce ibure ka o tinana sa vakamura tu ga na veilasa vakavuravura. Ena dela ni dredre e sotava tu o Cherie e a dau lako tu ga i Lotu ka dau muria na ivakavuvuli ni kosipeli ni a tiko vata voli kei buna vakarua o Ilisapeci kei ira na nona itokani. E a raica ena nodra matavuvale na ka ena gadreva ena nona matavuvale. Segga ni kila na ituvaki ni matavuvale, ia e kila na kena sega ni dodonu me irairai ni dua na matavuvale ka sa vakadeitaka ni nona matavuvale me na duatani toka.

Na wati Cherie- o tutu Dell—e a kaya vei au ena dua na gauna, “Kevaka o vinakata me dua na nomu ivakadinadina e dodonu mo na vinakata. Dau vinakata voli ga o Cherie me dua na nona ivakadinadina.” Dina ni a dredre sara na itekivu ni nodra bula vakawati, erau sa vakadeitaka me rau na lako curuma ka vakaukauwataka nodrau bula ni matavuvale. Erau sega ni dau lako wasoma i lotu ni rau tekivutaka nodrau bula vakawati,

LUVENA YALEVA VAKALOU, MAI VEI KATHLEEN PETERSON, ME KAKUA NI LAVETAKI

baleta na cakacaka nei Dell, ia e dua na itavi e kacivi kina o Cherie ena Lalai sa vakavuna me sa laki lotu wasoma vakakina o Dell ni sa kacivi talega me daunivakasala ni kuoramu ni dikoni. Erau sa dei sara tu ga qo ena Lotu me tekivu mai na gauna o ya. Na gugumatua nei Cherie me qaravi itavi ka susuga cake e dua na matavuvale kaukauwa e a vukei tinaqu sara vakalevu me marama kaukauwa vakayalo keina ivakaraitaki itinaqu sa vukei au sara vakalevu ka niu sa tekivutaka oqo na noqu matavuvale.

Ni da marama sa dodonu meda dau ivakaraitaki vakayalo vei ira tu vakavolivoliti keda. Ni a vakavulica o Josefa Simici ni “sega walega na noda vukei ira na dravudravua ia meda veivakabulai vakayalo talega.”¹ O Jisu Karisito sa kacivi ira na marama ena Nona Lotu mera sa Nona tisaipeli ka mera sa kaukauwa talega vakayalo. Na noda kaukauwa vakayalo kei na ivakaraitaki ena gadrevi me dei me rawa ni tikini cakacaka ni veivakabulai ka dodonu meda na vaqara na madigi ni nodra na vakaukauwataki vakayalo na wekada. Ni da sa cakava o ya na ivakaraitaki ni noda vakabauta kei na bula dodonu ena yawa sara na kena revurevu.

Kacivi me Tisaipeli

Kaya o Elder James E. Talamage mai na Kuoramu Ni iApositolo Le Tinikarua, “Na jabeni levu ni marama e vuvura o Jisu Karisito.”² Vakasamataka mada na nona a vakavulici rau e rua na nona tisaipeli marama ena Veiyalayalati Vou. Na ivola *Luvequ Yalewa ena Noqu* Matanitu: “Luke 10 tiko kina na italanoa ni nona dolava na nona vale o Marica vei Jisu Karisito. E a qarava na Turaga ena Nona vakarautaka na veika vakayago, ia o Meri e a dabe toka ena ruku ni yavai Jisu ka vakarogoca Nona ivakavuvuli.

“Ena dua na itabagauna ka dau namaki walega kina vei ira na marama na veiqaravi ni veika vakayago, e vakavuvulitaka na iVakabula vei rau ko Marica kei Meri ni rawa vei ira na marama me ra vakaitavi talega ena veika vakayalo ni Nona cakacaka. E sureti rau me Nona tisaipeli

ka vakaitavi ena veivakabulai, ‘na ivotavota vinaka’ o koya ena sega ni kau tani mai vei rau.”³

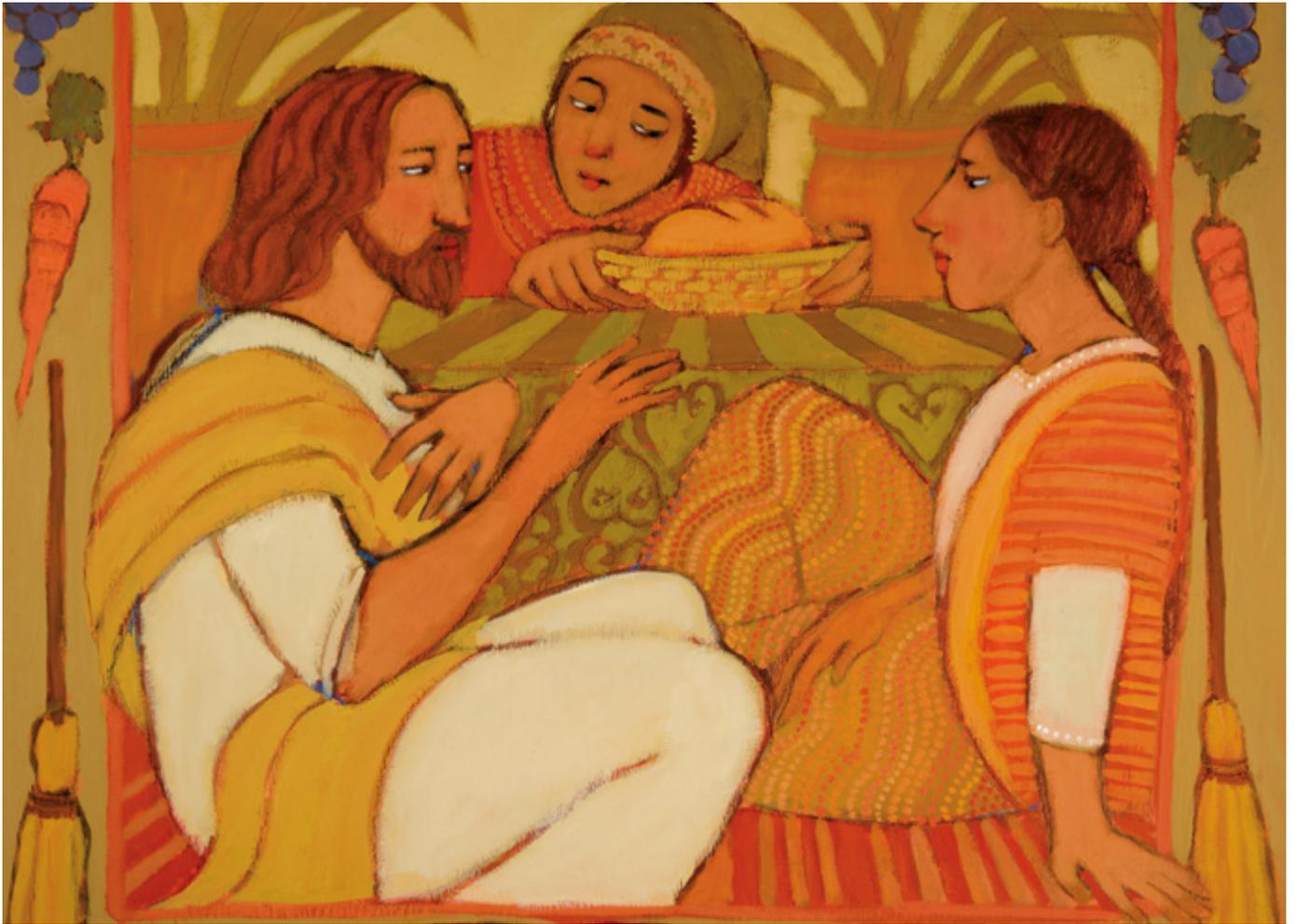
Va na iTabatamata: Ilisapeci (imawi), ni roqoti makubuna tiko o Florence. Annie (e loma) lako mai ki Utah kei rau nona itubutubu kei na tinai Ilisapeci. Georgia (imatau) e luvei Ilisapeci yalewa, ia o Jioji kei na luvena o Florence e biuta na lotu. O Ilisapeci ka dau vakabauta e a vukea na buna vakarua o Cherie kei na kawa i Cherie me ratou lesu kina kosipeli.

Me vakataki Marica ena so na gauna eda vakacalai ni itavi bibi ni marama me veiqaravi vakayago, me vaka na vakarau kakana, culacula, kei na sasamaki vei ira na tani. Na itavi kece oqo e bibi ia e bibi cake mai na culacula kei na vakasaqa na Turaga ena gadreva na marama kaukauwa vakayalo me tiko na nona vakabauta, bula dodonu, ka ivakaraitaki ni yalololoma. E kila ni tu vei keda e levu na ka meda na veivotayaka. Kacivi keda *kece* o Jisu Karisito meda vakatorocaketaka na noda bula vakayalo kei na ciqomi ni ivakatakila me vukei kina na tasoi ki liu ni nona cakacaka. Linda K. Burton, peresitedi raraba ni iSoqosoqo ni Veivukei e a kaya vei ira na marama, ko ni sa lako mai qo ki vuravura ena itabagauna

oqo baleta na veika sa tu vei kemuni keina veika ko ni sa tu vakarau mo ni cakava. Veitaliaga se cava ena via cakava o Setani me temaki keda, na noda kilai keda vakavinaka ni da tisaipeli i Jisu Karisito!”⁴

Kilai keda vinaka na Turaga kei na ka eda sotava tiko ka sa tiko na cakacaka ena gadreva o Koya meda cakava e vuravura qo. Segi ni dua na marama e levu cake se lailai mai na nona taledi me kaukauwa kina vakayalo ena veika vinaka ka kauti ira mai na tamata vei Karisito. Ni sa vaka tu oya eda sa vakaiyaragi ena itavi me rawa kina ni da iliuliu kaukauwa vakayalo mai vale kei na noda itikitiko. “O ira kece na marama ena Lotu oqo era sa ia oti na veiyalayalati kei na Turaga era sa yalayala ni ra na veivakabulai, mera liutaki ira na yalewa e vuravura, mera vaqaqacotaka na veivuvale e Saioni, ka tara cake na matanitu ni Kalou,”⁵ kaya o Elder M. Russell Ballard ena Kuoramu ni Le Tinikarua.

Ena sega ni ganita meda laki vakaitutu lelevu se me da cakava e dua na ka matalia meda qai laki vukei ira kina eda tu veitikivi ka mera na qai digitaka mera na vakavolekati ira vei Jisu Karisito—na itavi bibi duadua vei keda na ka levu duadua se ka lai sara eda cakava vua e dua se rua na tamata

wili kina ena noda matavuvale sa na rawa ni vakamawe na kena revurevu vei ira.

Ira na Marama ena Cakacaka ni Veivakabulai

Dua na serenilotu totoka e vakaoqo, “Kauta na itukutuku ni agilosu; Na itavi ni marama ni Saioni.”⁶ Levu na ka e tu e rawa nida na wasea vei ira eda lomana. Sa wasea o Elder Richard G. Scott ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua na kedrau italanoa e rua na marama kauka-uwa vakayalo ni rau tara na nona bula:

Niu a se gonelailai a sega tu ni lewenilotu o tamaqu ka sa sega tu ni dau laki lotu o tinaqu. . . . Ni oti e vica na vula mai na ikawalu ni noqu siga ni sucu, a gade mai o Buqu Whittle me mai sikovi keitou. A lomatarotarotaka o Buqu baleta ni sega ni dua vei keirau kei tuakaqu e sa papitaiso. Au sega ni kila se cava a kaya

*“E vakavulici rau
o Marica kei Meri
na iVakabula ni
rawa ni ra vakaita-
vinamarama ena
Nona cakacaka.
E a sureti rau me
rau mai Nona
tisaipeli ka ciqoma
na veivakabulai”*

vei rau na noqu itubutubu baleta oqo, ia na ka ga au kila ni dua na mataka a kauti keirau kei tuakaqu ki na vanua ni gade ka wasea vei keirau na bibi ni noda papitaiso kei na dau lakova wasoma na soqoni ni Lotu. Au sega ni kila na matai-lalai ni veika a cauraka, ia na nona vosa a vakayadrati au ka sega ni dede keirau sa papitaiso kei tuakaqu. . . .

E a vakayagataka o buqu na ivakarau donu vinaka ni veivakayararataki kei na veidokai me vukei tamaqu me raica na bibi ni nona dau draivataki keirau yani ki valenilotu me keirau laki lotu. Dau cakava o koya na veika kece e rawa me vakayadrati keirau me keirau kidava na bibi ni kosipeli ena neirau bula.”⁷

Na ikarua ni ivurevure ni kaukauwa vakayalo o Jeanene na wati Elder Scott. Ni rau se qai tekivu veigadivi erau veitalanoataka nanodrau veisiga ni mataka.

GONELAI/LAI MAI VEI KATHLEEN PETERSON, ME KAKUA NI LAVETAKI

O Jeanene ni a tubucake mai na dua na matavuvale vakaogai ena cakacaka ni kaulotu e vakaraitaka na nona gagadre mena vakawatitaka e dua e sa lesu mai na kaulotu ena valetabu. Ia, o Elder Scott e sega ni bau vakasamataka tu na lako ikaulotu sa tarai koya sara na ka sa rogoca o ya. “Niu yaco i vale, au sega tale ni qai vakasamataka e dua tale na ka. Au a yadra tu ena bogi taucoka. . . . Ni oti e vica vata na masu, au sa vakadeitaka meu sa laki raici noqu bisopi ka tekivutaka na noqu ivola kerekere ni lako ki kaulotu.”⁸ Dina ga ni a veivakayadrati koya o Jeanene, ka tukuna na ka e gadreva tu o Elder Scott me rogoca. Tukuna o Elder Scott ni a sega ni tukuna vua o Jeanene me lako ikaulotu *baleti koya*. A lomani au dina ena nona wasea vei au na ka a luvuci tu kina ka qai solia vei au na digidigi meu digitaka na vanua meu na mua kina ena noqu bula. Keirau a qai lako ruarua i kaulotu ka qai mai vauci ena valetabu. Na yaloqaqa

*Dua na sereni-
lotu totoka e kaya,
“Kauta na ituku-
tuku ni agilosi; Na
itavi ni marama ni
Saioni.” Levu na ka
e da rawa ni solia
ena nodra vakabu-
lai e so tani tale.*

kei na yalodei a tu vei Jeanene e sa ivakadei ni neirau bula vata. Au vakadeitaka ni kevaka me a sega na nona vakabauta qaqaco vinaka ni ivakavuvuli, ni qaravi taumada ni Turaga o Jeanene, ke keirau a sega ni rawata vata na reki. A dua dina na ivakaraitaki vinaka sara ni buladodonu, okoya!⁹

Sa nodra ivakaraitaki sara ga na marama agilosi sa vukea e dua na cauravou—Elder Scott—me cakava e so na vakatulewa bibi ena nona bula me papitaiso, lako i kaulotu, ka laki vakamau kina valetabu.

Ena rawa ni da vukei ira na tani mera digidigi vakamatau ena noda ivakaraitaki, ena ka eda cakava, ena ka eda tukuna, kei na noda bula dodonu. O Sisita Carole M. Stephens, na imatai ni daunivakasala ena mataveiliutaki raraba ni iSoqosoqo ni Veivukei, e a kaya, “Eda sa luvena yalewa ni veiyalayalati ena matanitu ni Turaga, ka sa basai keda na madigi meda sa liga ni Nona cakacaka. . . . Meda sa vakaitavi

ena cakacaka ni veivakabulai ena veisiga ena kena e rawarawa duadua noda vakaraici ira, ka vakavuicii ira.”¹⁰ Na gauna meda vakararavi kina Yalotabu ka toso ki liu ena yalodina kei na yalo malumalumu meda vukei ira era tu ti-kivi keda mera lako mai vei Karisito eda na tuberi ena ka e rawa ni cakava, ka da na vakaukauwataki meda cakava rawa kina. ka da na vakila na marau ni nodra kau mai na luvena vei Koya.

Yaco mo Dauveivakayararataki Vakayalo

Nida sa kila na itavi ena rawa ni da taroga na taro era a taroga na tisaipeli ena gauna makawa, “Na cava meda cakava?” Cakacaka 2:37 meda na ivakaraitaki vakayalo. Ena dua na koniferedi raraba ka se qai vakayacori wale tikoga oqo, e a veisureti kina o Sisita Burton vei ira na marama, ena so na ivakaraitaki ni “veivuke vinakati” me veiwekani kei na cakacaka ni veivakabulai:

- Veivuke vinakati: itubutubu mera tuberi ira cake na luvedra ena rarama kei na dina
- Veivuke vinakati: luvena yalewa . . . , veitacini . . . , nei . . . , veitacini. itubutubu vakarua, itokani dina vakaukauwataki ka dodoliga mera veivuke ena sala ni veiyalayalati
- Veivuke vinakati: E dodonu meda dolava tiko na yaloda ka kidava tiko na veivakauqeti ni Yalo Tabu ena ituvaki taucoko ni noda bula
- Veivuke vinakati: o ira era bulataka tiko na kosipeli ena veisiga ena veika lalai ka rawarawa
- Veivuke vinakati: ena tuva kawa kei na cakacaka ni valetabu me semati kina na matavuvale tawamudu
- Veivuke vinakati: daukaulotu kei na lewenilotu mera vakatetea na ‘itukutuku vinaka’- na kosipeli iJisu Karisito
- Veivuke vinakati: dauveivuetai mera vaqarai ira era sa mai yali
- Veivuke vinakati: ira era maroroya nodra veiyalayalati mera na dau tudei ena dina kei na dodonu
- Veivuke vinakati: tisaipeli yalodina i Jisu Karisito.”¹¹

Oqo e sega ni ra ka vou, ia na gauna eda kunea kina eso na veivakalougatataki ni vakaitavi ena cakacaka ni veivakabulai, eda sa vakavinakataka noda kaukauwa ena kena vukei o ira era vakavolivoliti keda. Tukuna o Elder Ballard, “Sega ni dua na ka ena vuravura oqo me vakaitaukei se vakamareqeti, se veiveisautaka na bula me vaka na marama dau veivakayararataki yalododonu.”¹² Ni da

sa mai vakatorocaketaka na noda kaukauwa vakayalo ena masumasu keina wili ivolanikalou, talairawarawa yalodei ka maroroya na veiyalayalati ena vakabauta, eda na qai dau veivakayararataki dina.

Ulabaleta na Veika Eda Rawa ni Raica

Kaya o Peresitedi Brigham Young (1801–1877), “Ena rawa beka mo tukuna na veika vinaka e rawa ni ra cakava na tina kei na luve yalewa e Isireli? Sega, ena sega ni rawa. Na veika vinaka era cakava ena muri ira yani ki na bulatawamudu.”¹³

Na digidigi dodonu e a vakayacora o buqu sa tara sara ga na bula ni neitou kawa ka a sega tu ni kila o koya ni na yaco ni se goneyalewa. Ia na tatara ni nodra veivakayararataki na marama e lako sivia tale yani e vica vata na itabagauna. E a rawata o Cherie na nona kaukauwa vakayalo ena nona dau vakaraici nona bubu toka (na buqu vakatolu) o Ilisapeci. Na ivakaraitaki nei Ilisapeci ena vakabauta kei na ivakadinadina e lako sivia e rua na itabatamata ka laki vukea sara na maku-buqu vakarua o Cherie ka ni a lesu tale kina Lotu.

Ni da sa yaco meda kaukauwa vakayalo vei ira eda tu veitikivi na revurevu ni ka eda cakava ena lako. E kaya o Peresitedi Gordon B. Hinckley (1910–2008) “Keimami sa kacivi kemuni na yalewa ena loma ni Lotu mo ni tutaka vata na yalododonu. Mera sa tekivu sara ga ena nodra veivale-vale. Sa rawa me ra vakavulica ena loma ni nodra kalasi. Sa rawa me ra kaburaka yani ki na nodra itikotiko raraba. . . .

“Au raica oqo ni sa dua na inuini ramase dina ena dua na vuravura sa gole tiko ki na rusa.”¹⁴

Ni da sa vakamuraia na ivakaro oqo, sa na toso ki liu na cakacaka ni Turaga e vuravura raraba vakabibi, ena dui noda matavuvale kei na nodra o ira eda lomana. ■

Na dauvolaivola e vakaitikotiko mai Utah, Amerika.

IDUSIDUSI

1. *Nodra iVakavuvuli na Peresitedi ni Lotu: Josefa Simici* (2007), 453.
2. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, ikatolu ni itabataba (1916), 475.
3. *Luvequ Yalewa ena Noqu Matanitu: Na iTukutuku kei na Cakacaka ni iSoqosoqo ni Veivukei* (2011), 3-4.
4. Linda K. Burton, “Gadrevi: Liga kei na Yalo me Vakusakusataka na Cakacaka,” *Liaona*, Me 2014, 122-123
5. M. Russell Ballard, “Women of Righteousness,” *Ensign*, Epe. 2002, 70.
6. “Marama e Saioni,” *Sere ni Lotu*, naba 192.
7. Richard G. Scott, “Au Sa Solia Vei Kemudou e Dua na iVakarau,” *Liaona*, Me 2014, 32–35
8. Richard G. Scott, “Au sa laiva vei kemudou na ivakarau,” 33.
9. Richard G. Scott, “Au sa laiva vei kemudou na ivakarau,” 33.
10. Carole M. Stephens, “Sa Kena iNaki Meda Reki Vakalevu,” *Liaona*, Nove. 2013, 117–17
11. Linda K. Burton. “Wanted: Hands and Hearts to Hasten the Work,” 124.
12. M. Russell Ballard, “Tina kei na Luvedra Yalewa,” *Liaona*, Me 2010, 18.
13. *Discourses of Brigham Young*, digitaka o John A. Widtsoe (1954), 216.
14. Gordon B. Hinckley, “Tudei ka Sega ni Yavalati Rawa,” *Vuli ni Veilutaki e Vuravura Raraba*, Janu. 10, 2004, 20.

E Segá ni IVALAVALA CA NI DA MALUMALUMU

Mai vei Wendy Ulrich

“**A**u sa kilikili dina beka meu curuma na vale ni Kalou? E rawa vakacava kevaka se bera ni taucoko noqu vinaka?”

“E rawa dina beka vua na Kalou me cakava me noqu kaukauwa e dua na noqu malumalumu? Au sa lolo ka masu tiko ena vica na siga me kau tani vei au na leqa ogo, ia e vaka ni sega ni dua na veisau.”

“Ena buturara ni kaulotu au dau bulataka vakavinaka sara na kosipeli mai na veigauna kece tale ena noqu bula, ia au sa qai kilai yaloqu taka vakavinaka cake ga na noqu malumalumu. Baleta na cava, ena gauna au a vinaka sara tu kina, au dau yaloca beka vakalevu ena so na gauna?”

Ni da vakasamataka na mataqali taro vakaoqori, sa bibi sara me da kila ni *ivalavala ca* e sega vakadua ni cala ni na kauti keda tani vakayawa mai vua na Kalou, *na malumalumu*, e kena veibasai, e rawa ni kauti keda yani Vua.

Vakaduiduitaka na iValavala Ca mai na Malumalumu

E dau vakavuqa ni da vakasamataka ni ivalavala ca kei na malumalumu erau maka loaloa duidui na kedrau levu ena isulu ni yaloda, e talaidredre ka duidui na kedrau bibi. Ia na ivolanikalou e vakaibalebaletaka ni rau duidui sara na ivalavala ca kei na malumalumu, duidui na kedrau iwali, ka rawa ni duidui na vuadrau.

E vuqa vei keda e matau cake ki na ivalavala ca ia eda sega ni rawa ni

vakadinadinataka, ia me da dikeva mada: Na ivalavala ca e dua na digidigi me da kua ni muria na ivakaro ni Kalou se saqata na Rarama i Karisito e tu vei keda. Na ivalavala ca e dua na digidigi me da vakabauti Setani mai vua na Kalou, eda sa veimecaki kina kei Tamada. Segá ni vakataki keda, o Jisu Karisito e sega

Na malumalumu kei na sega ni rawaka vakavinaka erau sega ni ivalavala ca ka sega ni rawa ni tarovi keda mai na noda rawa ni savasava ka kilikili kaya na Yalo.

Na ivalavala ca e sega vakadua ni cala ni na kauti keda tani vakayawa mai vua na Kalou, na malumalumu, e kena veibasai, e rawa ni kauti keda yani Vua.

sara ga ni dua na nona ivalavala ca ka rawa ni sorovaka na noda ivalavala ca. Ni da veivutuni ena yalodina—oka kina noda veisautaka noda vakasama, yaloda, kei na itovo, kere veivosoti se vakatutusa; vakadodonutaka noda cala ena veivanua e rawa kina; ka kakua tale ni vakaruataka na ivalavala ca oqori ena dua na gauna—sa rawa ni da yacova na Veisorovaki i Jisu Karisito, vosoti mai vua na Kalou, ka savasava tale.

Me da savasava sa yaga sara baleta ni sega ni dua na ka tawasavasava ena rawa ni tiko ena iserau ni Kalou. Ia kevaka me a noda sasaga duadua me da savasava tu ga me vaka noda biuta mai na iserau ni Kalou, ena vinaka cake sara vei keda kece me da a davo toka ga ena noda idavodavo ni gonelailai ena noda bula taucoko. Ia eda lako mai ki vuravura me da vulica ena veika eda mai sotava me da kila na vinaka mai na ca, me da tubucake ena yalomatua kei na kilaka, bulataka na ivakarau ni bula vinaka eda taleitaka, ka rawata na ivakarau ni bula vakalou—na tubu oqo eda na sega ni rawata mai na veitaqomaki ni noda idavodavo ni gone.

Sa itavi yaga vakalevu ena inaki yaga oqo ni

NA YALAYALA NI VEISOROVAKI

“Vakalesuya mai na veika e sega ni rawa ni o vakalesuya mai, vakamamacataka na mavoa

e sega ni rawa ni o vakamamacataka, vakavinakataka na veika o vakacacana qai sega ni rawa ni o vakavinakataka sai koya na inaki saraga ni veisorovaki i Karisito. . . .

“Au kaya tale, vakavo ga o ira e lewe vica wale era sa toki ki na veivakarusai, e sega ni dua na itovo, sega ni dua na veivakatotogani, sega ni dua na veisaqasaqa, sega ni dua na talaidredre, sega ni dua na vukitani, se dua na basulawa e vakuwai mai na yalayala veivosoti e taucoko. O ya na yalayala ni Veisorovaki nei Jisu Karisito.”

Peresitidi Boyd K. Packer, Peresitidi ni Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, “The Brilliant Morning of Forgiveness,” *Ensign*, Nove. 1995, 19–20.

bula vakayago e kauta mai na malumalumu. Ni leqataka o Moronai de na vakavuna nodra vakalialia na veika tabu na Kai Vanuatani nona malumalumu ena volavola, a vakadeitaki koya na Turaga ena malanivosa oqo:

“Ka kevaka era na lako mai vei au ko ira na tamata, au na vakaraitaka vei ira na nodra malumalumu. Au sa vota vei ira na tamata na malumalumu vakayago, me ra yalomalumalumu kina; ia na noqu loloma sa rauti ira kecega sa vakamalumalumutaki ira vei au; ia kevaka era vakamalumalumutaki ira ka vakabauti au, au na vakaukauwataki ira ena veika era sa malumalumu kina” (Ica 12:27; raica talega 1 Korinica 15:42–44; 2 Korinica 12:7–10; 2 Nifai 3:21; kei na Jekope 4:7).

E matata na ibalebale ni ivolanikalou kilailevu oqo ka sureti

keda me da vakaduiduitaka na ivalavala ca (veivakayaloqataki kina o Setani) mai na malumalumu (vakamacalataki eke ni dua na ituvaki ni bula e “solia” mai vei keda na Kalou).

Eda rawa beka ni vakamacalataki na malumalumu me vakaiyalayala ni noda yalomatua, kaukauwa, kei na bulasavasava ka yaco baleta ni da tamata. Ni da tamata eda sucu mai ena malumalumu kei na vakararavi, kei na veimataqali leqa vakayago kei na itovo. Eda tuberi ka vakavivolivoli mai vei ira tale eso na tamata malumalumu, ka dau cala ka rawa ni veivakacacani na nodra ivakavuvuli, ivakaraitaki kei na nodra ivakarau vei keda. Ena keda ituvaki malumalumu vakayago eda sotava kina na tauvimate vakayago kei na yalo, na viakana kei na oca. Eda dau sotava na itovo eso ni loma ni tamata me vaka na cudru, rarawa, kei na nuiqawaqawa. E sega vei keda na yalomatua, na maqosa, na igu, kei na kaukauwa. Ka rawa ni da temaki ena veimataqali veitemaki e vuqa.

E dina ni sega Nona ivalavala ca,

VAKADUIDUITAKA NA IVALAVALA CA KEI NA MALUMALUMU

	Valavala ca	Malumalumu
iVakamacala?	Talaidredre nakita vua na Kalou	Kaukauwa yalani vakatamata, malumalumu
iVurevure?	Vakayaloqaqataka o Setani	Tiki ni bula vakatamata
iVakaraitaki?	Nakita me voroka na ivakaro ni Kalou, vakabauti Setani mai vua na Kalou	Rawa ni temaki, luvuci ni loma, yaluma, tauvimate vakayago se vakasama, lecaika, vakamatautaki, lecaiyalona, mate
E tu vei Jisu?	Sega	Io
Noda isaunitaro e dodonu me?	Veivutuni	Yalomalumalumu, vakabauti Karisito, kei na sasaga me rawa
Nona sauma na Kalou?	Veivosoti	Loloma soliwale—dua na mana veivakaukawataki
Ka yaco kina na?	Savai mai na ivalavala ca	Rawa na bula savasava, kaukauwa

a mai duavata taucoko vata kei keda o Jisu Karisito ena ituvaki ni malumalumu vakayago (raica na 2 Korinica 13:4). A sucu mai me dua na gonedramidrami ena dua na yago rawa ni mate ka tuberi cake mai vei rau na tamata cakacaka sega ni taucoko nodrau vinaka. Me vulica me taubale, vosa, cakacaka, ka veimaliwai vata kei ira na tani. A viakana ka oca, vakila na itovo ni loma ni tamata, ka rawa ni tauvimate, kune rarawa, bunotaka na dra, ka mate. A “dau veretaki vakatautauvata ena ka kecega ko koya, ia ka sega na nona cala,” soli Koya me mai bula vakayago me rawa kina ni “colata na nodra rarawa kei na nodra ivalavala ca” ka vakaukawataki keda ena *noda* malumalumu (Iperiu 4:15; raica talega Alama 7:11–12).

E sega ni rawa ni da veivutuni ga baleta ni da malumalumu—e sega talega ni vakavuna na noda dukadukali na malumalumu ga vakataki koya. Eda sega ni rawa ni tubu vakayalo vakavo kevaka eda *besetaka* na ivalavala ca, ia eda sega talega ni rawa ni tubu vakayalo vakavo kevaka eda *ciqoma* na keda ituvaki malumalumu vakatamata, sotava ena yalomalumalumu kei na vakabauta, ka da vulica ena loma ni noda malumalumu me da vakabauta na Kalou. Ni tukuna o Moronai na nona malumalumu ni volavola, a sega ni tukuna vua na Kalou me veivutuni. Ia, a vakavulica vua na Kalou me dau yalomalumalumu ka vakabauta na Karisito. Ni da yalomalua ka vakabauta, ena solia na Kalou na loloma soliwale—sega ni veivosoti—me iwali ni malumalumu. E vakamacalataki ena Bible Dictionary ni loloma soliwale (grace) e dua na mana veivakaukawataki mai vua na Kalou me da cakava rawa na veika eda sega ni rawa ni cakava vakataki keda (raica na Bible Dictionary, “Grace”)—na iwali vakalou dodonu ka rawa kina Vua me “cakava na veika malumalumu me kaukauwa.”

Vakaitovo ena Yalomalua kei na Vakabauta

Mai na veigauna taumada ni noda bula vaka-Lotu, eda vakavulici ena veitiki yaga ni veivutuni, ia eda na rawata vakacava sara na yalomalua kei na vakabauta? Vakasamataka na veivakatutu oqo:

- **Vakananuma ka masu.** Ni da malumalumu eda na sega beka ni vakila ni da sa *ivalavala ca tiko* (ka gadreva e dua na veisau totolo ka rabailevu ni vakasama, yalo, kei na itovo) se ena *malumalumu* (gadreva na yalomalua, sasaga tokoni, vuli, kei na vakatorocaketaki). Na ivakarau ni noda raica na veika oqo ena rawa ni vakatau ena ivakarau ni noda susu cake mai kei na yalomatua. E rawa sara mada ga ni se tikoga eso na tiki ni ivalavala ca kei na malumalumu ena dua ga na itovo. Ni tukuni na ivalavala ca e dua dina ga na malumalumu ena vakavuna na vakaiulubale ka sega ni veivutuni. Ni da tukuna me ivalavala ca e dua na malumalumu e rawa ni vakavuna na madua, veibeitaki, yaluma, ka vakuwai keda mai na yalayala ni Kalou. Na vakananunu titobu kei na masumasu ena vukei keda me da kila na duidui eke.
- **Me vakaliuci.** Baleta ni da malumalumu tu, ena sega ni rawa ni da cakava na veisau kece e gadrevi ena dua ga na gauna. Ni da tamusuka ena yalomalumu kei na yalodina na noda malumalumu vakatamata, vica na tikina ena dua na gauna, eda na vakalailaitaka yani kina na noda lecaika, vakaitovotaki keda ena ivakarau vinaka, vakalevutaka cake na bulabula ni yagoda kei na lomada kei na noda igu, ka vaqaqacotaka na noda vakabauta na Turaga. E rawa

ni vukei keda na Kalou ena noda kila na vanua me da tekivu kina.

- **iTuvatuva.** Baleta ni da malumalumu tu, me da vakaukauwataki cake ena gadrevi kina me levu cake na gagadre dodonu kei na bula vakaivakarau. Eda gadreva talega me da tuvatuvalaki, vuli mai na cala, tara cake e levu na iwalewale mana, railesuvi noda ituva-tuva, ka tovolea tale. Eda gadreva na veivuke mai na ivolanikalou kei na so tale na ivola e tautauvata, kei na so tale na tamata. Eda tekivu vakalailai, reki ena toso, ka sotava na dredre (dina ga ni da na tuduadua ka malumalumu). Eda gadreva na veitokoni me vukea noda digidigi vinaka ena gauna sara mada ga eda sa oca se yalolailai ka nakita me da toso tale ena gauna eda tarabe kina.
- **Dau vosota vakadede.** Baleta ni da malumalumu tu, ena malua toka na veisau. Eda sega ni vakanadakuya ga na noda malumalumu e vaka noda vakanadakuya na ivalavala ca. Na tisaipeli yalomalumalumu ena cakava ena lomasoli na veika e gadrevi, vulica me dau cariba lesu mai, tovolea tikoga, ka kakua ni soro. Na yalomalua ena vukei keda me da dauvosoti keda kei ira era malumalumu tale ga. Na dau vosota e ivakaraitaki ni noda vakabauta na Turaga, vakavinavinakataka na nona yalodei ena vukuda, ka vakabauta na Nona yalayala.

Ena gauna sara mada ga eda veivutunitaka vakaidina kina na noda ivalavala ca, rawata na veivosoti, ka savasava tale, eda se malumalumu tiko ga. Eda se rawa tikoga ni tauvimate, luluvu, lecaika, vakamatautaki, yaluma, kei na veitemaki. *Ia na yalani ni kaukauwa kei na tawakilikili era sega ni ivalavala ca ka na sega ni tarovi keda mai na noda rawa ni savasava ka kilikili kaya na Yalo.*

Malumalumu ki na Kaukauwa

Ni gadreva tu vakalevu o Setani me vakayagataka na noda malumalumu me vakayarayarataki keda ki na ivalavala ca, e rawa ni vakayagataka na Kalou na malumalumu vakatamata me vakavulici, vaqaqacotaki,

**VAKADUIDUITAKA NA KIIAIYALONA VAKAIBALEBALE (RARAWA VAKALOU)
KEI NA YALOMALUMALUMU MAI NA VEILASUTAKI SEGA NI VEIVUKEI NI MADUA**

Kilaiyalona Vakaibalebale— Rarawa Vakalou ni iValavala ca	Vakabauta & Yalomalumulumu—iValavala Malua Vakarisito ena Malumulumu	Madua Veivakarusa— Veilasutaki Segalou ni Veivukei
<p style="text-align: center;">Dau vaka me da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rarawa ni da voroka na bula savasava. • Veivutuni, veisau noda vakasama, yaloda, noda itovo. • Dolavi iko, vakatusa nomu cala, vakavinakataka. • Tubu ka vuli. • Raici keda ni da tamata vinaka, dua na keda yaga. • Gagadre me da veitadonuitaka noda itovo kei na keda ituvaki vinaka. • Vakanuinui vakatabakidua ena mana veisereki ni Veisorovaki i Karisito. 	<p style="text-align: center;">Dau vaka me da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakila na veivakadeitaki malua ka da ciqomi, cala kei na ka kece. • Sotava na dredre me tubu ka cau. • Taura na veibeitaki ni cala, gadreva me vinaka cake • Vuli mai na cala ka tovolea tale. • Tara cake e dua na ivakarau ni vakalasalasa ka marautaka na bula kei ira tale eso. • Raica na malumulumu me da dua-vata kina kei ira tale eso. • Dau vosota nodra malumulumu na tani kei na cala. • Tubu ena yalodei ena loloma kei na veivuke ni Kalou. 	<p style="text-align: center;">Dau vaka me da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nanuma ni sega na keda yaga, lomabibi. • Via vunitaka noda malumulumu mai vei ira na tani. • Rerevaka de kilai. • Beitaki ira na tani ni yaco na leqa. • Levea na sotavi ni dredre, raica na druka me ka vakamadua. • Veisisivi ka veiduataitaki keda kei ira tale eso. • Yaco me sabai koya ka vakauyalona se malumulumu ka lila • Dau vakabibitaki koya ka rairai bibi. • Kauwaitaka vakalevu na cala se viaialewa. • Rerevaka na cudru ni Kalou.

ka vakalougatataki keda. Veibasai kei na veika eda namaka se nuitaka, ia, na Kalou e sega ni dau cakava vei keda “me kaukauwa na malumulumu” ena nona kauta laivi noda malumulumu. Ni masu wasoma na iApositolo o Paula vua na Kalou me kauta laivi na “voto ni kau sa vakalauti kina na lewequ” a vakayagataka o Setani me vakararawataki koya kina, a tukuna vei Paula na Kalou, “Sa rauti iko na noqu loloma: ni sa vakalevu na noqu kaukauwa ni sa malumulumu e dua” (2 Korinica 12:7, 9).

E vuqa tu na sala e dau “vakaukauwataka kina” na Turaga, “na ka malumulumu.” Ena rawa beka ni tababokoca laivi o Koya na malumulumu ena iwali vakasakiti eda vakanuinui kina, ena veika au sa sotava oqo e dau tu yadua sara. Me vakaoqo, au sega ni raica e dua na ivakadinadina ni a tababokoca na Kalou na malumulumu nei Moronai ena volavola ni oti na tikina rogolevu ena Ica 12. E rawa talega vua na Kalou me vakaukauwataka na veika malumulumu ena nona vukei keda ena noda cakacakataka na noda malumulumu, rawata e dua na ivakarau dodonu ni vakalasalasa se ivakarau ni rai me baleta, qai vakavinakata ni toso na gauna. Vakakina, na kaukauwa kei na malumulumu erau dau veiwekani (me vaka na kaukauwa ni toso tikoga kei na malumulumu ni vakadonui koya), ka rawa ni da vulica me da vakamareqeta na igu ka qarauna na malumulumu e dau salavata kaya.

E dua tale tiko na sala kaukauwa vakalevu cake e dau vakaukauwataka kina na Kalou na noda malumulumu. E kaya na Turaga vei Moronai Ica 12:37, “Ia ko na vakaukauwataki ni ko sa raica na nomu malumulumu, io mo dabeca kina na nomu tikina au sa vakarautaka ena vale nei Tamaqu.”

Eke e sega ni tukuna tiko na Kalou me veisautaka na malumulumu nei Moronai, ia me veisautaki Moronai. Ni da sotava na bolebole ni malumulumu vakatamata, sa rawa vei Moronai—kei keda—me da vulica na loloma vakarisito, na yalololoma, na ivalavala malua, na dauvosota, na yaloqaqa, na vosota vakadede, na yalomatua, na igu, na veivosoti, cariba lesumai, vakavinavinaka, vakasama vinaka, kei na ivalavala dodonu tale e vuqa eda na vaka cake kina vakalevu na Tamada Vakalomalagi. Oqori na itovonibula vinaka eda lako mai ki vuravura me da vakagatara, na ivakarau ni bula Vakarisito ka na vakarautaki keda ki na veivale vakatui mai cake.

E sega ni dua tale na vanua e laurai vakavinaka kina na nona loloma, yalomatua, kei na kaukauwa ni veisereki na Kalou me vaka na Nona rawa ni vukica na noda veiqaliqali kei na malumulumu vakatamata ki na veivalavala dodonu vakalou kei na kaukauwa me da vakataki Koya vakalevu cake. ■

Na dauwolaivola e vakaitikotiko mai Utah, Amerika.

**Mai vei Elder
W. Christopher
Waddell**
Ena Vitusagavulu

NA LOTU Savasava

Na veiqaravi tawavakacauoca—guilecavi keda, veivuke ki na nodra gagadre tale eso, kei na noda solibula ena nodra qaravi—e sa dau ivakatakilakila tudei tu ni tisaipeli i Jisu Karisito.

Ena Maciu wase 11 e vakatavulica kina na iVakabula e dua na lesoni vakasakiti ena ka e *sega* ni kaya me baleta e dua na taro a lavetaki mai vei ira na tisaipeli i Joni na Dauveipapitaisotaki.

“Ia ni sa rogoca ko Joni mai na vale ni veivesu na caka-caka i Karisito, sa qai tala e lewe rua na nona tisaipeli,

“Me kaya vua, O iko beka ko Koya e lako mai, se da waraka e dua tani?

“A sa vosa ko Jisu ka kaya vei rau, Drau lako ka tukuna vei Joni na veika drau sa rogoca ka raica:

“Era sa rai na mataboko, ka lako na lokiloki; sa vakasavasavataki na vukavuka, ka rogo rawa na didivara, sa vakaturi cake tale na mate sara, a sa vunautaki na itukutuku vinaka vei ira na dravudravua” (Maciu 11:2–5).

Ni sega taumada ni vakamacalataka vakaivunau lekaleka ni o Koya vakaidina, “ko Koya e lako mai,” a sauma na Turaga ena ivakarau ni ka e cakava—na Nona ivakaraitaki ni veiqaravi.

Ena koniferedi raraba ni Epereli 2014, a vakananumi keda o Elder Richard G. Scott ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua: “Eda na qarava vakavinaka cake na Tamada Vakalomalagi ena noda veivakayararataki donu vei ira tale eso ka qaravi ira. Na ivakaraitaki levu duadua ka a bula e vuravura sa ikoya na noda iVakabula, o Jisu Karisito.”¹

Na veiqaravi tawavakacauoca—guilecavi keda, veivuke

ki na nodra gagadre tale eso, kei na noda solibula ena nodra qaravi—e sa dau ivakatakilakila tudei tu ni tisaipeli i Jisu Karisito. Me vaka a vakatavulica o Tui Penijamini ni sivia na 100 na yabaki ni bera na sucu ni iVakabula, “Ko ni sa qaravi Koya tiko na nomuni Kalou ena nomuni qaravi ira tiko na wekamuni.” (Mosaia 2:17).

E vakananumi keda o Jemesa ni dua na ivakaraitaki bibi ni “lotu savasava” e sa kune ena noda veiqaravi kivei ira tale eso ni da “raici ira na luveniyali kei ira na yada ni ra sa rarawa” (Jemesa 1:27). “Na lotu savasava” e sa levu cake mai na vakatakilai ni dua na vakabauta, e sa dua na ivakaraitaki ni vakabauta.

Lomani Ira na Lewe ni Nomu iLakolako

Ena loma ni Julai 1984, ni oti toka ga e vica na macawa na noqu vakamau kei Carol ena Valetabu e Los Angeles California, keirau a gole yani ki Utah, me’u sa laki tekivu cakacaka ka vakacavara o Carol na nona vuli. E duidui na motoka keirau draivataka tiko. Ena loma ni lori ruarua, keirau a vakavodoka voli na veika kece keirau taukena.

Ni rauta na veimama ki na vanua keirau gole tiko kina, a toso tikiva mai na noqu motoka o Carol ka sikinala mai vei au. Oqo na gauna a se sega tu kina na talevoni veikauyaki kei na vakau itukutuku ena talevoni. Au dikeva na irairai ni matana ena iloilo ni nona motoka, au rawa ni vakila ni

a sega soti ni bula vinaka okoya. A tukuna okoya ni rawa ni tomana voli me draiva tiko, ia au a lomaleqataka na watiqū vou.

Ena neirau yacova yani na tauni lailai e Beaver, Utah, a toso tikivi au tale mai okoya, ka'u vakila rawa ni gadreva okoya me kele. E a tauvimate okoya ka sega ni rawa ni tomana. A tiko vei keirau e rua na motoka sinai ena isulu kei na iloloma ni vakamau, ia ka ni rarawa ni a lailai na neirau ilavo. E sega ni tiko ena neirau tuvaka vakailavo e dua na rumu ni otela. Au a sega ni kila na ka me'u cakava.

E sega ni dua vei keirau sa bau talevi Beaver mada, kei na noqu tawakila vakaidina na ka au a vakaraica voli, keirau a draiva wavoki me vica na miniti me yacova ni'u raica e dua na vanua ni vakacegu. Keirau a curu yani ki na ikelekele ni motoka ka kunea e dua na vunikau rugurugua, ka'u a tevuka kina e dua na itutuvi me vakacegu kina o Carol.

E vica na miniti e muri a kele tale mai e dua na motoka ena ikelekele sa vo vakalailai me lala ka kele tikiva na neirau motoka e rua. E dua na marama, vaka na yabaki ni tinai keirau, a curu mai tuba ena nona motoka ka taroga ke dua na ka e leqa tiko ka rawa ni veivuke kina okoya. E tukuna okoya ni a siqemi keirau ni a draiva voli ka vakila ni dodonu me na kele. Ni keirau vakamacalataka na neirau ituvaki, a sureti keirau ena gauna vataga oya okoya me keirau muri koya ki na nona itikotiko, me rawa ni keirau vakacegu kina ena kena balavu ga keirau vinakata.

Keirau mani mai davo yani ena dua na loga dakoba ena dua na rumu ni moce malumu e ra ni nona itikotiko. Ni gauna saraga keirau mai vatonaki keirau kina, a vakaraitaka na marama totoka oqo ni tiko eso na ka me na vakaitavitaki koya kina ka keirau na mai biu taurua voli me vica na aua. A tukuna vei keirau okoya kevaka me keirau sa viakana, sa rawa ni keirau vakayagataka na veika ga e kune ena valenikuro, ka ni kevaka keirau sa na biubiu ni bera ni lesu mai okoya, me keirau na qai sogota toka na katuba eliu.

Ni keirau yadra mai na moce e vakatuburi mai ena wawale, a sa vinaka tale mai o Carol ka keirau tomana na neirau itosotoso ena kena sega ni vakayagataki na veika ena valenikuro. Ni keirau biubiu, a se bera ni lesu mai ki vale na marama dauloloma oya. Ki na neirau lecaika levu, keirau a sega ni vola na itikotiko ni vanua ka sega talega ni vakavinavinakataka vakavinaka sara na neirau kai Samaria dauloloma, ka a mai kele ena nona lakovoli ka tadolava na nona itikotiko kivei ira na vulagi vakaleqai.

Ni'u vakananuma lesu na ka a sotavi oqo, na vosa nei Peresitedi Thomas S. Monson, ka dau cuqena na ivakavuvuli ni "lako ka cakava vakakina" (raica na Luke 10:37) me vakataka ga e dua na tamata ena bula oqo, e vakasamataki rawa:

"Eda sega ni rawa ni lomana dina na Kalou kevaka eda sega ni lomani ira na lewe ni noda ilakolako ena bula oqo."²

Na vanua cava ga eda sotavi ira kina na "lewe ni ilakolako"—ena gaunisala se ena noda itikotiko, ena rara ni qito se ena noda koronivuli, ena vanua ni cakacaka se ena valenilotu—ni da vakasaqagara, raica, ka cakacakataka, eda na vakataka cake na iVakabula, ena veivakalougatataki kei na veiqaravi ena ilakolako.

Vakasaqara

A vakatavulica o Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua:

"Sega ni vakataka na noda iVakabula mareqeti, eda na sega ni rawa vakaidina ni sorovaka na ivalavala ca na tamata tabu yani! Me ikuri, eda na sega ni rawa vakaidina ni colata taucoko na mate eso, malumalumu, kei na rarawa ni bula oqo (raica na Alama 7:11–12).

"Ia, ena noda ivakarau lailai sobu, me vaka ga sa veisureti kina o Jisu, sa rawa saraga ni da sasaga meda 'vakataki [Koya]' (3 Nifai 27:27)."³

Ni da qara meda vakataki Koya saraga, ena gagadre cecekie me vakalougatataki ira na "lewe ni noda ilakolako," eda na vakarautaki ena madigi eso meda guilecavi keda ka laveti ira tale eso. Na madigi eso oqo ena rairai sega soti ni yaga, ni vakatovolei na noda gagadre dina meda vakataka cake na iVakavuvuli, ka nona veiqaravi levu duadua, Nona Veisorovaki cecere, ke dua na ka e sa yaga vakaidina. "Ia," e cauraka o Koya, "me vakarokorokotaki ga ko Tamaqu, raica au a gunuva na bilo ko ya, ka vakacavara na noqu itavi ena vukudra na luve ni tamata" (V&V 19:19).

Na qarai ena yalomalua meda vakataka cake na iVakabula ena vakatarai keda meda raica na ka eda na rairai sega taumada ni raica. Na noda kai Samaraia dauloloma a bula volekata rawa na Yalotabu me veivuke kina ki na dua na veivakauqeti ka tosova e dua na vulagi vakaleqai.

Raica

Me da rai ena mata vakayalo e sa raici ni veika ena kedra ituvaki dina sara kei na vakatakilai ni gagadre eda na rairai sega taumada ni siqema. Ena vosa vakaibalebale ni sipi kei na me, e sega ni o ira na "vakalougatataki" se o ira na "cudruvi" era a kila rawa na iVakabula me vakataki ira na viakana, viagunu, luvawale, se tiko ena valeniveivesu. Era a sauma lesu me baleta na nodra bula vinaka ni ra taroga, "Keimami a raici kemuni mada ni naica?" (Raica na Maciu 25:34–44).

O ira ga era a raica ena mata vakayalo, a vakatakila na gagadre, qai cakacakataka ka vakalougatataki ira na

vakaleqai. Na noda kai Samaria dauloloma a vakakila na gagadre ni a raica ena mata vakayalo.

Cakava

Eda na rairai raica na gagadre eso e wavoliti keda tu ia eda vakila ni da sega soti ni matau ni qarava, ni kilai rawa na ka meda dodoliga kina e sega ni takiveiyaga. Ni da qara meda vakataki Koya saraga ka da raica na gagadre eso ni lewe ni noda ilakolako ena mata vakayalo, sa dodonu meda nuitaka ni na vakayagataki keda na Turaga, ka yaco meda qai cakacaka.

Nodrau curuma na vale ni soro, a sotava o Pita kei Joni e dua na turaga “sa lokiloki mai na kete i tinana” ka kere ka ni loloma vei rau (raica na Cakacaka 3:1–3). Na kena isau mai vei Pita e sa dua na ivakaraitaki ka dua na veisu-reti kivei keda yadua.

“A siliva kei na koula e sega ni tu vei au, ia na ka ga sa tu vei au ka’u na solia vei iko: Ena yaca i Jisu Karisito na kai Nasareci mo tucake ka lako.

“Sa qai taura na ligana imatau, a sa tubera cake” (Cakacaka 3:6–7).

Sa rawa ni da cakacaka ena soli ni noda gauna kei na taledi eso, e dua na vosa ni veikauwaitaki, se dua na daku kaukauwa. Ni da vakasaqara ka raica, eda na tu ena vanua kei na ituvaki eso e rawa ni da cakacaka ka veivakalougatataki kina. A cakacaka na noda kai Samaria dauloloma. A kauti keirau ki na nona itikotiko okoya ka vakarautaka vei keirau na veika a tu vua. Ena yalovinaka a kaya okoya, “na

ka ga sa tu vei au ka’u na solia vei iko.” Sa ikoya saraga na ka eda gadreva tu.

Sa vakatavulica o Peresitedi Monson na ivakavuvuli vataga oqo:

“O keda yadua, ena ilakolako ena vuravura oqo, ena lakova ga na nona Sala i Jeriko. Na cava o na rawa ni sota-kaya? Na cava ena noqu? Au na sega ni siqemi koya rawa beka e sa buturaki mai vei ira na daubutako ka sa gadreva na noqu veivuke? O na vakakina?

“Auna dua beka ka raica na tamata mavoa ka rogoca na nona vakatakekere, ia qai takoso ki na yasana kadua? O na vakakina?

“Se au na dua ka raica, ka rogoca, ka wawa, ka veivuke sara? O na vakakina?

“A vakarautaka o Jisu na noda vosamatataki, ‘Lako, ka cakava vakakina.’ Ni da talairawarawa ki na ivakasala oya, e sa tadolavi ki na matada tawamudu e dua na rai taleitaki qiqo ni reki e sega ni vakatauvatani ka sega ni lako siviti rawa.”⁴

Ni da sa mai vakataka cake na iVakabula ena qarai, raici, kei na cakacakataki, eda na mai kila na dina taucoko ni vosa nei Tui Penijamini: “Ko ni sa qaravi Koya tiko na nomuni Kalou ena nomuni qaravi ira tiko na wekamuni” (Mosaia 2:17). ■

IDUSIDUSI

1. Richard G. Scott, “Au Sa Solia Vei Kemudou e Dua na iVakarau,” *Liaona*, Me 2014, 35.
2. Thomas S. Monson, “Loloma—na Uto ni Kosipeli,” *Liaona*, Me 2014, 91.
3. Neal A. Maxwell, “Apply the Atoning Blood of Christ,” *Ensign*, Nov. 1997, 22.
4. Thomas S. Monson, “Your Jericho Road,” *Ensign*, May 1977, 71.

VAKASAQARA ENA YALOMALUA

RAICA ENA MATA VAKAYALO

CAKACAKA KA VEIVAKALOUGATATAKI

함께 합소서
Need That Every Hour

신소프신
우쿠슬하

없기되소

“Au Rai VEI KEMUNI”

Ni keirau sa sega ni kila na ka me keirau vakavulica tale, qai vakatura noqu itokani me keirau lagata na serenilotu oqo.

Mai vei Jonathan H. Westover

Ena dua na yakavi taleitaki ni Sigatabu niu kaulotu tiko mai Balsan e Korea, keirau vakamoce tiko kei noqu itokani vei ira na lewenilotu ni sa suka na lotu ka vakarau me keirau kaulotu tale yani ki veivalevale qai vakaveikilaitaki keirau na iliuliu ni kaulotu ena tabanalevu vua e dua na gonetagane yabaki 12, o Kong Sung-Gyun. A lako mai lotu ena siga ko ya ka vinakata me vulica eso tale na ka me baleta na kosipeli.

Keirau marautaka ni na rawa me keirau vakavulici koya, ia au via lomaleqataka toka meu vakavulica e dua na tamata gone. Keirau mani nanuma me rau solia rawa mai nona itubutubu na nodrau veivakadonui, au mani qiri ki na vale nei Kong Sung-Gyun ka veitalanoa kei tinana, o Pak Mi-Jung. Au kurabui ni kaya mai ni marautaka ni sa taleitaka na luvena me lako mai lotu ka na marautaka me keirau lako yani ka laki vakavulici koya.

Dauvakadidike Sega ni Namaki

Ena yakavi ka tarava keirau basika yani ki na nona vale na gonetagane oqo, ka vakarau tu me veivakavulici. Keirau kurabuitaka ni keirau kila ni vinakata talega o Pak Mi-Jung me keirau vakavulica na luvena yalewa, o Kong Su-Jin. Me vaka ni keirau vulagi yani ki nodratou vale, sa mani vinakata talega o Pak Mi-Jung me dabe tiko ena leseni. Keirau marautaka dina me keirau vakavulici

ira na kena levu ga era vinakata me ra vakarorogo.

Ni oti nodratou solia vei keirau eso na ivakalomavinaka, keitou dabe vata ka tekivu veitalanoa. Segani keitou sa tekivuna sara na leseni, ia a vinakata taumada o Pak Mi-Jung me kilai keirau mada vakavinaka ka tukuna vei keirau na ituvaki ni nona matavuvale. A tukuna vei keirau na veivakatovolei kei na dredre eratou a sotava mai, okati kina na nona valuta tiko na kenisa na luvedrau tagane. Sa qaravi oti ena veiqaravi ni cina vakavuniwai, sa tarovi toka kina na kenisa ena gauna oqo, ia era vakasalataka tiko na vuniwai ni rawa ni basika tale mai ena dua ga na gauna. E vakila sara vakalevu na dredre na matavuvale ena ka oqo. Na nodratou matavuvale e kalasi ga vakacacacaka, ka dau cakacaka sara vakaukauwa na tamadrato me rawa mada ga ni ratou toka ena dua na vale ka kana tiko.

Au kurabui ka rarawataka na veivakatovolei ena nodratou bula. E sega ni rawarawa vei iratou na bula, ia na veivolekati ena loma ni matavuvale sa ivakadinadina levu au qai bau raica ena dua na matavuvale au sotava e Korea, ka levu sara na ka e tukuna me baleta e dua na vanua yavutaki ena bula vakamatavuvale me vakataki Korea. Keirau biubiu mai na nodratou itikotiko ena yakavi oya ni sa yaco me keirau kila vakavinaka cake na matavuvale oqo ka rawa ni keirau wasea vei iratou na itukutuku ni kosipeli.

Keirau a lesu tale vakavica kei noqu itokani ena macawa oya ka veivakavulici, ka keirau vakila tiko ena veigauna yadua oqori na raragi kei na yalovinaka keirau a vakila ena imatai ni neirau veisiko. Ni basika mai na ulutaga ni papitaiso, erau sa nanamaki tiko na gone me rau curu ki na Lotu. Ia, e sega ni yalananamaki vakakina na tinadrau. E dina ni tarai koya na ivakavuvuli ka nuitaka ni dina, ia e sega ni vakabauta ni rawa ni cakava ka rokova na mataqali yalayala e gadrevi ena noda lewena na Lotu. E sega talega ni nanuma ni kilikili vua me papitaiso ka segai na watina, ka keitou se bera tiko ni sota. Ia, e lomasoli tu me tomani tiko nona sota vata kei keirau ka vinakata talega me lako vata yani kei rau na luvena ki lotu.

Ena mua ni ikarua ni macawa oya, ni keirau veivakavulici tiko ena nona vale, keitou qai sota kei watina, o Kong Kuk-Won—e dua na turaga yalomalumulumu, vakaturaga, ka yalovinaka. E duavata kei keitou ena iotioti ni vica na veitalanoa ka vakabauta sara na veika kece keirau vakavulica, okati kina na ivunau dau dredre vei ira tale eso me vaka na ikatini kei na Vosa ni Vuku. Ena loma ni bula dredre vakailavo, sa tekivu me ratou soli ikatini. Na itatao duadua ga vei tamadrato ni dau cakacaka ena Sigatabu. E dau cakacaka ena rara ni waqavuka levu mai Seoul ena Veisigatabu, e sega kina ni rawa ni dau lotu kei iratou na vo ni nona matavuvale. E dina ni tu na osooso vakacacacaka, rau tuva kei na watina me rau na tiko ena nodrau papitaiso na luvedrau ena Sigatabu ka tarava.

Ni oti nodrau papitaiso na gone, keitou dau sota ena veigauna eso ena nodratou vale. Keitou dau lotu vakamata-vuvale, veiwasei ena ivolanikalou kei na veika dau veilaveti eso, ka vakaveikilaitaki iratou vei ira na lewe ni tabanalevu. Ia, mai na veika vakosipeli dau sotavi, se bera ga ni voleka me rau papitaiso na itubutubu.

Ena loma ni gauna oqori sa lesi na noqu itokani, ka noqu itokani vou e dua na cauravou se qai lesu sara ga mai na koronivuli ni kaulotu. E sinai ena vakabauta, igu, kei na yalananamaki, ka dredre toka na noqu tovolea me keirau salavata tiko. Ni oti neitou sota vakavica kei rau o Kong Kuk-Won kei Pak Mi-Jung, a lako mai na noqu itokani ka taroga se keirau a sa bau lolo vata kei rau kei noqu itokani e liu. Se bera. Se bera vakadua ni bau basika vei au na

E kaukauwa na vakilai ni Yalo ena loma ni rumu ni keitou lagata oti na iotioti ni tikina. A raici au mai vakadodonu o Pak Mi-Jung ka kaya, “Au gadreva meu papitaiso.”

vakasama oya. Keitou sa mani sota kei na matavuvale ka vakatura me dua na lolo. Au kurabui niu kila ni ratou sa dau lolo tiko vakataki iratou ena so na gauna, me baleta na bula ni luvedrau tagane ka vakakina me veisau na gauna ni cakacaka me rawa kina vei Kong Kuk-Won me mai lotu. Ni oti neirau duavata kei iratou ena lolo kei noqu itokani, a saumi na neirau masu ka veisau na gauna ni cakacaka nei Kong Kuk-Won. Ia se bera ga ni veisau na vakasama nei Pak Mi-Jung me baleta ni na sega ni papitaiso.

Dua na Vakasama Vakauqeti

Qai dua tale na vakasama totoka nei noqu itokani. Qai dreta mai nona ivolanisere tawaitaga ka kerea me keitou

lagasere vata. E dina ni keitou sa dau lagasere vata e liu, au se bera vakadua ni raici Pak Mi-Jung me lagasere kau dau nanuma ga ni sega ni taleitaka na lagasere se baleta beka ga ni vou vua na sere. A tarogi koya na noqu itokani se dua beka nona serenilotu taleitaki, au qai kurabui, ni sauma mai ka kaya ni tekivu mai na gauna se gonelailai, dau nona serenilotu taleitaki “Au Rai Vei Kemuni” (*Sere ni Lotu*, naba 51). Keitou tekivu ena domova, lagalaga o tamadratou, alto o tinadratou, tena noqu itokani, kau besi.

Kaukauwa sara na vakilai ni Yalotabu ena rumu. Ni keitou lagata na ikatolu ni qaqa, sa luluvu na lomana, ka sega ni rogo na domona ni toso neitou lagasere:

*Au Rai Vei Kemuni
E veigauna.
Ni mai tomani au,
Deu sa yali mai.
Au sa gagadre dina;
E veigauna kece!
Meu kalougata dina;
Vei kemuni!*

Ni keitou tinia na ikava ka iotioti ni tikina, sa mamakeukeu toka. Ni tovolea na watina me vakalogavinakataki koya, a yalodoudou mai. A raica mai vakadodonu na mataqu ka kaya, “Au gadreva meu papitaiso.”

Na nodrau lotu ni papitaiso o Kong Kuk-Won kei Pak Mi-Jung ena yakavi ni Sigatabu oya e dua ka vakilai vakalevu kina na yalotabu ena noqu kaulotu. Erau vakaitavi ena parokaramu na luvedrau, ka ra tiko kina e lewelevu na lewenilotu e kea me ra vakaraitaka nodra veitokoni ki na matavuvale saumaki vou duadua mai ena tabanalevu. Keirau a lagata kei na noqu itokani e dua na sere digitaki: “Au Rai Vei Kemuni.”

Sa mani oti noqu kaulotu kau lesu tale ki vale. Ni oti e dua na yabaki ena koliji, au lesu tale i Korea ena vulitara ni vulaikatakata, ena veimuanimacawa yadua au dau sikovi ira yadua na vuqa na itokani kei na matavuvale au a sotova ena noqu kaulotu. Ni oti e vica na macawa au a lesu tale ki Balsan ka sota kei na matavuvale digitaki oqo. Niu yaco yani ki nodratou vale au raica ni yali tiko e dua—na luvedrau tagane. Ni tonawanawa tu na wainimatana, e talanoataka o Pak Mi-Jung na itukutuku: a lesu tale mai na kenisa vei luvedrau tagane, ni yabaki 14, a vakadrukai ena ivalu kei kenisa.

Niu tovolea meu vakaraitaka na noqu lolosi ka sotava na mosiniyalo, a vakadeitaka vei au o Kong Kuk-Won ni na sega ni dua na leqa. Era taleitaka na kosipeli, lotu vakavinaka, ka dau nuitaka tu na siga ni ratou na gole kina vakavuvale me ratou laki vauci vata me tawamudu ena Valetabu na Seoul e Korea. Ena mosi ni yalo eratou vakila, eratou kila vakamatavuvale ni ratou na raici Kong Sung-Gyun tale ka ratou na duavata tale. E tukuna talega vei au o Pak Mi-Jung ni dau vukei koya ena nona rawata na kaukauwa me rawa ni toso tiko kei na veitokani ni vakacegu e kauta mai na Yalo na lagasere e veisiga.

Niu biuta na nodratou itikotiko ena yakavi oya, au vakananuma lesu tale na qaqa ni nona serenilotu taleitaki o Pak Mi-Jung. Au vakavinavinaka ni a vakalougatataka ena yalovakacegu na matavuvale oya na Tamada Vakalomalagi ni oti nona takali o Kong Sung-Gyun, kau vakavinavinaka talega vakalevu ena itavi ni Yalo ena saumaki mai nei Pak Mi-Jung, ka rawa kina ni kilikili na matavuvale ki na veivakalougatataki tawamudu ni valetabu. ■

Na dauvolaivola e vakaitikotiko mai Utah, Amerika.

VAKACEGUYA NA TAGI NA SERENILOTU

“Eso na ivunau cecere era dau vunautaki ena kena lagati na serenilotu. Na serenilotu ena kauta mai na veivutuni kei na caka vinaka, tara cake na ivakadinadina kei na vakabauta, vakaceguya na oca, vakalomavinkataki ira na rarawa, ka vakauqeti keda me da vosota ki na ivakataotioti.”

*“iVakamacala ni Mataveiliutaki Taumada,”
Serenilotu, ix.*

Mai vei Peresitedi
Boyd K. Packer

Peresitedi ni
Kuoramu ni
iApositolo Le
Tinikarua

Na Solibula Tabu ka Sega ni Nanumi Koya Vakaikoya ni iVakabula

Na Turaga ena dau tu ga kina.

*Sa vakararawataki ka sauma na kena isau kevaka mo
sa lomasoli mo tauri Koya me nomu Dauweivuetai.*

Eda sa bula kece tiko ena dinau vakayalo. Ena dua na kena irairai na akaude sa vaka me veibinibini tikoga mai. Kevaka mo sausaumi tiko ena nomu tosotiko yani ki liu ko na sega soti ni na leqataka e dua na ka. Sa vo lailai sara mo vulica ni sa voleka sara na siga ni tatamusuki. Vulica mo sauma e veigauna na nomu akaude vakayalo, ka kakua ni laiva me kumuni tubu kei na itotogi.

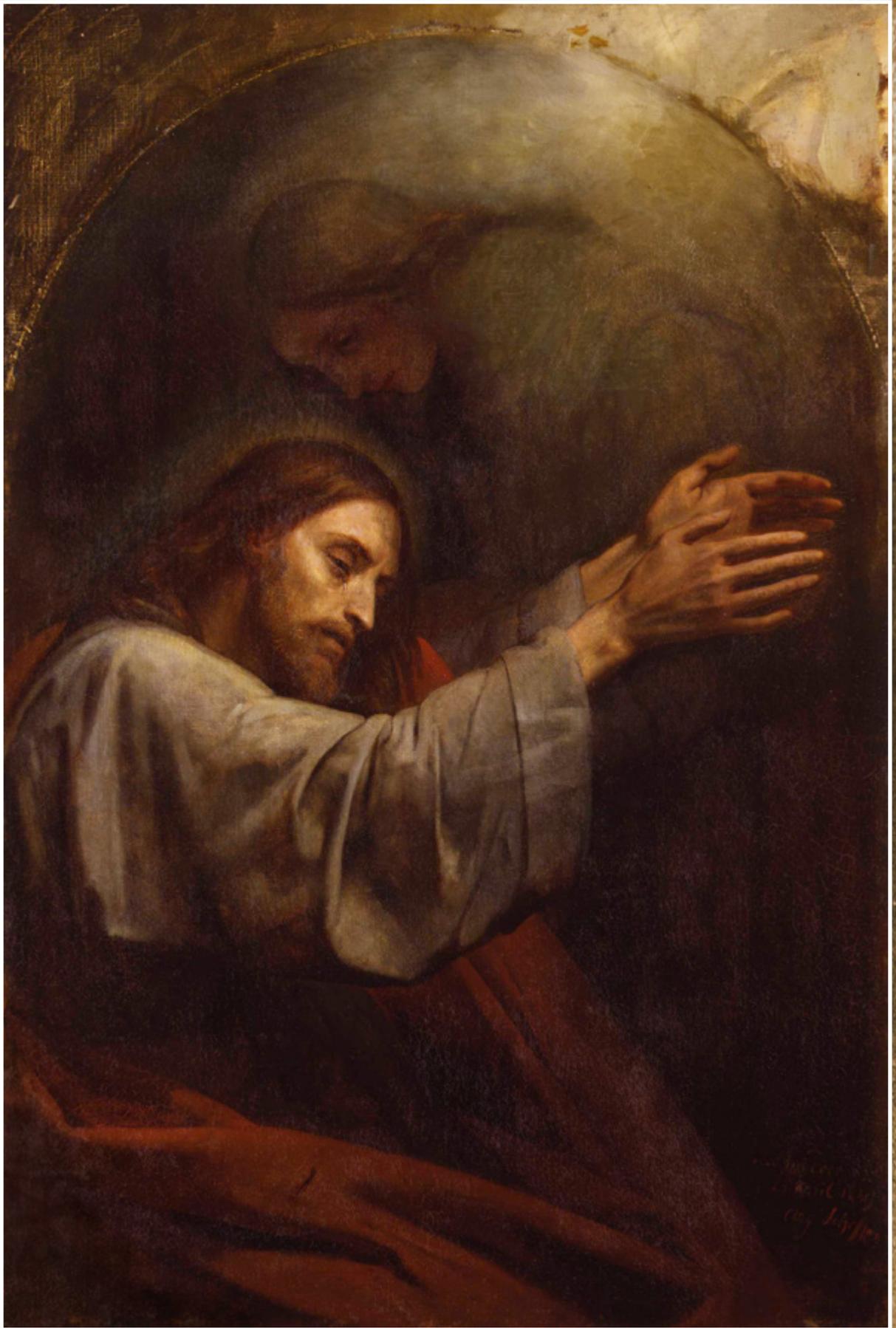
Baleta ni ko sa na vakatovolei tiko, sa namaki ni ko na caka cala ena so na gauna. Au via vakila ni ko sa cakava oti e so na cala ko sa lomaleqataka tiko ni ko na sega ni vosoti kina se vakavinakataka sa vakavuna mo vakaicolacola tu kina.

Sa kena gauna oqo me na vakayagataki na vosa *loma leqa* ka na vakavuna me rokataka me vaka na iqi ni volavola ka na sega ni rawarawa na kena sava laivi. Dua na gonesusu ni lomaleqa na yalo ca, veivutuni ni sa yali na veivakalougata-taki kei na madigi.

Kevaka mo sa sasagataka tiko na nomu veivutuni ko sega soti ni duidui kei ira na tamata ena iVola i Momani ka a kaya na parofita, “Ka sa tekivu me malumalumu sobu mai na lotu ena vuku ni nodra caka cala; ka ra sa tekivu sega ni vakabauta na yalo ni parofisai kei na yalo ni vakatakila, ka sa waraki ira tu na lewa ni Kalou” (Ilamani 4:23).

Eda dau tovolea meda walia na leqa ni lomaleqa ena noda kaya vei ira e so vaka kina

vei keda ni sega soti ni dua na ka. Ia, ena noda dui bula mai loma eda sega ni vakabauta na ka o ya. Ka da na sega ni vakabauta ni sa kaya sara tikoga. Eda sa kila vinaka cake sara. Sa bau dua toka na ka o ya!

Era sa dau vakavulica tu ga na parofita na veivutuni. Kaya o Alama, “Ia raica, sa lako mai me sereki ira era sa papitaiso ki na veivutuni, ni ra sa vakabauta na yacana.” (Alama 9:27).

E a kaya vakamatata o Alama vua na luvena talaidredre, “Ena sega ni rawa ni yaco vua na tamata na veivutuni kevaka e sega na itotogi, ni tawamudu talega me vaka na bula ni yalo, raica sa veibasai ni tuvatuva ni marau, ka ni tawamudu talega me vaka na bula ni yalo” (Alama 42:16).

Rua tiko na inaki ni noda mai bula vakayago. Na imatai meda mai taukena e dua na yago, me rawa, kevaka meda, vakasava-savataki ka vakalagilagi ka bulatawamudu. Na kena ikarua ni inaki meda na mai vakatovolei. Eda na cakava e so na cala, ni da vakatovolei tiko. Ni da dusimaki tiko ena Yalo Tabu, eda na vuli mai na noda cala. “Kevaka eda kaya ni sa sega ni ivalavala ca eda sa vakalasu koya a sa sega ni tiko vei keda na nona vosa.” (1 Joni 1:10)

O iko beka ko na vakila na nomu yalo-lailai ena nomu vakasama kei na ituvaki ni yagomu ka sa vakaleqai tiko ka vakacolacola ena bibi ni dua na leqa vakayalo ka sa makataki tu ena “sa oti na kena gauna” Ni ko sa mai veisotari kei na veika o dau lomaleqataka tu mai vakabalavu (ka levu vei keda eda dau drovaka voli) e tiko beka kina e so na ka o lomaleqataka tiko kina? E Tiko Beka e Dua na vakatarotaro ni nomu lewa eloma? E se tiko ga ki na dua na ivakatagedegede e so na ka lelevu se lalai o se lomaleqataka tikoga?

Levu sara na gauna dau ciqomi e so na

ivola mai vei ira e so era sa cakava e so na cala bibi sara ka ra sa vakacolacola tu kina. Era kerekere, “Ena rawa beka ni keimami na vosoti? Ena rawa beka niu veisau?” Na kena isau na io!

E vakavulica o Paula vei ira mai Korinica, “Sa sega na vere tani sa yaco vei kemudou, o koya ga sa vorata rawa na tamata: ia sa yalodina na Kalou o koya ena sega ni laivi kemudou mo dou dauveretaki vakalevu cake, me vaka ga na nomudou kaukauwa; ka na cakava talega kei na vere na sala mo dou dro kina, mo dou vosota rawa” (1 Korinica 10:13).

Sa vakatavulica vei keda na kosipeli ni veivakacegui mai na lomaleqa ena rawati mai na veivutuni. Vakavo o ira na lewe vica ga—era lewe vica wale sara—ka ra sa laki caka cala tale ni ra sa kila na veika taucoko, ena sega ni dua na ivakarau, sega na ka ni veivakabobulataki, sega na vakabebe, sega na ivalavala ca, sega na cala, levu se lalai, ena vakuawai mai na yalayala ni veivosoti. Sega ni dua na ka se cava sa yaco oti ena nomu bula sa vakarautaka oti tu na Turaga e dua na sala vei iko mo lesu tale kevaka mo na rogoa na veivakayararataki ni Yalo Tabu.

E so era vakasinaiti ena yalo mera veivutuni e dua na veitemaki e dau yaco tu ena vakasama ka na yaco me ivakarau, oti sa na yaco sara me veivakabobulataki. Eda dau malumalumu ena so na cala ka da na ivalavala ca kina ka da nanuma tiko ni da na sega ni lomaleqa kina baleta ni da sucu mai vaka o ya. Eda na vesuki ena vakanananu ogo ka sa na qai yaco mai na mosi kei na yalorara ka na rawa duadua ga vua na iVakabula me veivakacegui kina. E tiko vei iko na kaukauwa mo tarova ka vueti mai kina.

Sa Valuta tiko o Setani na Matavuvale

O Peresitedi Marion G. Romney (1897–1988) e a kaya vei au ena dua na

gauna, “Kakua ni tukuna walega vei ira mera kila, tukuna vei ira me rawa ni ra na sega ni vakalecalecava.”

Kaya o Nifai: “Ia ni dau rekitaka na yaloqu na ka e matata; ni sa dau cakacaka vakakina oqo na Turaga na Kalou ena kedra maliwa na luve ni tamata? A sa vakararamataki ira na Turaga na Kalou me ra kila” (2 Nifai 31:3).

Mo ni vakarorogo sara! Au na vosa vakamatata vei kemuni me vaka niu sa kacivi me vakakina.

Ko ni sa kila ni tiko na vu ni ca. Vakaoqo na ka e kaya na ivolanikalou baleti koya: “O koya na tevoro. . . na vu ni ka lasu kecega” (2 Nifai 2:18). E a cemuri mai na ivakatekivu (raica V&V 29:36–38) ka sega ni soli vua me vakayago. Sa qai yalataka me yanaraka “na yavu ni veivakabulai” (Alama 42:8) ka na meca ni veika vinaka kecega. E vakanamata ga na nona ravuta na matavuvale.

Me kena ivakaraitaki, vakasamataka mada na ivesu ni iyaloalo vakasisila, ni sa roboti vuravura tu qo. E dau dredre na drobula mai kina. Na iyaloalo vakasisila e vakanamata kina iwase ni nomu bula ko kila ni tiko vei iko na kaukauwa mo bulia tale kina e dua na bula.

Ni ko sa vesuki ena iyaloalo vakasisila ko sa na sotava na dredre, veibiu, tauvimate, kei na leqa e vica vata. E sega ni dua na tikini me savasava. Me taukeni, me saravi, se me kauwavoki, ena dua ga na kne iwalewale sa ivakaraitaki ni kena kerei me maroroi tiko e dua na gata batigaga ena noda beki ni gade. Sa vakaraitaki iko sara tu ga ena nomu itagede ni bula vakayalo ena kena vakasauri ga sa kati na gata ka kaburaka mai na weligaga ka dauveivakamatei. Ena rawarawa vua e dua me kila ena ituvaki kei vuravura nikua ni ko na rawa ni rawai kina mo raica, mo wilika, se mo na sarava ka sega tiko ni kila na bibi ni kena revurevu. Kevaka me vaka tu oya na nomu bula, au sa vakasalataki iko mo tarova. Muduka sara ga oqo!

E se qai dua ga e kilai ni sega na nona ivalavala ca ka na rawa vua me sauma na ivalavala ca ni kai vuravura kece sara.

Tukuna na iVola iMomani ni “tamata kece sa kila na ka vinaka mai na ca” (2 Nifai 2:5) O ya o wili kina o iko. Ko na kila na ka dodonu kei na ka e cala. Qarauna mo kakua ni kosova na laini oqori.

Dina ni levu na cakacala e rawa ni kerei ga na veivosoti vua na Turaga, ia e tiko e so ena gadrevi kina na veivuke tale e so me qai rawa kina na veivosoti. Kevaka me sa rui bibi na leqa e yaco raica na nomu bisovi. Kevaka e sega sa na rawa ni ko na walia ga ena nomu sasaga vakai iko. Ia mo nanuma tiko ni veimataki ni bula galala ena sega ni yaco vakasauri, ia ena vaka itagedegede. Kevaka mo se qai tekivu ko qai lutu tale kakua ni soro. Na vakamalumulumutaka na yalolailai sa tiki tiko ni vakatovolei. Kakua ni guce. Me vaka au a sa vakasala oti kina, ni ko sa vakadinadinataka ka vatonaka na nomu ivalavala ca ka kua ni railesu tale.

Sa mai Vakararawataki na iVakabula ena Vuku ni noda iValavalaca Kece

Sa dau wawa tu ga na Turaga. Sa vakararawataki ka sauma na kena isau kevaka mo sa lomasoli mo tauri Koya me nomu Dauveivueti.

Ni da tamata ga eda na sega ni kila tau-coko *na ka e yaco* vua na iVakabula ena nona Veisorovaki. Nikua me kilai ni *ka a yaco* e sega ni bibi mai na *vuni* Nona a vakararawataki. Na cava e cakava kina me baleti iko, baleti au kei na kawatamata raraba? Ea cakava baleta na nona lomana na Kalou na Tamada kei na kawatamata. “Sa sega na nona loloma e dua na tamata me uasivi cake ena ka oqo, me solia na nona bula ena vukudra na wekana” (Joni 15:12–13).

Mai Kecisemani e a lako vakatikitiki na Karisito mai vei iratou na iApositolo me laki masu. Na cava e a yaco e sa sega sara ga ni yacova na noda kaukauwa ni dau kila na ka! Eda kila ni a vakacavara o Koya na Veisorovaki. Sa

bolea o Koya me colata na cala, na ivalavala ca kei na lomaleqa, na vakatitiqa kei na nuiqawaqawa kei vuravura. E a vakararawataki ena nodra mosi na tamata kecega meda kakua kina ni vakararawataki o keda. E levu na tamata era sa mate ena vakararawataki ka mate ena mosi kei na mate vakaloloma sara. Ia, na Nona mosi e siviti ira kece oqori.

Ena noqu yabaki ni bula oqo, au sa mai kina se cava na mosi vakayago, ka sega saraga ni dua na kena lasa! Ena sega ni dua ena drobula rawa mai na kena na lakocurumi na dredre ni bula. Ia na veivakararawataki levu kau na sega vosota rawa sa ikoya meu kila niu a vakavuna na nona vakararawataki, e dua tani tale. E kea au sa qai tekivu raica kina na mosi e a lako curuma na iVakabula ena Were o Kecisemani.

Na Nona vakararawataki e duidui sara mai na rarawa era sotava e so mai na gauna o ya baleta ni o Koya e a biuta taucoko vei koya na noda ivalavala ca na itabatamata kece. Vakananuma mada o ya! E sega ni dua na nona dinau me saumi. A sega tu na nona cala. Ia e tikoga na lomaleqa ni lomabibi kei na rarawa na mosi kei na madua, na ivakarau torosobu kecega kei na veivakararawataki vakayago ka kila na tamata ni rawa ni caka—sa sotava kece mai o Koya. E se dua walega ena ivolatukutuku ni kawa tamata, ka sega tu na nona cala ka tu vua na dodonu me saumitaro ena ivalavakla ca kei na talaidredre ni kawa tamata raraba ka sotava na mosi me lako siviya yani kina na kena na saumi.

E a solia na Nona bula ka kaya kina vakaoqo, “Io, sa i au kau sa colata na nodra ivalavala ca na kai vuravura” (Mosaia 26:23). O Koya e a lauvako; e a mate Era sega ni rawa ni kauta tani mai Vua na Nona bula. E a vakadonua me mate.

Na Veivosoti Sa na Rawa ni Taucoko

Kevaka mo sa mai lutu se o sa mai yali tu ena dua na gauna, kevaka mo kila ni sa vesuki iko tu na vuni ca sa na rawa ni ko toso ki liu ena vakabauta ka sega ni veitosoyaki voli ga e vuravura ena vo ni nomu bula. Era tu o ira era sa vakarau me ra vukey kemuni lesu tale kina bula ni veimaroroi kei na bula galala vakalomalagi. Na loloma soli wale sara mada ga ni Kalou ka yalataki tu “ni sa oti na veika eda rawa ni cakava” (2 Nifai 25:23). Na kena na rawa na ka oqo vei au sa ikoya na dina ka gadrevi tu me kilai.

Au yalataka ni mataka vou ni veivosoti ena yaco mai. Ni oti, sa na qai yaco mai “a vakacegu ni Kalou” (Filipai 4:7) sa na yaco mai kina nomu bula me vaka e dua na cabe ni matanisiga, ka sa na qai guilecava vakadua na [nomu ivalavala] ca (Jeremaia 31:34) O Na Kila Vakacava? Ko na qai kila ga! (Raica Mosaia 4:1–3).

Oqo na ka au sa lako mai meu mai vakavulica vei kemuni o ni leqa tiko. O koya ena qai curu yani me walia na leqa o sega ni walia rawa tiko o iko, ia, mo tu vakarau mo na sausaumi. O Koya ena sega ni yaco yani kevaka me na sega ni caka rawa na ka oya. O Koya e sa rui yaloyalovinaka, ka sa sauma oti na isau ni dinau ka dodonu me saumi ia ena gadreva mo cakava na ka e dodonu mo cakava, kevaka sara mada ga e mosi.

Au lomana na Turaga, kau lomana na Tamana ka a talai Koya mai. Na noda icolacola ni yalo ca, ivalavala ca, kei na lomaleqa sa na rawa ni biu yani e matana kei na Nona yalololoma na veika e tu ena akaude o ya sa na makataki ena “sa saumi kece.”

“Dou mada mai, me tou veivosaki vata, sa kaya ko Jiova: ke sa vaka na ka kulakula na nomudou ivalavala ca, sa na vulavula me vaka na uca vulavula, ke sa damu vakula sa na vaka na vutika ni sipi”. Oqori o Aisea

ni tomana, “Kevaka dou vakadinata ka vakarorogo” (Aisea 1:18–19).

Lako mai Vua

Na tiki ni ivolanikalou “Vuli mai kina ni ko sa cauravou ga, io, mo vakamatautaki iko mo muria na ivunau ni Turaga ni ko sa cauravou tiko” (Alama 37:35) sa dua na veisureti ka na tiko kina na yalayala ni vakacegu kei na veimroroi mai na ca. “Me kakua ni beci iko e dua ni ko sa cauravou; ia mo yaco mo nodra ivakarau era sa vakabauta, ena vosa ena ivalavala, ena loloma, ena lomadina, ena yalosavasava.” (1 Timoci 4:12).

Kakua ni namaka ni na rawarawa na ilakolako ena veisiga ni nomu bula. O ira sara mada ga era sa bula tiko me vaka era a namaka ena so na gauna era na sotava na kena veibasai. Sotava na veibolebole yqadua ni bula ena yalo vinaka kei na yalodei ka na qai tiko kei iko na yalo vakacegu keina vakabauta me tokoni iko nikua keina veisiga ni mataka.

Veira era se bera ni sotava na kalougata konanuma ni dodonu me nomuni se me tiko veikemuni au vakabauta ni sega ni dua na ka eda sotava se madigi e ganita me da vueti kina ka vakabulai mai kina meda na vakuwai mai kina ni da sa vakabauta tiko. Bula dodonu tikoga; ka vakanuinui, yalomalua, ka dau masumasu. E tiko na ka era na yaco ga mai ni sa kena gauna me yaco. Na isolisoli ni Yalo Tabu ena tuberi iko ka na vakadodonutaki iko ena ka o cakava.

Kevaka mo iko e dua o sasagataka tiko na lomaleqa, yalo ca, se yalolailai, baleta na cala o a sa cakava oti na veivakalougatataki ka se bera ni yaco mai wilika na veivakadeitaki e tiko ena serenilotu “Bau mai vei Jisu”:

*Bau mai vei Jisu, ni ko sa oca,
Ka colata na icolacola.
Me sa tuberi tu na yalomu
Kina vakacegu ga.*

*Na noda icolacola
ni yalolailai
ni ivalavala ca,
ni lomaleqa, ena
rawa ni cabori
e matana na
Turaga kei na
nona dau yaloloma,
na veika sa
mai biu e matana
sa dodonu me
makataki tu ena
“sa saumi kece.”*

*Bau mai vei Jisu, ko na lomani,
Dina ko sa lakosese tu.
Nona loloma tuberi iko
Mai na ca kina marau.*

*Bau mai vei Jisu, ena rogoca,
Masu ni yalo ramusu tu.
Na agilosi me veiqaravi
Mai nona iserau.¹*

A kila kei iratou na veitacini na iApositolo, niu dua na ivakadinadina nuitaki i Jisu Karisito. Na ivakadinadina ena vakadeitaki ena veigauana au vakila kina e na noqu bula se vei irana tani nakaukauwa ni veivakasavasavataki nio Niona veisorovaki. Na noqu, vakakina na nodratou ivakadinadina e dina taucoko. Keitou kila na Turaga. O Koya ena sega ni vulagi vei ira na nona parofita, daurairai kei na dauvakatakila.

Au kila vinaka ni ko sega ni vinaka sara, ia ko sa muria sara tikoga na kena sala. Me tiko vei iko na kaukauwa. Mo kila tiko ni tamata e tiko na yagona e tiko vua na kaukauwa mai vua e sega vua na yago.² O setani e sega ni a soli vua na yago, mo na kila tiko ni dua na gauna drau na veilecavi qaqa kei Setani mo kila tiko ni sa tiko vei iko na iyaragi mo rawata na valuta na meca kevaka mo na vakayagataka na galala ni digidigi e a soli vei rau o Atama kei Ivi mai na were ka se tiko ga ena itabatamata oqo.

Kevaka mo na vakanamata ena vakanuinui kei na gagadre mo cakava na ka e gadreva na Turaga mo cakava—o ya saraga na ka e gadrevi mo vakayacora. ■

Mai na dua na vosa “Na Dina ka Gadrevi Vakalevu me Kilai,” ni dua na soqoni vakalotu mai Brigham Young University ena 6 ni Noveba, 2011. Me baleta na kena Vakavalagi, gole ki na speeches.byu.edu.

IDUSIDUSI

1. Raica na “Bau Mai Vei Jisu” Serenilotu, naba 64.
2. Raica na Nodra iVakavutuli na Peresitedi ni Lotu: Josefa Simici 2007, 211.

LAGATA NA NOMU SERENILOTU TALEITAKI

Au se qai vakasucu ga ki na luvei keirau yalewa, o Rebekah. Na noqu taratara e a bibi dina, ka'u a oca saraga vakalevu.

Ni sa mai biu ki na ligaqu o Rebekah, a tuburi au e dua na yalomarau me'u sa na lagata na noqu serenilotu taleitaki, "AuLuve ni Kalou" (*Serenilotu*, naba 185). Na noqu nanuma taumada, "Sega, au sa rui oca. Au na qai lagata malua vua." Ia a qai basika tale mai na vakanananu oya. Sa, dina ga ni'u sa oca tu, au mani tekivu lagata yani na imatai ni qaqana. A tomani au mai na watiq kei tinaqu.

Ni keitou sa tinia na sere, au a vakila e dua na yalovakasakiti ena rumu. Na vuniwai mada ga, ka sa kenadau voli mai ena gauna oya ka vaka me tu tani tu, a vakaturu wainimata na matana. A vakavinavinakataki keitou okoya ena lagati ni dua na sere totoka. A kaya okoya ena veiyabaki e a vakasumi gonedramidrami voli mai kina, a sega ni se bau vakila okoya na ka a donumaka ena gauna oya.

Ni keitou sa tinia na sere, na vuniwai, ka sa kenadau voli mai ena gauna oya ka vaka me tu tani tu, a vakaturu wainimata na matana.

Au a raitayaloyalotaka na ka e sotavi oya ka vakananuma ke me'u na raica e dua na katokatonu ni serenilotu oya ka solia vua. Ka ni rarawa, ni'u a sa mai vakaogai tu ena bula ka guilecava saraga.

A qai yaco mai na siga ni noqu raici tale vakavuniwai. Ni a curu mai ki na rumu na vuniwai, e a serau na matana, ka mani mokoti au sara. A tukuna okoya ni a sega ni rawa ni kauta tani mai na nona vakasama na sere oya ka a saga me kunea na sere kei na ivakatagi ena initaneti me rawa ni lagata ki na nona matavuvale. Oya na gauna a vakananumi au kina na Yalo Tabu ni sa dodonu me'u a taura mai e dua na ilavelave ni sere kei na ivakatagi oya me soli vei koya. Au a yalataka vua ni loma ga ni macawa au na lesu mai kina vata na sere kei na ivakatagi.

Au a masu ena bogi oya me'u vukei ena kena kunea na ikabakaba ni sere ena

ganiti koya vakavinaka. Ena yakavi e tarava au a otataka e dua na SiDi ka tiko kina na sere oya. Ni a yaco mai ena meli ena vica na siga ka tarava, au a sega ni rawa ni wawa meu solia vua.

E a luvuci okoya ena nona ciqoma ka vakavinavinakataki au ena isolisoli oya. A tukuna vei au okoya ni sega ni vakadeitaka rawa na vuna, ia na sere oyo e sa rui bibi sara vua me wasea ki na nona matavuvale. Ni keirau tomana na veivosaki, au a wasea vua ni sega walega ni'u taleitaka na sere oya ia na noqu ivakadinadina talega me baleta na dina matata eso e vakatavulica.

Ni'u draiva lesu ivale ena siga oya, au a vakila na loloma ni Tamada Vakalomalagi me baleta e dua na Luvena yalewa—na noqu vuniwai. E kilai koya ka lomani koya, ka sa vinakati koya me kila vakamatata ni sa rawa talega vua me lesu ka bula vata tale kei na Tamada Vakalomalagi. ■

Angela Olsen Center, Ohio, Amerika

Cava na vuna e sega ni wanonovi keda matua “tikoga” kina na Tamada Vakalomalagi ka vakaroti keda?

NONA YALAYALA NI TIKOGA

Ni'u dabe koto ena soqoni ni sakaramede ka vakasamataka vagumatua voli na masu ena madrai, era a tokarua-taki ira tiko ga na vosa ena noqu vakanananu: “ka me tiko ga kei ira na nona Yalo Tabu” (Moronai 4:3; V&V 20:77).

“Tikoga,” e tukuna—sega ni so ga na gauna. Qai cava na vuna, ena vica na vula eliu, a sega ni vakauqeti kina na watiq kei au me baleta na iwalewale me taqomaki kina na luvei keirau tagane yabaki 11 ni bera ni a mate ena dua na coqa ni basikeli kei na motoka? Cava na vuna e sega ni wanonovi keda matua “tikoga” kina na Tamada Vakalomalagi ka vakaroti keda?

Au a sa vakatavulici ena Lalai ka vakabauta ni Yalo Tabu ena taqomaki keda. Ena vakayagataka o Koya na domo, rogo lailai me wanonovi, tuberi, ka vakaroti keda ena veika rerevaki. Na vakasama oqo a se tiko ena noqu vakanananu ena nona mai takali o Ben. Sa dua na ka na noqu nanumi koya, ka sa mosita na yaloqu na veivakadeitaki kei na vakacegu.

A tiko evei na noqu domo ni

veivakaroti? A tiko evei na Yalo Tabu? Au a vakila ni keirau sa cakava voli na neirau vinaka taucoko me keirau yalododonu. Keirau a sauma na neirau ikatini, tiko ena neirau soqoni, ka veiqaravi ena tabana cavaga keirau a kerei kina. Keirau a se yawa sara mai na buladodonu vakaoti, ia keirau a vakayaco lotu vakamatavuvale ka vulica na ivolanikalou. Keirau a tovolea voli.

Ena gauna vata oqo au a dabe toka kina ena dua na kalasi ni Soqosoqo ni Veivukei ni mai talanoataka na qasenivuli e dua na italanoa me baleta e dua na wekana voleka. Ni a wawa koto ena dua na itatakoso, a vakila e dua na nanuma matata na wekana me toka ga ena vanua e tu kina ni sa vuki me drokadroka na cina. A muria okoya na veivakauqeti, ka volekata na gauna vataga oya a gutua ka curuma yani kina e dua na lori levu na itatakoso ni sa damudamu tu na cina. Kevaka me a sega ni rogoa ka talairawarawa ki na domo oya, sa rawa ni a mavoa se mate saraga okoya kei ira na luvena.

A lauti au vakaukauwa na italanoa

oqo, ia ena noqu dabe luluvu voli ena noqu idabedabe ka vakarau tucake meu biuta na rumu, a tuburi au e dua na yalovakacegu levu. Au a yalovakacegu niu kila ni a tiko dina kei au na Yalo Tabu. Ena noqu kisi e a sega ni tiko ekea o Koya vaka e dua na domo veivakaroti ia me vaka e dua na dauveivakacegui.

Mai na gauna ni vakacalaka nei Ben, au sa mai vakaukauwataki vakalevu sara ka sa mai vakacegui ena loloma ni Tamaqu Vakalomalagi. E sega vei au na kila matata ena so na gauna me baleta na vuna era yaco kina eso na ka, ia au a sega ni bau vakatititakata na Nona loloma.

E tiko vei au na vakabauta ni Kalou e kila vakamatata tu na ka kecega ka na sega ni laivi au meu tawavakacegu tu. Na Yalo Tabu e sa dau vakaitavi vakavuqa ena noda bula. E rawa ni taqomaki keda o Koya, ia e tuberi keda talega o Koya, vakacegui keda, vakatavulici keda, ka vakarautaka na kila matata kei na veivakalougatataki tale eso.

Au a vulica ni Tamada Vakalomalagi e dau maroroya na Nona yalayala. E a sa dau “tikoga” vata kei au o Koya. ■ Robyn Casper, Utah, Amerika

E VAKASOLOKAKANA VEI AU NA YALO

“Ei, kemudrau! Drau lesu mai!” e kaci mai e dua na domo vakusakusa.

Au vuki ka raici rau e rua na gonetaganerauta na yabaki lima kei na vitu ni rau cici kosova mai na ikelekele ni motoka ka drodro tu na wai ni matadrau. E lomaleqa na kena irairai na vakaillesilei ni kacivi rau.

Niu goleva yani na noqu motoka, e vakasolokakana vei au na Yalo, “E rawa ni o veivuke eke.” E malumu na vakasolokakana ia e matata vinaka ka sega ni bera na noqu sa cici kosova yani na ikelekele ni motoka vei rau na gonetaganer.

Au raici koya e qase cake ni duri volekata e dua na van dravu lailai. Au lako yani ka tekiduru e yasana.

“Bula. Na yacaqu o Christina. E vakaivei tiko?”

Ena noqu vosa, a tagi vakaukauwa ka vunitaka na matana e ligana. Rau sa yacovi keirau yani na vakaillesilei kei na ikarua ni cauravou.

“Au nanuma ni rau kila ga na vosa

Vakavarandise,” e kaya vei au na vakaillesilei. “Keitou raica ga ni rau cici mai na loma ni sitoa, erau lakosese.”

Au tokaruataka noqu ivakamacala vei rau ena vosa Vakavarandise. Na vosa Vakavarandise na imatai ni vosa au kila, ia au sega tu ni bau vosataka tale me tekivu mai na gauna au vakubeci kina ena dua na matavuvale vosa Vakavalagi niu se gonelailai. E dau sega ni vinaka noqu vosa Vakavarandise. Ia ena gauna ko ya, e sega ni bau veilecayaki se sakasaka. E matata ena noqu vakasama na vosa kei na rorogo ni domoqu niu vakalogavinakataki rau na gonetaganer.

Ena maliwa ni mamakeukeu, e vakamacalataka na gonetaganer qase cake ena vosa totolo cacavukavuka ni rau sega ni raici rau rawa na nodrau itubutubu ena loma ni sitoa kei tacina ka rau cici mai tuba me vaqarai rau. Niu vakarorogo, sa yaco meu qai kila na kena taleitaki niu sega walega ni veivosaki tiko Vakavarandise ia au

Au raici rau e rua na gonetaganerauta na yabaki lima kei na vitu ni rau cici kosova mai na ikelekele ni motoka ni sitoa ka drodro tu na wai ni matadrau.

ciquomi rau ka vakacegui rau e rua na gonelalailai nuiqawaqawa.

“Erau sa sega ni raici rau rawa na nodrau itubutubu ka vinakata me rau mai waraki rau ena nodratou motoka,” au kaya vua na vakaillesilei ni sitoa. E tukuna vei au na gonetaganer lailai na yacadrau na nona itubutubu, au mani solia sara vua na vakaillesilei me rawa ni tarai rau. Ena vica na miniti ka tarava sa raici tamana na gonetaganer ni curu mai na sitoa ka cici yani me sotavi koya.

Niu muria yani na gonetaganer vei tamana, au raica ni sa sega mada ga niu vakamoce rawa Vakavarandise. Au tovolea ka sega ni rawata meu cavuta e dua na ka e rawa ni rau kila na gonetaganer, sa rawa walega niu cavuta e vica na vosa cacavukavuka. Au sa mani tini ga ena vosa Vakavalagi, ka kaya yani vua na gonetaganer, “Moce. Totoka na sota vata kei iko.”

Niu biuti rau toka na gonetaganer vei rau na nodrau itubutubu, au vakasinaiti ena vakavinavinaka. A cakacaka mai vei au na Tamada Vakalomalagi me vakalogavinakataki rau e rua na Luvena lalai Au vakayalomalumu mutaki ni rawa me vakalevulevuya na Turaga na noqu rawaka yalani me vakataucokotaki na Nona inaki. Au vakavinavinaka meu vakadinadinataka na veika e rawa ni yaco ni da soli keda yani Vua ni da kacivi, ena veigaua dredre sara mada ga. ■

Christina Albrecht Earhart,
Washington, Amerika

MEDA SA LAKO SARA GA OQO KINA VALETABU!

E a vakaveikilaitaki e dua na lewenilotu vou ena dua na mataka ni Sigatabu ena tabanalevu. Na yacana o Lydia. E a drete sara ga na yaloi keitou o koya.

O Lydia sa qase sara ka mataboko ena vicavata na yabaki baleta ni matenisuka tiko. Totolo sara na nona kilai ira na lewenilotu ena voqa ni domodra kei na icavucavu ni yavadra. O koya e daulululu ka cavuta na yacai keimami, ka keimami laiva tu ga vaka oya baleta ni o koya e mataboko.

Ni oti e vica na yabaki sa qai sotavi bisopi kei peresitedi ni iteki o Lydia baleta na nona ivolatara ni lako kina valetabu. Ena dua na soqoni ni iSoqosoqo ni Veivukei e a vakaraitaka kina vei au ena yalomarau ka kaya vaka-oqo, “Sa tukuna vei au o peresitedi ni iteki meu sa lako sara ga oqo kina valetabu. Sa rawa ni ko na kauti au?”

E se qai imatai ni macawa ni Tiseba—sa gauna osooso sara vei keimami. Au tovolea meu vakaiulubale ka kaya, “sega ni rawa me wawa me yacova na Janueri?”

A kaya vakaoqo o Lydia, “Kaya o peresitedi ni iteki meu lako ki valetabu ena dua na gauna totolo,” “O na rawa beka ni ko kauti au?”

“Sega, Daru sa lako sara ga oqo!”

E so na marama era dau lako ena veivula kau laki kerea vei iratou ke rawa ni ratou kauti Lydia ena nodratou lako ka tarava. Eratou osooso talega o ratou. Ia, o Lydia ni drodro tu na wainimatana e qai tukuna tale mai ni o peresitedi ni iteki sa kaya vua me sa lako sara ga oqo kina valetabu.

E kea keitou sa duavata kina me keitou sa na lakova na 150 na maile (241 km) ena ilakolako kina valetabu ena macawa ka tarava. E gaunisala keitou a wasea ena lori na totoka ni veitokani ni walu na marama. Sa marautaka o Lydia na ka e sotava mai valetabu kei na veivakalougatataki ni nona sa ciqoma na nona edaumeni.

Ena imatai ni macawa ni Janueri sa bibi na mate kei Lydia ka laki curu

sara e valenibula me qaravi kina. Sa mani kacivi na nona bula ni oti e dua na macawa. Ia, o Lydia sa lako vata kei na nona veivakalougatataki tawamudu ka a ciqoma mai valetabu ena vica ga na macawa yani ki liu.

E muri au a wasea vei peresitedi ni iteki na italanoa ni neitou ilakolako ka kaya vua niu sa bau qoroya sara ga na nona a vakauqeti me tukuna vei Lydia me sa lako sara ga ena dua na gauna totolo e rawa kina ki valetabu.

A kaya mai o koya, “Aua sega ni kaya vua me sa lako sara ga oqo.” “Audau kaya ga vei ira na tauri ivolatara ena imatai ni gauna mera kusa ka lako ki valetabu. Na Yalotabu e a vosa vei Lydia, e sega ni vosa vei au.”

Vakavulica vei keitou o Lydia meda dau vakarorogo kina Yalotabu ka cakava vakusarawa na ka e gadrevi.

Au vakavinavinaka ena nona veivakananumi me da dau vakarorogo kina domo rogo lailai. ■

Mary Holmes Ewen,
California, Amerika

**Mai vei Elder
Anthony D. Perkins**
Ena Vitusagavulu

LAKO YANI ENA Vakabauta

Ko ni sa bula tiko oqo na ita-
bagone qasecake ena ka e sa
vakatokai “na Yabaki Eso ni
Vakatulewa.” Ko ni sa cakava tiko
e vuqa na digidigi bibi sara ena
nomuni bula, “me vaka na lako ki na
valetabu, lako vakaulotu, rawati ni
vuli, digitaki ni dua na cakacaka, kei
na digitaki ni dua na itokani ka vauci
vata ena valetabu ena bula oqo ka
tawamudu.”¹

Au vosa vakatabakidua kivei ira
na sasaga dredre voli ena dua se
sivia na vakatulewa bibi oqo—eso
na rairai voleka ni paralase ena rere ni
vakayaco vakatulewa cala se na kena
gadrevi na veivaqacotaki me nuidei
voli kina ena dua na vakatulewa a
caka taumada.

E va na lesoni ni caka vakatulewa
veivakauqeti mai vei Nifai, ke vakaya-
cori, e rawa ni vakalailaitaka na nomu
rere ka tosoya cake na nomu nuidei
mo toso ki liu.

1. Talairawarawa ki na iVunau.

Na icavacava ni tikina ni tukutuku
tabu nei Nifai e vakamacalataka vaka-
matata ka vakamaqosa na nona bula:
“Ia sa vakaroti au vakaoqo na Turaga,
ka’u sa kitaka vakakina” (2 Nifai 33:15).

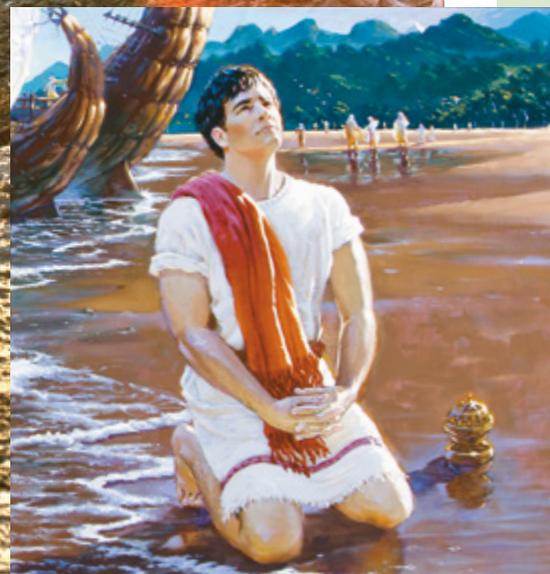
Na vakabauta kei na loloma nei
Nifai me baleta na iVakabula e sa va-
katakilai ena nona talairawarawa ki na
ivunau ni Kalou. A masu okoya (raica
na 1 Nifai 2:16). A wilika na ivolani-
kalou okoya (raica na 1 Nifai 22:1). A
qara ka muria na ivakasala ni dua na
parofita bula (raica na 1 Nifai 16:23-24).
Na talairawarawa vakaoqo e vakatara
na Yalo Tabu me tokoni Nifai vakau-
kauwa ena nona bula taucoko ka ra-
wata na vakatakila dauyaco vakaikoya.

O iko talega mo na tiko volekata na
Turaga ena nomu muria na ivunau ni
Kalou. Au vakadinadinataka na talaira-
warawa tudei ki na veika lalai me vaka
na wiliki ni volanikalou, masumasu ena
veisiga, tiko ena veisoqoni ni Lotu, muri

**E va na lesoni ni
caka vakatulewa
veivakauqeti mai
vei Nifai e rawa
ni vakalailaitaka
na nomu rere
ka tosoya cake
na nomu nuidei
mo toso ki liu.**

ni nodra ivakasala na parofita bula, kei
na nodra qaravi na tani ena vakataudei-
taki iko me baleta na Yalotabu—kei na
vakatakila e kauta mai.

Na bula savasava vakaoti e sega
ni dua na ka me rawati taumada ki
na vakatakila vakatamata. Na ka me

Na vakabauta kei na loloma nei Nifai me baleta na iVakabula e sa vakatakilai ena nona talairawarawa ki na ivunau ni Kalou.

rawati taumada oya na veivutuni e veisiga (raica na Roma 3:23). Kevaka sa taucoko ka yalodina na nomu veivutuni (raica na V&V 58:42-43), na kaukauwa ni veisavai ni Veisorovaki ena kauta mai na Yalotabu me tuberi iko ena vakatulewa bibi cake ni bula.

2. Toso Ki Liu ena Vakabauta

Biuti iko mada ena ivava nei Nifai. Sa tukuna vei iko o tamamu ni sa vakarota na nomu matavuvale na Turaga mo dou biuta tu mai na nomudou iyau ka gole yani ki na lekutu. Ko na sega li ni via kila na veika me baleta na nomudou ilakolako kei na icavacava?

ME VAKALAILAITAKA NA RERE KA TOSOYA CAKE NA NUIDEI

1. Talairawarawa ki na ivunau.
2. Toso ki liu ena vakabauta.
3. Bula ena gauna oqo.
4. Tautauri mai na nodra kaukauwa tale eso.

Au liaca ni na rairai yalomarau o Nifai kevaka a vakatakila vakamatata na Turaga na veika me baleti koya mai muri. Ia oya e sega ni iwalewale a cakacaka kina na Kalou vata kei Nifai, ka na sega ni iwalewale me na cakacaka vata kina kei iko o Koya.

Ni ratou a gole yani na matavuvale nei Nifai ena loma ni lekutu, na ivakaro a lako ga mai vua “vagauna” (1 Nifai 16:29; 18:1). Na raici ni nona ilakolako ni bula ena veivakadeitaki vakailiu ena sega ni na vakarautaka vua na veivakadreti vakayalo kei na tuvai ni vakabauta e sotakaya ka a vukei koya me vakataka cake e dua na tamata va-Karisito.

Kevaka o waraka tiko na Kalou me vakatakila na koroi ni vuli cava mo sasagataka, o cei mo vakawatitaka, na cakacaka cava mo ciqoma, na vanua cava mo vakaitikotiko kina, se mo na lako ki na koronivuli liu, kei na vica na gone mo vakasucuma, ko na rairai sega ni biuta na nomu itikotiko. Au vakadinadinataka ni vakatakila vakata-mata ena lako walega mai “vagauna.”

Na Tamada Vakalomalagi e vinakati keda meda tubu, oya e oka kina na taraicake ni noda rawa ni veidutaitaka

na dina eso, vakatau lewa, ka caka vakatulewa. Ia sa sureti keda talega o Koya meda kauta mai na noda vakatulewa ki Vua ena masumasu (raica na V&V 9:7-9). E vakatafulica o Elder Richard G. Scott ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua ni isau ni noda masu e lako mai “ena dua vei iratou na *tolu* na kena sala.”²

Veivakadeitaki Dina

“iMatai,” a kaya o Elder Scott, “e rawa mo vakila na vakacegu, sautu, kei na veidinadinati e vakadeitaka na dodonu ni nomu vakatulewa.”³ Au sa raica kei na watiqiu, o Christy, ni sa rawa ni veivosakitaki ena ivolanikalou na dina me baleta na vakatulewa eso ni vakayarayarataki bula bibi, vakuvaqqa ni cava na sokalou ena valetabu.

Me kena ivakaraitaki, ni sa cava e levu na kena vakasamataki kei na masumasu, keirau sa nanuma me keirau biuta tani tu mai na neirau itikotiko vou ni tatadra e Texas, ciqoma e dua na cakacaka tokitaki, ka toso vata kei na ono na gone lalai ki Beijing, Jaina. Ia keirau a gadreva vakalevu sara na veivakadeitaki vakayalo me baleta na itosotoso vakilai vakaoqo. Na dina vakalou a yaco mai vei keirau—ena valetabu—ni keirau a wilika na veivosa oqo ena Vunau kei na Veiyalayalati: “Ia au sa kaya vakaidina vei iko mo . . . kakua ni lokuyara tiko ena vanua oqo me vica tale na siga; . . . mo biuta tu ga na nomu iyau. Ia mo lako yani ki na veivanua mai natuicake” (V&V 66:5-7).

Na domo i Jisu Karisito ena ivolanikalou, ni tomani ena veika e vakilai kaukauwa eso ni Yalo Tabu, a vakadeitaki ni neirau vakatulewa ena igolegole ki Jaina e sa donu.

***Ena rairai yalomarau o Nifai ke-
vaka a vakatakila vakamatata
na Turaga na veika me baleti
koya mai muri. Ia oya e sega ni
iwalewale a cakacaka kina na
Kalou vata kei Nifai, ka na sega
ni iwalewale me na cakacaka
vata kina kei iko o Koya.***

na veivakauqeti ni Yalotabu ni da sa cakava na ka kece eda rawata, ni da tiko e tuba ena siga ka cakacaka voli ka sega ni dabe tiko emuri ena vanua rugurugua ka masu voli me baleta na veidusimaki ena imatai ni kalawa me tauri.”⁶

Me vakataki Nifai, na Yalotabu ena vakadeitaka se vakarota ena kena gauna na nomu salatu digitaki.

3. Bula ena Gauna Oqo

Na yalayala nei Nifai ena ilakolako ki na vanua yalataki e duri tu vaka-veibasai sara ki na nodrau na tacina o Leimani kei Lemueli. Rau sa vakatulewataka me rau lako, ia na lomadrau e sega ni biuti Jerusalemi. O Nifai a vakavinakataka voli na nona dakaititi kamusu me qara kakana kina ka caka kaukamea me tara e dua na waqa ia e vaka me rau wele voli ga na tacina ena valelaca.

Edai sa vuqa tu e vuravura na Leimani kei na Lemueli. Ia na Turaga sa gadreva na turaga kei na marama yalayala vakataki Nifai. Ko na sotava ena bula na rawaka levu cake ni ko yalayala vakataucoko ki na nomu vakatulewa eso ka sasagataka mo cavuisausau ena kemu ituvaki oqo ni ko tadolava rawa voli na matamu ki na veika mai muri.

E vakaraitaka o Nifai na ivakasala yalomatua nei Peresitedi Thomas S. Monson: “Na tatadrataki ni veika sa oti kei na divi ni veika mai muri ena rawa ni vakatubura na yalovakacegu ia ena sega ni taura na itutu ni bula tiko ena gauna oqo. Oqo na siga ni noda madigi, ka meda sa taura dei.”⁷

Veivakilai Tayana

Na ikarua ni sala e saumi masu kina na Tamada Vakalomalagi oya mai na dua na “veivakilai tayana, sega ni vakila e dua na ka, ena ivakaraitaki ni cala ni nomu digidigi.”⁴

Ni cava na noqu kaulotu ki Taiwan, au a nanuma ni veika vakalawa raraba ena dua na digidigi ni cakacaka vinaka. Ni’u mai navuca vata kei Christy na sasaga me rawati oya, keirau a kila vakamatata ni lima tale na yabaki ni vuli sau levu e koto eliu.

Na veika vakailavo ni Amerika e sa lutu vakalevu ka sa lailai na neirau ilavo, ka keirau nanuma na leweni ni Mataivalu i Macawa ROTC, sa na dua na digidigi yalomatua me saumi kina na noqu vuli. Ia ni’u mai taura na veitarogi e gadrevi ka vakalewena na ivola vakacacacaka, keirau a sega voli ga ni yalovakacegu ena caka ni yalayala oya. A sega ni lako mai na sega ni vakilai ni dua na ka se vakanananu butobuto—na yali ga ni vakacegu.

Na vakatulewa tawadodonu oya vakailavo a veivakauqeti, vakatikina, baleta au a rawa ni laki dua na loya torosobu!

Vakanuinui Vakalou

Na ikatolu ni sala e saumi masu kina na Kalou: sega ni saumi mai. “Ena nomu bula kilikili tiko kei na nomu digidigi e salavata tiko na ivakavuvuli ni iVakabula kei na kena gadrevi mo cakacakataka,” a kaya o Elder Scott, “toso vata tiko kei na veivakabauta.”⁵

Na icavacava ni sasaga nei Nifai ena tauri mai ni peleti parasa e vakaraitaka na iwalewale meda toso vata kina ena vakanuinui vakalou. A vola okoya:

“A sa kauti au yani na Yalo Tabu, ia au sega ni kila na ka me’u na laki kitaka.

“Ia au sa lako ga” (1 Nifai 4:6-7).

Ena yaco mai na gauna eso donuya na nomu vakatulewa ni veiyabaki ka sa na sega ni rawa mo na lokuyara tale kina ka mo na cakacaka ga. Au sa vulica ni, me vaka a vakatavulica o Elder Dallin H. Oaks, “ena lako mai

4. Tautauri mai na Nodra Kaukauwa Tale Eso

Ni da sa mai qara oti koto na Yalotabu, toso ki liu vata kei na noda vakatulewa, ka sa yalayala vakataucoko kina, na vakatitiqa ena cadra tikoga ka vakavuna meda taroga na noda vakatulewa. Ena ituvaki vakaoya sa rawa ni soli vakasala kei na veivakaukawataki e dua na lewe ni matavuvale se itokani nuitaki meda toka dei ga ena ilakolako. Au navuca ena nona ilakolako voli yani, ni a yaco na wati Nifai me nona ikelekele nuitaki.

Na taleitaki ni wati Nifai a yaco mai vei au ena noqu sikova voli na Church History Museum. Au a kidroa vakaoti

Sa rawa ni soli vakasala kei na veivakaukawataki e dua na lewe ni matavuvale se itokani nuitaki meda toka dei ga ena ilakolako.

ena dua na droini ekea ena vesu tu nei Nifai ki na ivana ni dua na waqa, suasua tu na yagona ena dua na cagitatata warumisa.⁸

Ena yasai Nifai a koto kina na watina kei na dua vei ira na luvena. A sotava voli okoya na cagitatata kei na bolebole vataga vakataki Nifai, ia na matana e a doudou kei na ligana kaukauwa e a ologa taqomaka wavoki na tabana (Nifai). Ena gauna oya au vakila ni o au talega sa mai vakalougatataki me tiko e dua na watiq yalodina me veivakaukawataki voli ena noqu gauna ni veivakatovolei. Au nuitaka ni'u a dua na vu ni kaukauwa vakakina ki vua.

Kemuni na turaga, na maroroi kei na toroicake ni kaukauwa vakayalo o ni sa taracake (se vo me na taraicake) vaka e dua na daukaulotu se ena so tale na veiqaravi yalododonu e sa nomuni iyau taukeni uasivi sara ena rawati ni dua na turaga vakawati ka tama gadrevi duadua. Kemuni na marama, na vakilai

ni veika vakayalo, vakabauta, kei na yaloqaqa ni muri Jisu Karisito e sa veika o ni kilai tani uasivi sara kina vaka e dua na marama vakawati ka tina.

Au sureti kemuni mo ni yaco mo ni vakataka na mataqali tamata e rawa ni tautauri mai kina na watimu tudei se watimu mai muri me baleta na ivakasala kei na veivakaukawataki yalomatua. E dua na turaga buladodonu kei na dua na marama bulakilikili, vauci ena gauna ogo ka tawamudu ena valetabu, sa rawa ni cakava na veika dredre vaka veitokani tautauvata.

Au yalataka ni kevaka o na tutaka na lesoni eso e vulici mai vei Nifai kei ira na parofita edaidai me baleta na caka vakatulewa, o na liutaki voli ena vakatakila vakatamata “vagauna.” Ni ko tosocake ena nomu vakatulewa ni veiyabaki, mo na, me vakataki Nifai, taukena na vakabauta mo kaya:

“A sa kauti au yani na Yalo Tabu, ia au sega ni kila na ka me'u na laki kitaka.

“Ia au sa lako ga” (1 Nifai 4:6-7). ■

Mai na dua na vosa ni sokalou, “Nevertheless I Went Forth,” a cauraki ena Brigham Young University ena Fepe. 4, 2014. Me baleta na vosa taucoko Vakavalagi, gole ki na speeches.byu.edu.

IDUSIDUSI

1. Robert D. Hales, “Kivei Ira na Matabete i Eroni: Vakavakarau me Baleta na Vakatalewa ni Yatini na Yabaki,” *Liaona*, Me 2007, 48.
2. Richard G. Scott, “Vakayagataki ni iSolisoli Cecere ni Masumasu,” *Liaona*, Me 2007, 10; vakabibitaki ena kena imatai.
3. Richard G. Scott, “Vakayagataki ni iSolisoli Cecere ni Masumasu,” 10.
4. Richard G. Scott, “Vakayagataki ni iSolisoli Cecere ni Masumasu,” 10.
5. Richard G. Scott, “Vakayagataki ni iSolisoli Cecere ni Masumasu,” 10.
6. Dallin H. Oaks, “In His Own Time, in His Own Way,” *Liahona*, Aug. 2013, 26.
7. Thomas S. Monson, “Vakasaqarai ni iYau Maroroi,” *Liaona*, Me 2003, 19.
8. Raica na *Helpmeet*, mai vei K. Sean Sullivan, ena “The Book of Mormon: A Worldwide View,” *Liahona*, Dec. 2000, 37.

VAKASAQARAI KOYA

“E na cava dou sa mai vakasaqarai koya sa bula e na kedra maliwa na mate? Sa sega eke ko koya, sa tucaketale.”

(Luke 24:5-6.)

ENA VUKUI JOSEFA

Sa tiko vakacaca oqo e ono na sala e duidui kina na nomu bula ena vukuni Parofita o Josefa Simici.

Mai vei Ted Barnes

Tabacakacaka ni Matabete

Amate o Josefa Simici ena sivia na 170 na yabaki sa oti. A 38 walega na yabaki na nona bula, ka bula voli ena vuqa na gauna oqori ena veivanua tawakilai ka da na sega ni rawa beka ni raica vakavo ga ena mape matailalai sara. Sa na rairai viavia matata tu beka vei keda e vuqa na ka e dau vakayacora ena nona bula. Ia o sa bau vakasamataka beka na kedra revurevu vei iko? E rairai sa rui levu beka me wiliki na veisala oqori, e rawa ni o tekivu ena ono oqo.

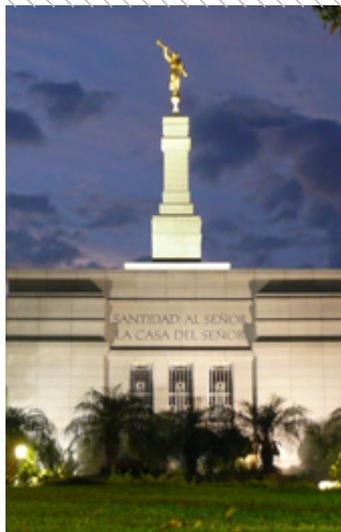
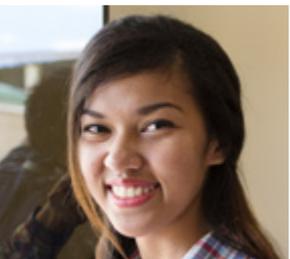
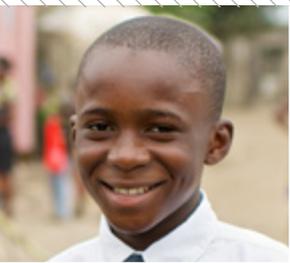
Ena vukui Josefa Simici:

1. O sa kilai rau dina kina na Kalou kei Jisu Karisito.

Kevaka mada a sega o Josefa Simici o se vakabauta tu beka ga oqo na Kalou na Tamada kei Jisu Karisito. Sa rawa kina mo vakadinadinataka na iVolatabu. Vakasamataka mada na titobu kei na vutuniyau ni nomu kilaka ena vuku ni veika a vakalesuya mai o Josefa Simici—na ivakadinadina qaqa ka veivakadeitaki ni iVola i Momani, Vunau kei na Veiyalayalati, kei na Mataniciva Talei. Kena ivakaraitaki, o kila tiko e dua na ka era sega tu ni kila e vuqa e vuravura: ni a rairai na iVakabula sa vakaturi cake e Amerika—ka vakadinadinataka, ena Nona vosa, ni o Koya e sega walega ni “nodra Kalou na Isireli, ia na Kalou [talega] ni vuravura taucoko” (3 Nifai 11:14).

Vakasamataka mada na sala sa vaqacacotaki kina na nomu ivakadinadina me baleta na Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito mai na nodra ivakadinadina bula tudei na parofita me vakataki Nifai, Alama, kei Moronai—sega ni cavuti kina o Josefa Simici vakataki koya, ka a tukuna: “Sa bula dina tiko ko Koya! Keirau a raici Koya vakaidina ni sa tiko ena liga imatau ni Kalou” (V&V 76:22–23). Ena dua na gauna sa boleivakalevu kina ka dau cakitaki na vakabauta na Kalou kei Jisu Karisito, sa dua na veivakalougatataki levu me tu vei keda na ikuri ni rarama oqo.

3. E rawa ni tawamudu nomu matavuvale.

Na cava era dau veilecayaki kina e vuqa na tamata me baleta na bibi ni vakamau kei na matavuvale? E rairai era se bera beka ni kila na ivunau ka a vakalesui mai vei Josefa Simici, na vakamau kei na matavuvale e lewa na Kalou ka kena inaki me tawamudu (raica na V&V 49:15; 132:7). Oqo era sega ni ivalavala e bulia ga na tamata ka sa madra mai ena noda veitikotiko—era tiki ni ituvatava tawamudu vakalomalagi. Ka da vakavinavinaka ena vuku ni idola vakamatabete kei na cakacaka vakalotu ni valetabu era a vakalesui mai vei Josefa Simici, sa rawa ni tekivu yani e vuravura na nomu matavuvale tawamudu.

2. O kila tiko ni o iko na luve ni Kalou—ka vakakina na tamata kecega.

E rairai na dina bibi duadua beka a vakalesuya mai o Josefa Simici sai koya na dina me baleta na noda veivekani kei na Kalou.¹ Sai koya dina na Tamada. O sa bau tu mada vakadua ena dua na gauna mo vakasamataka na veika e drodro mai na dina oya? E veisautaka na ivakarau ni nomu raici iko: veitalia na veika e nanuma o vuravura me baleti iko, o kila ni o iko e dua na luvena lomani na Kalou, ka tu vei iko na veika talei mai Vua. E veisautaka na ivakarau ni nomu raici ira na tani: vaka-sauri era sa tacimu se ganemu na tamata kecega—*tamata kecega*. E veisautaka na ivakarau o raica kina na bula: na kena reki kei na veivakatovolei era tiki ni nona itu-vatava na Tamada Vakalomalagi me vukei iko mo rawa ni yaco me vakataki Koya. Sega ni ca me baleta e dua na ka o dau lagata ena Lalai!²

4. Sa vakarau tu vei iko na matabete kei na kena veivakalougatataki.

Ni sa vakalesuya mai na Kalou na Nona matabete mai vei Josefa Simici, sa rawa ni o papitaiso, ka ciqoma na isolisoli ni Yalo Tabu. E rawa ni o vakasaqara na veivakalougatataki ni matabete ni veivakabulai, vakacegu, kei na veituberi. E rawa ni o cakava na veiyalayalati tabu ka na vauci iko vua na Kalou. Ka na rawa ni o vakavouya na nomu veiyalayalati e veimacawa ni o vakaivotavota ena sakaramede. Mai na cakacaka vakalotu ni matabete, sa na curuma kina na nomu bula na kaukauwa ni Kalou (raica na V&V 84:20–21). Ena sega ni rawa e dua na ka vei ira oqo kevaka a sega na cakacaka e mai rawata o Josefa Simici.

5. O sa galala mai na veivakatotogani ni waigaga.

Se ena rawa vei iko kevaka o talairawarawa ki na ivakatakila a ciqoma o Josefa Simici ena 1833—ni se bera sara ni qai vakadinadinataki vakavuniwai ni vakavuna na kenisa ni yatevuso na tavako ka semati na alakaolo ki na mate ni ivi. Ni tu vei keda e dua na parofita ka vakatakila tiko mai na vuku ni Kalou, a cava me da waraka kina me toboki keda mai na vuku vakavuravura? E vakaraitaki ena Vosa ni Vuku ni sega walega ni kauwaitaka na Kalou na yaloda ia na yagoda talega (raica na V&V 89). Ia, ni sa vakaraitaki ena ivakatakila vei Josefa Simici, ni noda vakayago sa rawa kina vei keda me vakataka vakalevu cake—sega ni vakalailai sobu—na Tamada Vakalomalagi, o Koya ka tiko talega na yagona vakalewe kei na sui (raica na V&V 130:22).

SEMATI IKO KI NA VEITALANOA

VEIKA ME VAKASAMATAKI ME BALETA NA SIGATABU

- E rawa vakacava niu vaqaqacotaka na noqu ivakadinadina me baleta na Parofita o Josefa Simici?
- Na sala cava au na vakaraitaka vakavinaka cake kina na noqu vakavinavinaka ena vukuna na parofita bula mai na noqu vosa kei na ivalavala?

VEIKA E RAWA NI O CAKAVA

- Ena lotu, kei na nomu matavuvale kei ira na itokani, se ena tabana raraba vakaitukutuku, wasea na ivakarau sa tara kina nomu bula na Parofita o Josefa Simici.
- Me vaka a vakayacora o Josefa Simici, taroga vei Tamada Vakalomalagi na nomu taro. Taura na gauna mo tekiduru ena masu ka kerei Koya mo tuberi. Ni oti oya, wawa ka vakarogoca na vakasama se na vakanananu. Vola na veika o sotava ena nomu ivolaniveisiga.
- Wilika na vosa “Josefa Simici” mai vei Elder Neil L. Andersen ena Kuoramu ni iApostolo Le Tinikarua ena koniferedi raraba ni Okotova 2014. Tuva e dua na ituvatuva me vakayagataki na vakasama e rua a solia ena kena tarai cake ka wasei na nomu ivakadinadina me baleti Josefa Simici.

6. E rawa ni o kila vakataki iko na dina mai na Yalo Tabu.

Ni kalawa yani ki na Veikau Tabu ena 1820 na gonetagane o Josefa, na nodra vakabauta e vuqa na veimatalotu ni ivakatakila e ka ni veigauna sa oti. E vakadinadinataka na iMatai ni Raivotu nei Josefa Simici ni cala oya. Sa tadola tu ko lomalagi—sega walega vei ira na parofita. Na tamata kecega e vakatataro

e rawa ni rawata na kena isau mai na nona vakasaqara ena yalomalumlumu, kei na gugumatua (raica na V&V 42:61; 88:63). Me ivakaraitaki, e rawa ni o raica vakataki iko ni o Josefa Simici na parofita ni Kalou ena sala vata a raica kina o Josefa: ena nona taroga na Kalou.

Na ituvatuva oqo e kena itekivu walega. Na cava beka mo na vakuria? Sa duatani vakacava na nomu bula ena vukui Josefa Simici? ■

IDUSIDUSI

1. Raica *Nodra iVakavuvuli na Peresitedi ni Lotu: Josefa Simici* (2007), 37–44.
2. “Au Luve ni Kalou,” *Sere ni Lotu*, naba 185.

“Na parofita bula e bibi vakalevu cake vei keda mai na parofita mate”...

“... Na ivakatakila ni Kalou kivei Atama a sega ni vakaroti Noa ena iwalewale ni kena tara na Waqa. A gadreva o Noa na nona ivakatakila. Oya na vuna, na parofita bibi duadua, me daru kila deivaki voli, sa ikoya e bula tiko ena noda gauna kei na yabaki ka sa vakatakila tiko vua na Turaga na lomana me baleti keda. Oya na vuna, na wiliwili bibi duadua eda rawa ni cakava oya na vosa cava ga ni parofita ... ka tiko ena noda mekasini ni Lotu ena veivula yadudua. Na noda ivakasala ena veivula ono yadua sa ra kune ena veivosa ni koniferedi raraba, ka sa tabaki ena mekasini na [Liaona]. ...”

“Qarauni ira era na via vakayagataki ira na parofita sa mate mera saqati ira na parofita era bula tiko, ni ra na **vakaliuci tikoga na parofita bula.**” ■

Mai vei Peresitedi Ezra Taft Benson (1899–1994), “Tinikava na ka Bibi me baleta na Muria na Parofita” (Brigham Young University devotional, Fepe. 26, 1980), 2, speeches.byu.edu.

Wasea na Nomu Nanuma Eso

Na cava na kena ibalebale vei iko na nodra tokoni na parofita bula? Wasea na nomu nanuma eso vata na matavuvale kei ira na itokani se ena sala raraba ni vakaitukutuku.

NA
IVAKARAITAKI
NI IVAKABULA
ME BALETA NA
Talairawarawa

*Na Nona ivakaraitaki sa ivakatakarakara
meda na vakatotomuria.*

Ea vakavulica o Elder Robert D. Hales, mai na Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, “Mai na lesoni kece eda sa vulica mai na bula ni iVakabula, e sega ni dua e matata ka kaukauwa cake me vakataka na ivakavuvuli ni talairawarawa” ena koniferedi raraba ni Epereli 2014. Na iVakaraitaki ni iVakabula e vakavulici keda meda sega walega ni *kila na vuna* meda talairawarawa talega Vua na Tamada Vakalomalagi, ia meda kila talega *na icakacaka* ni talairawarawa. Ena nomu raicalesu tiko na ivakaraitaki e so oqo mai na Nona bula ni veivakalotutaki vakanauma na ka o rawa ni cakava mo rawa ni muria kina na mawe ni yavana ena nomu bula.

“NIU SA **SEGA**
NI MURIA NA
LOMAQU, A **LOMA**
I TAMAQU
GA KO KOYA
SA TALAI AU MAI.”

(Jonl 5:30; raica na
Joni 6:38; 8:28-29; 14:31)

NA CAVA O RAWA NI CAKAVA?

Tukuna o Elder Hales, "A vakavulici keda o Jisu Karisito ena vosa rawarawa sara eda kila vakavinaka: 'Kevaka dou sa lomani au; dou talairawarawa ki na noqu vunau,' Joni 14:15, kei na 'Mo dou lako mai, ka muri au' Mo dou Lako mai ka Muri Au."

Na cava o na cakava nikua mo talairawarawa kina vakalevu?

2

1. Dina ga ni o Jisu e sega na nona ivalavala ca, e a papitaisotaki me "vakataucokotaka na ivalavala dodonu" (Maciu 3:13-17; raica talega na 2 Nifai 31:4-7; Joni 3:5).

2. Ni sa yabaki 12 o Jisu ka rau raici koya o Josefa kei Meri ni veivakavulici ena valetabu, e a "se wili voli vei rau" ka talairawarawa me lesu vata tale kei rau ki vale (raica na Luke 2:42-51).

3. Dina ni a kerea me lako siviti Koya na bilo, e a sa vakadonuya oti me na laki lako curuma na veivakararawataki mai Kecisemani (raica na Maciu 26:36-44; Luke 22:39-54).

4. E a vakalolokutaka na sigatabu ka lako ki lotu ena vale ni soqoni (raica na Luke 4:16-44).

5. Vakadonuya o Jisu mera lewai koya na tamata me rawa ni vakataucokotaki na cakacaka kei na lagilagi ni Tamada (Raica na Aisea 53:7; Maciu 26:53; Mosese 1:39).

6. Ea vakacavara na Nona cakacaka ena Nona vakatarai ira na tamata ivalavala ca mera vakoti Koya (raica na Maciu 27:35; Joni 10:17-18; Kalatia 1:3-5).

3

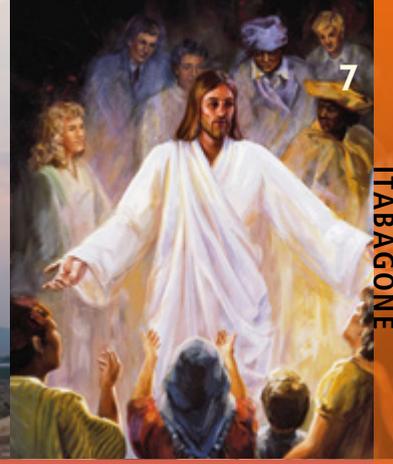
BALETA NI NODA IVAKABULA E A TALAIRAWARAWA

"Baleta ni a talairawarawa na noda iVakabula, sa sorovaka kina o Koya na noda ivalavala ca, ka sa rawa kina meda tucake tale ka vakarautaki na sala meda lesu vei Tamada Vakalomalagi, o koya a sa kila tu ni da na cala ena noda vulica na talairawarawa ena bula oqo. Ni da talairawarawa, eda sa ciqoma na Nona solibula, ni keimami vakabauta ni na vakabulai na tamata kecega e na Veisorovaki nei Jisu Karisito, kevaka eda sa muria na ivunau, vakavuvuli vakalotu kei na ivakaro e soli tu ena kosipeli."

Elder Robert D. Hales ena Kuoramuni iApositolo Le Tinikarua, "Kevaka Dou Sa Lomani Au, Dou Talairawarawa Kina Noqu iVunau," Liaona, Me 2014, 35.

“ENA NONA BULA
TAUCOKO NI VEIQARAVI
E ‘A **SOTAVA KINA**
[NA KARISITO] NA
VEIVAKATOVOLEI O
KOYA E **A VAKATOVOLEI**
IA E SEGA GA NI
RAWAI KINA]’
[V&V 20:22].”
Elder Robert D. Hales

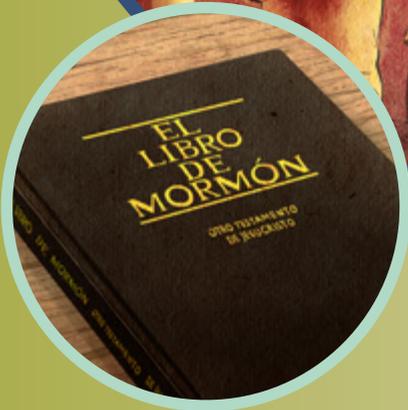

7. Talairawarawa ga
vei Tamada, lako o Jisu
kina vuravura ni yalo me
tekivuna na kaulotu (raica
na 1 Pita 3:18-20; 4:6

8. Jisu e a temaki mai
vei Setani, ia e a sega ni
rawai (raica na Maciu 4:1-11;
V&V 20:22).

9. Tomana Nona qarava
na cakacaka ni loma
i Tamada ka liutaka na
Lotu (raica na Josefa Simici–Ai
Tukutuku 1:16-17; V&V 19:2, 24).

NODARU VEIYAWAKI

DAUBOKOBUKA KEI NA IYARAGI NI KALOU

Oya e dua na siga maravu ena noqu cakacaka vakadaubokobuka voladia, au mani nanuma meu wilika na iVola i Momani. Ni raici au e dua noqu itokani vakacakacaka niu wiliwili tiko, a taroga kevaka au kila na sala e rawa ni keirau tokara kina na iyaragi ni Kalou ena gauna oqo. Ni keirau veitalanoa tiko a taqiri mai na alam. A kama e dua na sitoa voleka.

Keirau daramaka vakatotolo neirau isulu ni bokobuka ka lako yani kina vakadodonu. E vakaitamera na yameyame, ni keirau torova yani na sitoa, a kacabote e dua na ka ena vanua keirau goleva tiko. A wavoliti keirau na yameyame. A vakaveilecayakitaki keirau vakalailai na kacabote me vica na sekodi. Ia e vinaka ga ni keirau vakaiyaragi ena neirau iyaya kei na isulu tataqomaki, keirau a sega kina ni mavoa.

Ni keirau sa lesu tale ki na siteseni ni oti na bokobuka, au taroga na noqu itokani kevaka e se nanuma tiko na nona taro me baleta na iyaragi ni Kalou. E kaya ni vakakina, kau vakamacalataka ni iyaragi ni Kalou e vaka na neirau iyaya veitaqomaki ni bokobuka. Sa dodonu me da dau daramaka tikoga me rawa kina ni da vorata na sasaga kaukauwa ni meca. Kevaka eda muria na ivunau, eda na vakalougataki ena kaukauwa veitaqomaki ni iyaragi ni Kalou, ka na noda dauveituberi na Yalo Tabu. ■

Fernando de la Rosa Marrón, Mexico

NOQU IVOLANIKALOU TALEI

1 Samuela 16:7. “NI SA SEGA NI RAICA KO JIOVA ME VAKA SA RAICA KO IRA NA TAMATA; NI SA RAICA NA KA E SAU KO IRA NA TAMATA, IA SA RAICA NA YALO KO JIOVA” (1 SAMUELA 16:7).

Niu se bera ni lewena na Lotu, au dau raici au tu me dua na tamata walega ka sega ni levu na ka au rawa ni rawata. Au vakila ni sega ni dua na ka yaga sara e tu vei au. Au rere ni vakaraitaki au vei ira na tamata baleta deu na besetaki ka mosi na yaloqu. Au nanuma ni tamata kecega era tu wavoliti au era kaukauwa cake, vuku cake, ka vinaka cake mai vei au.

Ia a veisau na ivakarau kece ni rai oqo ena gauna au sa lewena kina na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai. Au vulica ni da luvena kece na Kalou ka tu vei keda na veitovo ni bula vakalou. Au sa qai kila oqo ni sega ni dua na veisisivi e caka tiko me baleta o cei e vuku cake, vutuniyau cake, se rairai vinaka cake. Ena matana na Turaga, eda tautauvata kece, ia o Koya ga ena vakataulewa—sega ni vakatau ena keda ituvaki vakayago ia ena noda talairawarawa kei na gagadre me da muria na sala sa virikotoro o Koya. ■

Joan Azucena, Yatu Filipaini

O NA CAKACAKA BEKA ENA SIGATABU?

Niu yabaki 15, au sa rawata e dua na ivakadinadina tudei ni kosipeli i Jisu Karisito kau marau vakalevu niu lewena na Lotu. Ena gauna oya, au a cakacaka tiko meu veivuke ena bula ni noqu matavuvale. Sega ni dede mai na gauna au papitaiso oti kina, au sa sega ni cakacaka.

Au gadreva meu kunea totolo tale e dua na cakacaka baleta na bula ni noqu matavuvale sa vakatau toka vei au, ia na cakacaka kecega au kerekere kina e gadreva meu cakacaka ena Sigatabu. Au vakasuka e vuqa na cakacaka baleta niu kila ni dodonu meu lotu ena Sigatabu (raica na V&V 59:9–10).

Ni oti e rua na vula noqu vaqqaqara, se bera ga niu kunea e dua na cakacaka. E sega ni lewe ni Lotu na tinaqu, e dina ga ni vakabauta na Kalou, sa dua na ka na levu ni nona cudru niu vakasuka tiko e levu na cakacaka.

Ena dua na bogi a raici au mai ena tonawanawa ni wainimatana ka taroga, “Na cava e vakatara tiko kina na Kalou me yaco vei kedatou na veika oqo ni o yalodina tiko ena cakava na ka dodonu?”

Au a sauma vaqo, “Na, au sega ni kila se cava e yaco tiko kina vei kedatou na ka oqo, ia au kila ga niu cakava tiko na ka dodonu,

kau kila ni na vakalougatataki kedatou kina na Kalou.”

Ena mataka ka tarava a solia vei au e dua na tamata e dua na umailavo vinaka meu tokia eso na kako mai na dua na vale ki na dua tale me rua na siga. E bibi toka na cakacaka, ia niu taura na ilavo, au lako vakadodonu ki vale ka cabora e dua na masu ni vakavinavinaka. Sega ni dede au sa kunea e dua na cakacaka vinaka ka rawa kina vei au meu cegu ena Sigatabu, ka sega tale ni sega na noqu cakacaka me tekivu mai na gauna ko ya.

Au marau niu a digitaka meu vakatabuya na Siga ni Vakacecegu. E levu tu na bolebole ni bula, ia au kila ni kevaka eda segata me da tudei tiko ena loma ni bolebole oqori, ena vakalougatataki keda na Turaga. ■

Sahil Sharma, Idia

**Mai vei Elder
Neil L. Andersen**

Ena Kuoramu ni
iApositolo Le Tinikarua

IWALEWALE MO VUKU KINA

Ena ualoka ni itukutuku nikua, sa da gadreva kusarawa na vuku—na vuku me **rai curuma ka vakila matua** na iwalewale ni kena tutaki na ka eda sa vulica tiko.

Meda sa nanuma:

1. Sa dodonu meda qara na vuku.
2. Na vuku e sa duiveimataqali ka ra basika mai ena ituvaki kei na roka duidui eso.
3. Na vuku rawati totolo e kauta mai na veivakalougatataki cecere.
4. Na vuku ena dua na tikina ena sega ni rawa ni vakadewataki ki na dua tale.
5. Na vuku ni vuravura, me vaka ena vuqa na ituvaki e dau yaga sara, e sa yaga vakaoti ni dau cuva ena yalomalua ki na vuku ni Kalou.

Era vakamacalataka na ivolanikalou e rua na mataqali vuku: na vuku ni vuravura kei na vuku ni Kalou. Na vuku ni vuravura e tiko ruarua kina na ka vinaka kei na ka ca. Ena ivakamacala buto duadua, e sa rawa ni vakamacalataki me dua na dina

vakatikina, ni veiwaki na kila maqosa kei na veidabui me rawati kina na inaki kocokoco se lewa ca eso.

E tiko tale e dua na mataqali vuku ni vuravura ka sega soti sara ni veilecayaki tu. Vakaidina e sa vinaka saraga. Na vuku oqo e sa rawati vagumatua mai na **vuli, raitayaloyalalo, vakadidike, kei na cakacaka kaukauwa**. E sa rui yaga sara ka veivukei ena veika eda cakava. Kivei ira na tamata vinaka ka maqosa, e dau lako mai ni da sotava na noda tiko ena bula oqo.

Vakabibi sara, na vuku e kauta mai na rawaka ena vuravura sa dodonu me na yalorawarawa me tiko ena taudaku ni vuku ni Kalou ka me kua ni nanuma ni rawa ni veisosomitaka.

E sega ni buli taucoko vakatauta-uvata na vuku. E gadrevi meda vulica ni gauna e koto kina na duidui ena maliwa ni vuku ni vuravura kei na vuku ni Kalou, sa dodonu meda **solia na lomada ki na vuku ni Kalou**.

Au nanuma mo taura eso vei ira na dredre o sotava tiko. Vola sobu e dua na laini ena lomadonu ni dua na pepa. Lisitaka na vuku ni vuravura ena yasana imawi kei na vuku ni Kalou ena yasana imatau. Vola na dredre eso e veicalati vei rau yadua.

Na digidigi cava soti o sa cakava tiko?

Ena wase 45 ni Vunau kei na Veiyalayalati, ka tukuna voli me baleta na iKarua ni Lesumai ni iVakabula, e tukuna tale kina na Turaga na italanoa me baleti iratou na goneyalewa e lewe tini ka qai biuta toka vei keda na vosa oqo: “Raica ko ira sa yalomatua ka vakabauta na itukutuku vinaka ka ra sa taura na Yalo Tabu me dusimaki ira, era na sega ni rawai—io au sa kaya

vakaidina vei kemudou, era na sega ni muduki tani ka biu ki na buka-waqa, raica era na tu ena siga ko ya” (raica na V&V 45:57).

Meda sa **vakasaqara yani na vuku ni Kalou**. Sa levu sara na ka eda rawa ni vulica saraga oqo me baleta na vuku. Au yalataka vei iko ni ko na sotava na veivakalougatataki ni Turaga ni o vakasaqara na vuku, na vuku ni Kalou. Sa tuvakarau tu o Koya me wasea kivei keda na Nona vuku. Ia kevaka eda na talairawarawa ka yalomasumasu ka vakasaqara yani, ena lako mai. ■

Mai na vosa ena dua na soqoni yavutaki e Brigham Young University—Idaho ena ika 10 ni Epereli, 2009.

O SA BULATAKA VAKACAVA NA KA QO?

“Sa dau tiko ga e rua na digidigi me digitaki. O rawa ni digitaka na ka o vinakata. Ia sa dodonu mo vakasamataka vakayalomatua. Au sa rawa ni kaya na digitaki ni Turaga ena rawa ni vukei iko ena veisiga yadua kei na Yalo Tabu e yasamu sa rawa ni vukei iko ena ituvaki yadua. Na digitaki ni yasana cala sa rawa ni muataki ki na nanuma tawalasa, e dua na nanuma ka vaka me na marautaki ena dua na gauna lailai ia ni sa oti o na raica na vatuka eso ka o na veivutunitaka ena yalorawarawa na digidigi o sa cakava. Tiko ena yasana ni Turaga! E sega ni dau rawarawa, ia sa yaga vakaidina!”

Samuel J., Austria

KENA DINA

Sa dodonu beka me lakovi na **danisi** se **soqo ni** **marau eso** ka'u kila ni na vakayacori kina na **itovo ca**, me rawa ni'u **ivakaraitaki vinaka kina?**

Tarogi iko: “Na mataqali ivakaraitaki cava au nanuma vakaidina au sa na vakaraitaka tiko ena ituvaki oya?” Kevaka o lalawaka mo lako ki na vanua ena rairai tiko kina na waigaga se wai ni veivakamatenitaki, isulusulu tawa kilikili, ivakatagi ka veisiwavi na qaqana, se danisi torosobu, e rawa vakacava ni o vakaraitaka vei ira na tamata na levu cake ni marau e rawa ni ra rawata ni sega na veika oya? Na cava era na rairai vakananuma voli na tamata era wavoliti iko—“sega li ni oya e dua na ivakaraitaki ni vakabauta kei na ivakatagedegede?” se “Cava na vuna a lako mada mai kina na tamata oya?” Ena vuqa na ituvaki, o sa na dua na ivakaraitaki vinaka sara ena nomu sega saraga ni lako, baleta ni ko na sega ni lai biuti iko vakadinamati tu ena vanua o kila ni o na temaki rawarawa kina. ■

Na kaukauwa cava soti e tiko vei **Setani** me veirawai kina ena noqu **vakasama?**

Na Tamada Vakalo-malagi sa solia oti mai na galala ni digidigi, na dodonu meda digitaka na vinaka se na ca. E sega ni vakasaurarataki keda meda caka vinaka, kei na tevoru ena sega ni vakasaurarataki keda meda ivalavala ca (raica

na *Nodra iVakavuvuli na Peresitedi ni Lotu: Josefa Simici* [2007], 243).

Ni sa dau yaco me tara na nomu vakasama, na kaukauwa ni vu ni ca ena rawai iko walega ena nomu na vakatara me vakayaco ka. Na parofita o Josefa Simici e kaya, “O Setani ena

sega ni rawa ni vakayaco ka ena noda bula, vakavo kevaka meda solia vua na veivakadonui” (*iVakavuvuli nei Josefa Simici*, 213). E a kaya talega, “e sega ni tiko vua na tevoru na kaukauwa me rawai keda ena nona dau veitemaki vei keda vakavo kevaka meda sa vakadonuya mai vu ni yaloda” (214).

Ena kena ikuri, na ivolanikalou e tukuna vei keda “ni sa kila na Kalou na nanuma kei na inaki kecega

ni lomamu” (V&V 6:16), ni o Setani e sega mada ga ni kila na ka veinanuyaka tiko. O koya ena rawa walega me solia na veitemaki kei na veivakayararataki. Ia, kevaka ko sa digitaka mo muri ira o koya ena rawa ka vakalevu sara mai vei iko ka na lako cake tikoga na kaukauwa ni veitemaki. Ena kena ivalavala vava ga kevaka mo vorata na ca ka dewa mai kina caka vinaka, ko na vakaukauwataki ka vakalougatataki. ■

Duabau na Qelenisipi ka DUABAU NA IVAKATAWA

E dua na lomanibai ni qelenisipi e vakavuvulitaka vei keda na nona kauwaitaki ira na Nona tamata na iVakabula.

Qelenisipi ni Gauna Makawa

Na cava oqo: E dua na bai rawarawa ga, dua na bai vakalalaga.

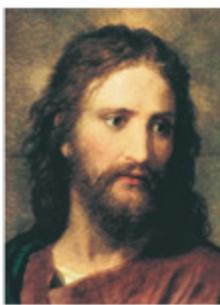
Kena iNaki: Me taqomaki e dua na qelenisipi mai vei ira na manumanu kila kei na daubutako, vakauasivi ena bogi.

iYaya kei na kena tara: vakalevu ena vatu, ka dau ubi yani na dela ni lalaga ena kauvakavotona. Dau vakayagataki talega vakalevu na tabanikau vakavotona me vakabaitaki kina vakawawa na qelenisipi. Ena so na gauna dau bainisipi na qara, ka biu yani e gusuna na vatu kei na tabanikau.

DINA VAKAIVOLATABU

- Dau yaga sara vakalevu na sipi me baleta na lewena, sucu, vutina, kulina, kei na kena iliu ka dau vakayagataki vakalevu me isoro.
- Mai Isireli eso na manumanu kila era dau kania na sipi oka kina na olifa, aina, taika, kei na kolikila. Ena veigauna makawa era dau bula talega ena yasayasa oqori na lai-one kei na pera (raica na 1 Samuela 17:33-37).
- Era dau vakayagataka na ivakatawa ni sipi e dua na ititoko me ra liutaka kina na sipi kei na dua na ikuita kei na irabo me ra taqomaka kina.
- Na ivakatawa ena liutaka na nona sipi ki na kakana kei na wai ena siga (raica na Same 23:1-2) ka lesu tale ki na bai ena bogi. Era na wilika na ivakatawa na levu ni sipi ena bogi ni ra sa lesu, ka vakasaqara kevaka e dua sa lakosese. Ena qai davo ena matanikatuba ni bai me taqomaki ira.
- E vakatokai Koya o Jisu Karisito me iVakatawa Vinaka (raica na Joni 10:11-15) baleta ni a solia na Nona bula ena vukuda. A vakatauvatani Koya talega ki na katuba ni bainisipi (raica na Joni 10:1-9) baleta ena Vukuna eda na rawata kina na vakamamautaki vakayalo, na vakacegu, sautu, vakabulai, kei na bula vakalou.
- Na iApositolo o Paula e vakatauvatana na Lotu ki na dua na qelenisipi (raica na Cakacaka 20:28).

TABANA E 44: IVAKARAITAKI NI O KARISITO KEI NA CAURAVOU VUTUNIVAU, MAI VEI HENRICH HOFMANN.

ESO TALE NA SIPI

A tukuna na iVakabula me baleta “eso tani tale na [nona] sipi . . . era sa sega ni tiko ena bai oqo” (Joni 10:16), o ira na Nifai kei na Lemanaiti, ka ra sa vagolei tani mai na mataqali i Isireli (raica na 3 Nifai 15:14-24). A tukuna talega o Koya me baleta nodra sikovi na yavusa i Isireli era yali voli (raica na 3 Nifai 15:20; 16:1-3).

Na Cava Eda Rawa ni Vulica

Na bainisipi era:

Soqoni kina na qelenisipi. Ni da lewe ni Lotu, eda vauci ena dua na ivau ni duavata ena noda vakabauta kei na noda veiyalayalati, ka vakakina na noda dau vakasoqoni vata. E vakavuvulitaka o Peresitedi Henry B. Eyring, na iMatai ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada: “Na reki ni duavata e vinakata vakalevu o [Tamada Vakalomalagi] me solia vei keda e sega ni rawati yadudua. E dodonu meda vakasaqara ka rawata vata kei ira na tani. Sa na sega kina ni ka ni kurabui ni Kalou e vakauqeti keda meda soqoni vata me rawa ni vakalougatataki keda. E vinakata o Koya meda soqoni vakamatavuvale. Sa tauyavutaka kina o Koya na kalasi, tabanalevu, kei na tabana, ka vakaroti keda meda dau soqoni vata vakawasoma. Ena vakasoqoni oqori, . . . e rawa ni da masu ka cakacakataka na duavata ka na kauta mai na reki ka vakalevutaka na noda kaukauwa ni veiqaravi” (“Me Duavata na Yaloda,” *Liaona*, Nove. 2008, 69).

E dua na vanua ni taqomaki kei na vakacegu. Vei Jisu Karisito eda na “kunea kina na vakacegu ni [yaloda]” (Maciu 11:29). Na Nona Lotu e “idrodro, ka . . . ivakaruru” (V&V 115:6). Ia me vaka e vakavuvulitaka o Peresitedi Boyd K. Packer, na Peresitedi ni Kuoramau ni iApositolo Le Tinikarua, “Eda na taqomaki ka maroroi vinaka . . . ni da rokova na veiyalayalati eda sa cakava ka bula ena ivalavala rawarawa ni talairawarawa e gadrevi vei ira na daumuri Karisito” (“Na Veika Oqo Au sa Kila,” *Liaona*, Me 2013, 7).

Yadravi mai vua na ivakatawa. O Jisu Karsito na iVakatawa Vinaka e vakabulai keda. A vakararawataki ka vakamatei me rawa ni da vakadruka na ivalavala ca kei na mate ka lesu vei Tamada Vakalomalagi. Ni da lako mai vei Karisito ka talairawarawa ki na Nona ivakaro, ena vakalougatataki keda, tuberi keda, ka taqomaki keda yadua vakakina ni da Nona tamata ni veiyalayalati. ■

“Na sala cava e rawa niu logavinaka kina meu vosa vei noqu bisopi me baleta na leqa eso se na kauwai?”

Ona rairai madua beka ni vosa vei nomu bisopi me baleta na veika eso e leqa tiko kina nomu bula, e dau vakaoqori. Eda dau madualaka eso na ka da qai sotava vakadua se ni da vakarau veitalanoa kei na dua na itabaqase.

Na nomu bisopi e kacivi mai vua na Kalou. A kacivi o koya baleta ni o koya e dua na tisaipeli yalodina i Jisu Karisito. Ena solia na nona vinaka duadua me yalovinaka ka veiciqomi. Nona gagadre me vukei iko mo lako mai vua na iVakabula mo kunea kina na vakacegu. Taumada, o na madua beka mo tukuna vua na nomu lomatarotaro se ivalavala ca, ia ena sega ni raici iko sobu o koya. Na dina, ni marautaka o koya na nomu vinakata mo vinaka cake. Ena maroroya sara ko koya na veika drau veitalanoataka.

Kakua ni colata duadua voli nomu icolacola. Na nomu bisopi e rawa ni vukei iko ena nomu kunea na isau ni nomu vakatataro ka, kevaka e gadrevi, ena vukei iko mo veivutuni ka lakosivita, ena Veisorovaki i Karisito, na kilai yalonataka nona cala, na yaluma, se na tawakilikili.

Ni drau veitalanoa kei na nomu bisopi, o na vakila na nona loloma ena vukumu. E dina ni qarava tu o koya na tabanalevu se tabana taucoko, na nona vakanamata na nomuni tiko vinaka na cauravou kei na goneyalewa. O sega ni vakaosoosotaki koya tiko ena nomu kerea nona veivuke.

E rawa ni o masuta vei Tamada Vakalomalagi me solia mai na igu kei na yaloqaqa mo vosa vua nomu bisopi. Sa solia oti o Koya na veivakadonui vua na nomu bisopi me vukei iko, ia na nomu bisopi sa dau nanamaki tu me vakayacora vakakina. Kevaka o lako vua ni tadola tu na yalomu ka gadreva mo vinaka cake, o na vakila ena gauna o biuta mai kina na nona valenivolavola ni sa vinaka vakalevu cake na yalomu mai na gauna i liu.

Ena Sega ni Raici Iko Sobu o Koya
Na bisopi ni nomu tabanalevu sa soli tu vua na veivakadonui me dusimaki iko ena ikabakaba ni veivutuni. Ena so na gauna na sala duadua ga ena taucoko kina na veivutuni vua na iVakabula na nomu gole vua nomu bisopi. Niu gadreva meu vosa vua noqu bisopi, a vukei au ko koya meu kunea na iVakabula ka vakamamacataka na mavoa titobu duadua e sa bau yaco vei au. Na nomu bisopi e gadreva me vukei iko. Na nona veikacivi me qarauni iko, ka na sega kina ni raici iko sobu ena dua na ka o gadreva mo raici koya kina.

Madison D., yabaki 18, Utah, Amerika

Sa Tuvakarau Nomu Bisopi me Veivuke

Au dau logalogaca ena gauna ni veivakatarogi, ia au qai kila ni sa dau tuvakarau tu na noqu bisopi me vukei au ena noqu valia na noqu leqa. Vakabauta na nomu bisopi; o koya na ivakatawa ni sipi ka qelenisipi na tabanalevu.

Jaime R., age 19, Cochabamba, Bolivia

Ena Sega ni Vakawalena o Koya na Nomu Veivakabauti

Sa yaco meu kila ni o bisopi e dua na itabaqase e rawa ni vakabauta vakavinaka duadua e dua na itabagone ka rawa ni kunea mai vua na veivuke. Ena sega vakadua ni vakawalena na nomu veivakabauti—na veika kece o wasea vua ena tiko ga ena nona valenivolavola. Ena so na gauna ena dredre sara ni o wasea na nomu leqa, ia ni da veitalanoa e matanavotu kei na dua e lomani keda ka kauwaitaki keda ka vinakata na

veika vinaka duadua me baleti keda ena rawarawa cake sara kina.

Nicole S., yabaki 18, Idaho, Amerika

E Rawa ni o Vakarakavi Vua

Na nomu bisopi se peresitedi ni tabana e italai dina ni Turaga. E rawa ni o vakarakavi

vua me tuberi iko ena nomu vakasagara na veivakauqeti mai vua na Yalo Tabu kei na ivolanikalou. Sa dodonu mo kila ni tu na bisopi me veivuke ka liutaki koya tiko na Kalou.

Stanislav R., yabaki 19, Donetsk, Ukraine

Nanuma ni Lomani Iko o Koya

Kevaka e tiko e dua na ka o vinakata dina sara mo veitalanoataka kei bisopi, ena rawarawa

cake beka mo tekivu ena nomudrau veitalanoataka na veika baleta na vuli kei na veika raraba eso. Kevaka o mada baleta ni o vinakata mo veitalanoa vata kei koya me baleta na veivutuni, nanuma tiko ni lomani iko o koya. Sega ni dodonu mo madualaka na veika ena nanuma o koya me baleti iko, baleta na cava me na raici iko sobu kina ni o vinakata mo toro yani vei Karisito?

Ashley D., yabaki 17, Arizona, Amerika

Masuta mo Kila

Tarogi iko mada se cava mo logaloga ca kina ena vosa vei nomu bisopi. O nanuma beka ni na sega ni rawa vua

me walia na nomu leqa? Masuta mo kila ni lomani iko na bisopi ka sa kacivi me vukei iko.

Adam H., yabaki 13, California, Amerika

Kevaka Mada ga O Cakacala

E rawa ni dredre ka vakamadua me da vakatusa eso na ka vei bisopi, ia ni o lako yani mai na valenivolavola oya, o na vakila na vakacegu, ka o na kila ni lomani iko na Tamada Vakalomalagi. E vinakata o koya mo marau, kevaka sara mada ga o cakacala.

Amanda W., yabaki 16, Utah, Amerika

E Tiko o Koya Me Veivuke

Na bisopi na ivakatawa ni sipi ena nomu tabanalevu. Nanuma ni na so-lia na nona vinaka duadua me vukei iko ka tu vata kei koya na kaukauwa ni Kalou. Kevaka o rere, e rawa ni o masuta na kaukauwa me rawa kina ni o vosa vua na nomu bisopi. E muri, o na marau ni o a lako vua—ka na veiganiti vinaka.

Samuel H., yabaki 14, Idaho, USA

Me baleta eso tale na itukutuku ena ulutaga ogo, raica C. Scott Grou, "Why and What Do I Need to Confess to My Bishop?" Liaona, Okot. 2013, 59.

VAKARARAVI VUA

"Vakasagara na ivakasala mai vua na nomu iliuliu vakabete, vaka-

uasivi nomu bisopi. E kila o koya na ivakatagedegede, ka kila na veika me vakavulici iko kina. Vakasagara na madigi eso mo tiko kina kei koya. E rawa ni o namaka me na taroga eso na taro tonotonomata ka vakadodonu. Vakabauti koya.

Vakarakavi Vua. Kerei koya me vukei iko mo kila na veika e namaka vei iko na Turaga. Yalataka mo bulataka na ivakatagedegede ni bula savasava ena Lotu. Na isema ni veiwekani kei na dua na iliuliu itabaqase sa bibi sara ena nomu vukei mo bula savasava ka kilikili."

Elder M. Russell Ballard ena Kuoramuni i Apisitolo Le Tinikarua, "Purity Precedes Power," Ensign, Nove. 1990, 37.

TARO E TARAVA

"Au veivalitaki e koroni-vuli niu dua na YDE. Au kila niu gadreva meu tutaka na veika au vakabauta, ia sa rui dredre! Meu yaloqaqa beka vakacava me rawa niu tukuna kina vei ira na tamata me ra muduka?"

Vakauta mai nomu isaunitaro ka, kevaka e gadrevi, kei na dua na itaba vinaka ena 1 ni Me, 2015, ena liahona.lds.org, ena imeli ki liahona@ldschurch.org, se ena meli ki (raica na itikitiko ena tabana e 3).

Na itukutuku kei na veivakadonui ogo e dodonu me okati ena nomu i-meli se ivola: (1) yacamu taucoko, (2) tikinisiga ni sucu, (3) tabanalevu se tabana, (4) iteki se tikina, (5) nomu ivola ni veivakadonui, kei, kevaka o se bera ni yabaki 18, ivola ni veivakadonui mai vei rau na nomu itubutubu (e vakabau talega na imeli) me rawa mena tabaki kina na nomu isaunitaro kei na itaba vinaka sara.

Ena rawa ni moici na nomuni isaunitaro me baleta na kena balavu kei na kena matata.

*O Ellie a kila se o cei na nona qaqa,
ia a rere vakalevu okoya me tukuna.*

O Cei na

Mai vei Charlotte Mae Sheppard

Yavutaki ena italanoa dina

“Stand by your conscience, your honor, your faith; stand like a hero” (Children’s Songbook, 158).

Ekatia ena yalolilai o Ellie na itaukuku ni ido-vidovi ni kena. A vakamuraia voli o Miss Fitz na iyatu teveli ka tarogi ira yadua na gonevuli ena dua na taro, vakayadua.

“O Cei na Nomu Qaqa?” A tarogi Jeremy o MissFitz.

E sega ni vakaoti gauna o Jeremy ni sauma lesu. “O tamaqu!” a kaya vakadokadoka.

A mata marau o Misi Fitz.
“Kei na nomu, Sarah?”

Nomu Qaqa?

Na kena isau a lako talega mai vakatotolo. “Abraham Lincoln.”

A vakila o Ellie na tavatukituki ni utona ni tomana sobu yani o Miss Fitz na iyatu ni gonevuli. Era a veivosaki voli me baleti ira na qaqa eso ena siga taucoko, ka sa dodonu oqo mera tukuna kece se o cei na nodra qaqa—ena mata ni kalasi taucoko!

A tukuna o Amber kei Justin ni nodrau qaqa o tinadrau. A tukuna o Walter ni nona o tukana. E vica tale na gonevuli a kaya ni nodra e dua na tui se dua na peresitedi.

E lailai sara na gonevuli sa vo tiko ni bera ni yacovi Ellie yani o Miss Fitz. Sa dodonu me na vakasamataka e dua na qaqa—ka vakatotolo.

A raica sobu o Ellie na nona ivava, ena madua. Na vakatakilai ni dua na qaqa e sega dina ni leqa.

Sa kila taumada okoya o cei na nona qaqa. Oya o Jisu Karisito. E a vakabulai ira na tauvimate o Koya, vakaturi ira cake na mate, ka sauma na isau ni valavala ca ni tamata taucoko. Sa i Koya na qaqa levu duadua a bula taumada! E a rere voli ga okoya me tukuna.

A katia tale na itaukuku ni idovidovi ni kena o Ellie ena vakasamataki ni kena tukuni ki na kalasi taucoko ni o Jisu Karisito e sa nona qaqa. Vakacava ke a dredrevaki koya o Jeremy? Vakacava ke rau vakasolokakanataki koya o Sarah kei Amber ena gauna ni vakacagicagi?

Sa kila okoya vakaidina ni o Jisu Karisito na nona qaqa. Ia oya e sega ni kena ibalebale mera na kila talega na tamata kece.

A duri matua tu o Miss Fitz ena mata saraga ni teveli nei Ellie ka matamarau. “Sa o cei na nomu qaqa, Ellie?”

A vakaraici ira na iyatu gonevuli e yasana o Ellie me yaco kivei Miss Fitz. “Abraham Lincoln,” a vakasolokakanataka okoya.

A qoroqoro o Miss Fitz. “Vinaka!” a kaya okoya ni lakova yani na iyatu ni gonevuli ka tarava.

Ni gauna ga a yali kina okoya, e taluva saraga ena vakacegu na icolacola nei Ellie. Vinaka ni sa oti yani oya. Na iotioti ni ka a gadreva tu okoya oya mera kila na lewe taucoko ni kalasi ni nona qaqa o—

“Jisu Karisito,” a kaya e dua na domo.

A wadra na matai Ellie ni vakararai yani vakamalua. Oya—vakalailai sobu ga na iyatu—a dabe koto kina e dua na gonetagane lailai ulu veinoki. E a lila ka madua okoya, ka sa dau dabe tu ga ena imuri ni rumu ni kalasi. E sega mada ga ni kila na yacana o Ellie. A sega ni nanuma rawa ni a tukuna mada okoya e dua na vosa—me yacova mai oqo.

Era a vuki e vica na gonevuli mera wadrava na gonetagane, ia a sega ni siqemi ira okoya. A raici Miss Fitz cake ga okoya ka kaya tale. “Na noqu qaqa o Jisu Karisito.”

A serau na matamarau nei Miss Fitz ena nona tomana sobu na iyatu. Ia o Ellie a wadrava na gonetagane ena kurabui. E a rere voli okoya me tukuna vei ira taucoko me baleta na nona qaqa, ia na gonetagane a sega ni rere. Erau sega mada ga ni lotu vata. Ia a kila okoya na bibi ni nona duri donu tu me dua na ivakaraitaki i Jisu Karisito, veitalia na kena dredre.

A matamarau o Ellie kivua na gonetagane. Sa na sega tale ni qai rere okoya me tukuna se o cei na nona qaqa. Va oya, sa rua na nona qaqa ena gauna oqo. ■

Na dauvolaivola e vakaitikotiko e California, Amerika.

Masu kei na Valenisokalou

Mai vei McKelle George

Yavutaki ena italanoa dina

“Dou sa noqu tisaipeli, kevaka dou sa veilomani” (Joni 13:35).

Erai cake o Dani ia se bera ga ni raica rawa na dela ni vale-
Enisoro. Era a lako mai ke o ira na lewe ni dua na lotu
tani. Sega ni kila rawa o Dani se cava na vuna eratou
lako mai kina ki na lotu oqo na nona matavuvale
ena dua na Vakaraubuka, ia e tukuna o Ta ni
ratou lako ki na dua na ka e vakatokai na
Yavinisere.

“Na cava o ya?” Taroga o Dani.

“E dua na soqoni era lagasere, wili
ivolanikalou, ka masu vata kina na
tamata,” e tukuna o Ta. “Me vaka
e dua na matavuvale levu ni sa oti
e dua na siga.”

Taleitaka o Dani na kena iro-
gorogo oya. Eratou gade tiko mai
Igiladi na nona matavuvale. Ena
Sigatabu sa oti eratou a lako ki
na dua na tabanalevu ena dua na
siti ka vakatokai o York. Ena lalai
era kila kece na gonelalai na ivo-
lanikalou kei na sere vata e kila o
Dani. E kila o koya ni tabanalevu a
lako kina e tiki ni nona lotu dina o
Jisu, me vaka na nona tabanalevu
mai vale.

Ia na valenisoro oqo e duatani
sara mai na kena sa matau tu vua.
E raica e dua teveli lailai ka sinai
tu ena kadralla. E vakaraica toka o
Dani ni waqaca e dua na goneta-
gane e dua na kadralla.

“Na cava o vakawaqa kadralla
tiko kina?” E tarogi koya o Dani.

E matadredre na gonetagane.
“Au dau waqara e dua na kadralla
niu masulaka eso na ka bibi. Na
balavu ga ni kena waqa tiko, au

“Me da lomani ira na tamata kecega, dau vakarorogo vakavinaka, ka kauwa-itaka na nodra vakabauta yalodina.”

Elder Dallin H. Oaks ena Kuoramu ni iApositolu Le Tinikarua, “Veilomani ka Bulavata ena Maliwa ni Duidui,” *Liaona*, Nove. 2014, 27.

nuitaka ni na rogoca tiko na Kalou na masu.”

E vaka ga na irairai ni kadralla sa dau matau tu vei Dani. E veilecayaki vakalailai, ia e vinakata me vakarokoroko. E matadredredre vua na gonetagane.

Eratou dabe sobu o Dani kei na nona matavuvale, sega ni dede sa tekivu na Yavinisere. E raica na gonetagane vata ga ena vica na iyatu mai vei iratou. Oti qai kila ni sega ni kila e dua na sere era lagata tiko na tamata kecega. Ni ra masu, era wiliwili mai na dua na ivolalailai. E duatani na veika kece mai na veika sa matau tu vua.

Ia e totoka na ivakatagi, kevaka mada ga e sega ni kila. Oi qai tu- cake e dua na turaga me wilika na ivolanikalou. A vakaicurucuru tu, ka sega ni vakasutu kei na neketai me vaka na bisopi nei Dani. Ia ni tekivu wiliwili qai vakila o Dani ni kila na italanoa oya! E wilika tiko me baleta nona vakabula e 10 na vukavuka o Jisu.

“Ta,” e vakasolokakana o Dani “Au dau taleitaka na italanoa oqo.”

A dredre o tamana. “O au talega.”

Qai cabora na turaga vakaicurucuru e dua na masu. A kerea vua na Kalou me vakalougatataki ira era tauvimate se vakaleqai tu. Me vaka ga a vakayacora o Dani! A kerea talega me ra vakalougatataki na iliulu ena nona lotu. Qai nanuma o Dani nodratou dau kerei Tamada Vakalomalagi nona

matavuvale me vakalougatataki Peresitedi Thomas S. Monson kei rau nona daunivakasala.

A raragi mai na yaloi Dani. E kila o koya ni tukuna tiko vua na Tamada Vakalomalagi ni lomani *ira kece* na Luvena ka rogoca *kece* na nodra masu, kevaka mada ga ra lako ki na dua tale na lotu ka sega ni tu kina na taucoko ni kosipeli.

Ni ratou tucake me ratou lako, a raica o Ta nona talevoni. E rairai rarawa ni wilika na itukutuku. “Sa takali o Sisita Monson,” e kaya mai.

“Oilei!” E cavuta e yalona o Dani e dua na masu totolo me kua ni dua na leqa e yaco vei Peresitedi Monson.

“E vakaivei?” e taroga mai e dua. O koya na gonetagane mai liu. E rogoci Dani, ka vaka me lomaleqa mai.

“Sa takali o Sisita Monson,” e kaya o Dani. “O koya na watina na neimami parofita, o Peresitedi Monson.”

“Vosoti au,” e kaya mai ena yalovinaka. “Au na waqaca e dua na kadralla me baleti koya.”

Matadredredre o Dani ka vakavinavinaka. E nanuma ni sa dua na ka vinaka me cavuta e dua na masubibi ena vukui Peresitedi Monson na gonetagane oya. E kila ni na rogoca na Tamada Vakalomalagi na masu e cavuta o koya kei na masu e cavuta na gonetagane. ■

Na dauvolaivola e vakaitikotiko mai Utah, Amerika.

Mai vei Elder Russell M. Nelson

Ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua

Na lewe ni Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua era sa ivakadinadina digitaki i Jisu Karisito.

Na cava e sa rui bibi kina na

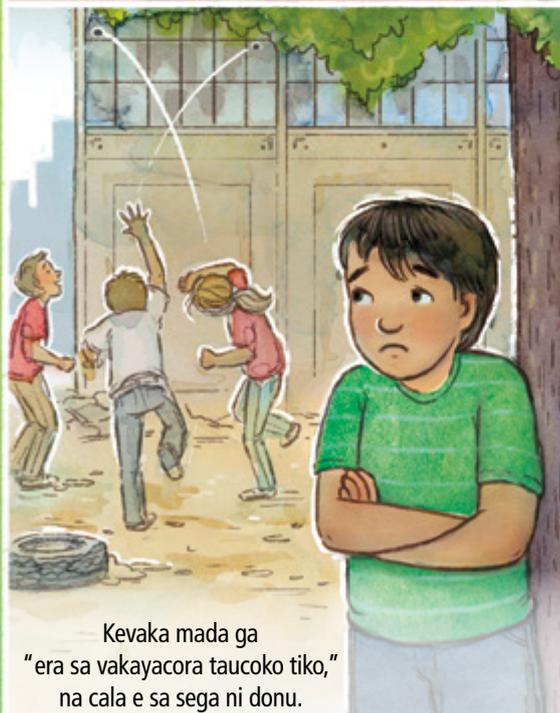
TALAIRAWARAWA?

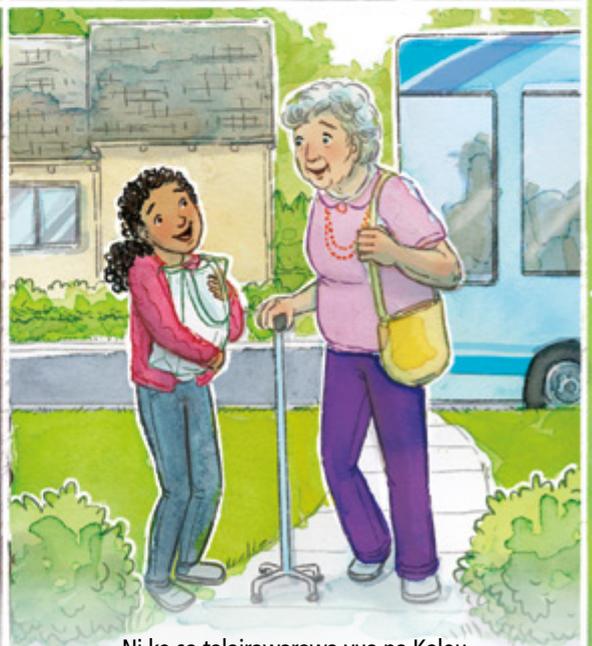
Na vakamuri ni ivakaro e kauta mai na veivakalougatataki, ena veigauna!

Na voroki ni ivakaro e kauta mai na yali ni veivakalougatataki, ena veigauna!

Kevaka mada ga "era sa vakayacora taucoko tiko," na cala e sa sega ni donu.

Ni ko sa talairawarawa vua na Kalou, o sa vakaraitaka tiko na nomu vakabauta.

“Oqo na siga
sa lesia ko Jiova;
e da na reki ka
marau kina.”

—Same 118:24

IVAKARAITAKI MAI VEI MATT SMITH

Vakabula e Dua na Vukavuka o Jisu

Mai vei Erin Sanderson

Vakasamataka e dua na gauna ko a tauvimate tu. Bau dua li e mai vukei iko mo bula vinaka tale?

Ena Veiyalayalati Vou eda wilika kina na nona yalololoma o Jisu vei ira na tamata era a tauvimate voli. Dua na siga e a lako vei Jisu e dua na tamata tauvi vukavuka. E kila o koya ni o Jisu e tiko vua na kaukauwa me vakabulai ira kece na tauvimate. E vakabauta o koya ni na vakabulai koya o Jisu. A tara o Jisu na vukavuka ka kaya, “Mo savasava mai” (Marika 1:41). Ni vosa oti ga o Jisu sa vakabulai sara ga na tamata o ya.

Ena rawa ni muri we ni yavai Jisu meda yalololoma vei ira na tani ka ra tauvimate se rarawa. ■

Na dauvolaivola e vakaitikotiko mai Utah, Amerika.

VAKASAMA ESO NI VEIVOSAKI VAKAMATAVUVALE

Rawa ni ko vakayagataka na ivakaraitaki mai na ivolanikalou ena tabana e 74 mo talanoataka na italanoa mai na Marika 1:40–42. Oti mo qai wilika na Juta 1:22 ka vakarau mo cakava e dua na ka vakavuvale me veisautaka na nona bula e dua. Ena rawa beka ni ko veiqaravi lo tiko vua e dua!

Sere: “Tukuna vei au na italanoa kei Jisu”
(*iVolanisere ni Lalai*, 57)

iVolanikalou: Marika 1:40–42

Vidio: Lako kina Biblevideos.org mo sarava na “Jesus Heals a Lame Man on the Sabbath” and “Jesus Heals a Man Born Blind.”

MURI MAWE NI YAVAI JISU

Dou matanataka vakamatavuvale na nona rawa ni vukei e dua ka vaka tu o ya na nona bula. Vakasamataka ga e dua na ituvaki e rawa ni matanataki!

E dua na matavuvale vou e toki yani e nomudou yasayasa.

E so na gonevuli era vakayaco itovo ca tiko vua e dua tale na gone mai koronivuli.

E dua na vulagi ka sega ni kila e dua e valenilotu sa gole mai kina soqoni ni Lalai.

Sega ni dua e qito vata kei tacimu tagane se yalewa.

Tagi voli na gonelalailai, ka vakarau ivakayakavi tiko o Tinamu.

Dua na lewe ni nomu tabanalevu e tauvimate ka sega ni rawa me bubiu mai vale.

VULICA VAKALEVU: NA KOSIPELI

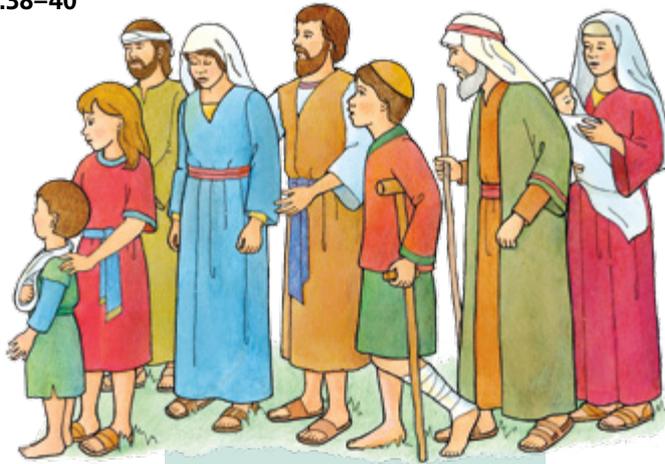
Na Veiyalayalati Vou e tiko kina e va na ivola dautani ka vakatokai na Kosipeli ka ra a vola e so na tisaipeli iJisu. Tukuna vei keda na kosipeli na bula voli e vuravura nei Jisu Karisito. Na italanoa ni vakabulai ni vukavuka e tiko ena tolu na Kosipeli. Tiko ena Marika 1:40–42 vakatalega na Maciu 8:2–4 kei na Luke 5:12–14.

VEIVUKE KINA IVOLANIKALOU: VAQARAI NI VOSA

Ena Marika 1:41 na vosa *yalololoma* e vakayagataki kina. So na gauna e dau tiko ena iVolatabu e so na vosa lelevu ko na sega ni kila na kena ibalebale. Ni ko raica e dua na vosa o sega ni kila na kena ibalebale mo rai sara kina i Vukevuke kina iVolanikalou me vukei iko! Kena ivakaraitaki mo raica mada na “Yalololoma” mo raica na kena ibalebale kei na so tale na tiki ni ivolanikalou e vakayagataki kina. Na vosa cava tale o rawa ni kunea e tiko na italanoa ni nona vakabula na vukavuka o Jisu?

A Vakabulai ira na Tauvimate o Jisu

Marika 1:40–42; Luke 4:38–40

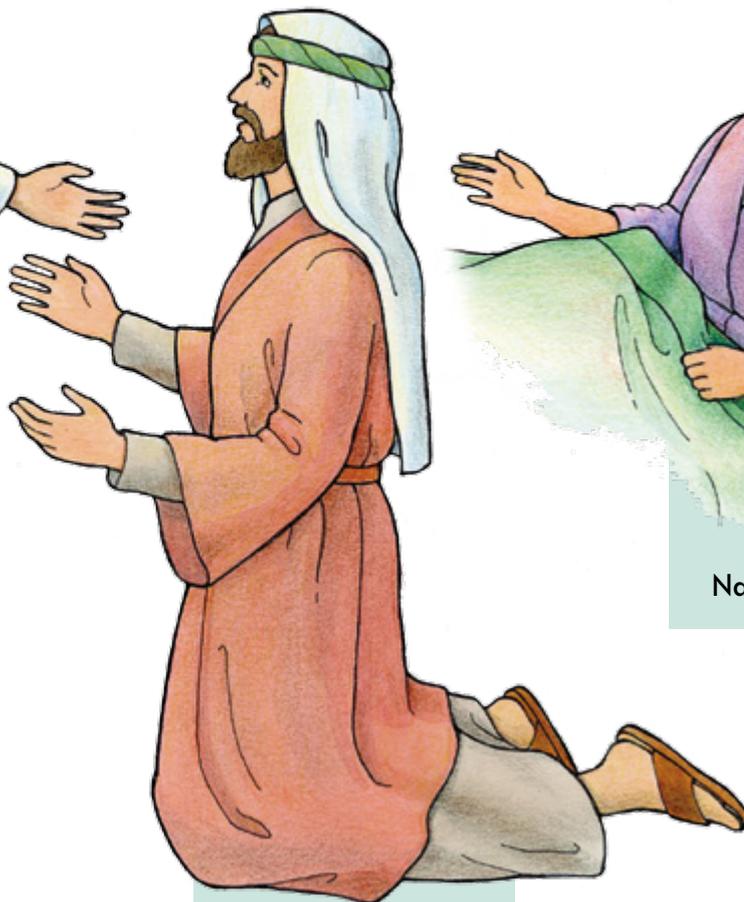
Lewevuqa

Vakabira na tabana oqo kina pepa vavaku se kadbod. Qai musuka laivi na ivakaraitaki ka biuta vata ena tabanikau se katopepa. Vakayagataka ena nomu vukea na talano-atiki ni so na italanoa ena Veiyalayalati Vou.

Rawa ni tabaki e so na ilavelave mai na liahona.lds.org.

Jisu Karisito

Vukavuka

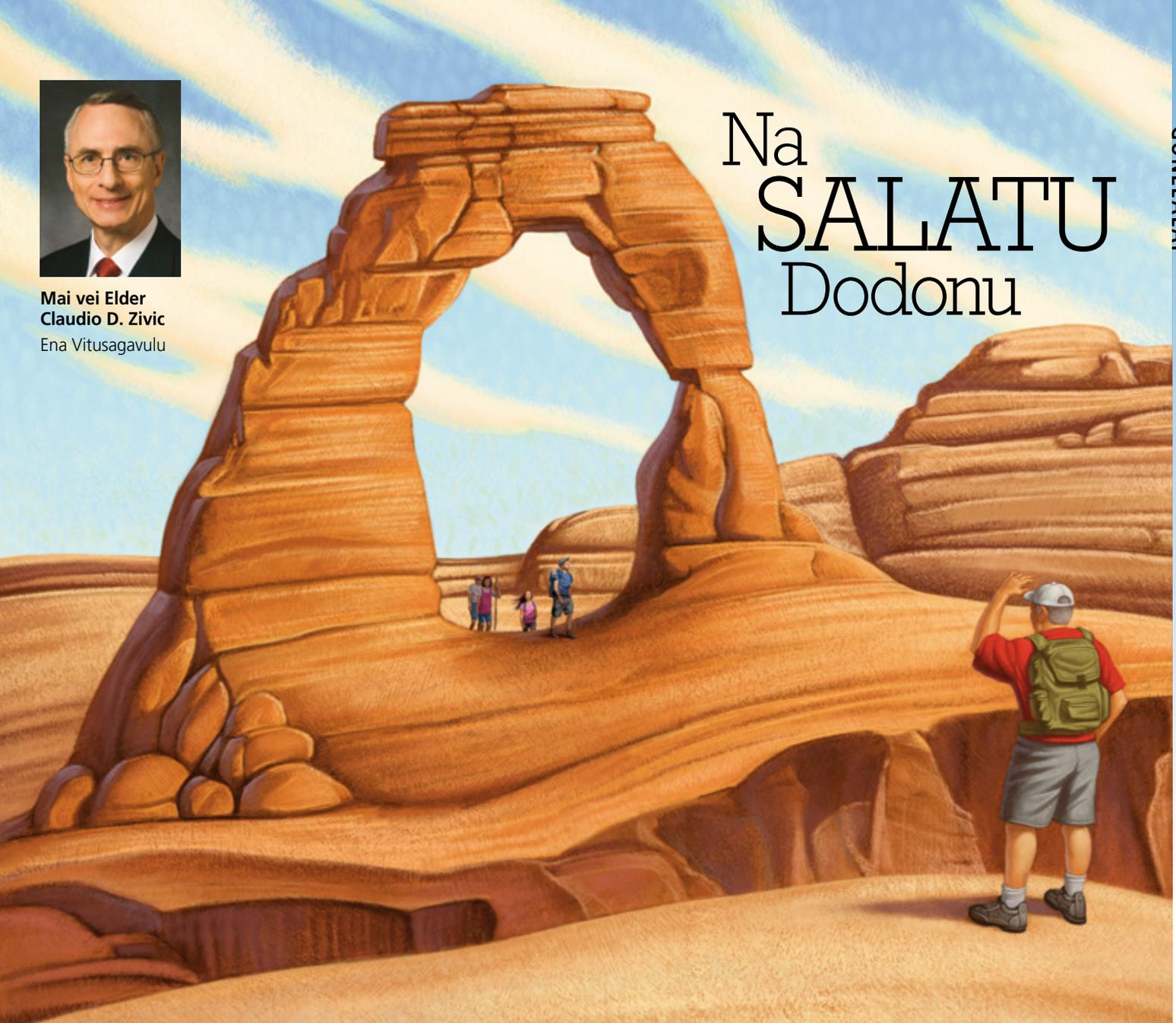

Na Tinana na Wati Pita

Mai vei Elder
Claudio D. Zivic
Ena Vitusagavulu

Na SALATU Dodonu

“Dou vakatudaliga ka rogoca na vosa ni Kalou ka a buli kemudou” (V&V 43:23).

Ena vica na yabaki sa oti au a sikova kei na noqu matavuvale na Arches National Park, e Utah, Amerika. E dua vei ira na icurucuru totoka duadua e vakatokai na Delicate Arch, Keitou nanuma me keitou sa kabata na ulunivanua me keitou yacova yani.

Keitou sa tekivu ena kena sala ena marau levu, ia vakalailai ga ki liu, ratou sa via cegu na kena vo. Ena noqu gadreva meu yaco i kea, au sa mani taubale duadua ga yani. Ena noqu sega ni raica tiko na sala meu goleva, au sa laki muria sara e dua e tiko e liu, e vaka me kila tu o koya na ilakolako o ya.

Sa vaka me dredre tikoga mai na gaunisala o ya. Au sa vakadeitaka ni ratou na sega ni rawata na noqu

matavuvale. Vakasauri ga au sa raica sara na Delicate Arch, ia au kurabui vakalevu, niu sega ni yacova rawa. Na salatu au a taura e sega ni mua ki na icurucuru.

Au a nuiqawaqawa sara, kau sa mani suka lesu. Au tokatoka ca, keitou veitomanile tale kei na noqu ilawalawa. Ratou a vakamacalataka ni ratou a muria na ivakatalakila ni gaunisala, ena qaqarauni kei na sasaga, e ratou a yacova rawa na vanua o ya. E ka ni rarawa, niu a gole cala. Sa qai dua na ivakavuvuli levu au a vulica!

Kakua ni raiyawaka na nomu sala ki na bula tawamudu vata kei na Tamamu Vakalomalagi. Vakamura na ivakavuvuli ni kosipeli kei na ivakaro o vulica, ka o na qai tiko ena sala dodonu mo bula tawamudu kina vata kei Koya. ■

Mai na “Meda Kakua ni Muri Cala,” Liaona, Me 2014, 39–41.

IVAKARITAKI MAI VEI GREG NEWBOLD

Au Kila ni Lomani Au ko Jisu

Mai vei Jane McBride Choate

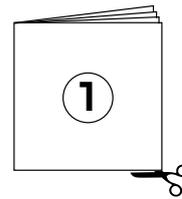
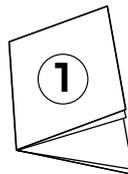
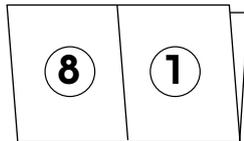
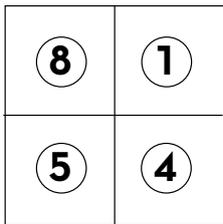
Yavutaki ena italanoa dina

A tovolea tiko
vagumatua o Laney
me vakarokoroko
ena lotu. Ia sa oca
vakalevu ka nunu
na yavana.

Ni oti na sakaramede a dolava o
Laney na nona ivola me baleti Jisu.
E kunea na iyaloyalo kei Jisu ni tiko
vata kei ira na gonelalai. E vakila kina
na vakacegu kei na marau e lomana.

Tomani na italanoa ena tabana 79.

1-Koti

Na Noqu i Vola baleti JISU

8

*Au Kila Ni Noqu i Vakabula E Loman! Au
Mai vei Tami Jeppson Creamer kei Derena Bell.*

1

2-Lobi

5

*Au a sega ni a bau tarai Koya, se dabe e yasana,
ia o Jisu sa ka dina taucocko sara vei au.*

4

4-Koti

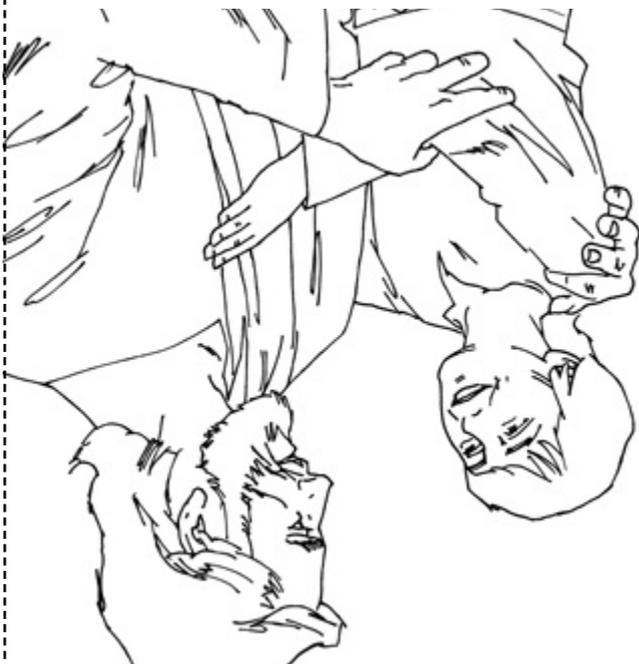
3-Lobi

2 Ena dua na gauna makawa sara ena dua na vanua rairai totoka era 'wavokiti Jisu kina na gonelalai.

7 Meu solia Vua na Yaloqu Au kila ni sa lomani au na Noqu iVakabula.

3 Era vakila na nona loloma ni vakalougatataki ira ka vakavulici ira tiko. Era raica yadua na drodro ni wainimatana.

6 Au kila sa bulai! Meu muri Koya ena dina.

Lobi

Lobi

Ni oti na soqoni ni sakaramede,
e tarogi tinana o Laney, “Se cava
na vuna e rawarawa cake kina
na vakarokoroko niu raica na
noqu ivola me baleti Jisu?”

“Aunanuma baleta ni
vakananuma vei iko na levu
ni nona lomani iko o Jisu,”
e kaya mai o Tinana.

E deguvacu
o Laney. “O
nanuma beka
ni kila o Jisu
niu lomani Koya
talega?” e taroga.

E mokoti Laney o
tinana. “Io, au kila
ni vakakina.” ■

Na dauvolaivola e vakaitikotiko mai Colorado, Amerika.

Sa kilai tu ni vula oqo sa yacova kina na ika 100 ni yabaki na nodratou vakauqeta na Mataveiliutaki Taumada vei ira na lewenilotu mera dau vakayacora na lotu vakamatavuvale. Na veika e volai toka oqo e tauri mai na dua na ivola mai vei iratou na Mataveiliutaki Taumada ena kena a tavoci na lotu vakamatavuvale. E a tavoci ena Epereli 1915 ka tabaki sara ena Improvement Era ena June 1915 (tabana e 733-34) Sa vakacokotaki na matanivola lelevu kei na icegutaru (panituweti).

Kemuni na Taciqu kei na Ganequ: Keitou vakasalataki kemuni na Yalododonu Edaidai mo ni vakamareqeta sara na ivunau ni Kalou ka soli ena Vunau kei na Veiyalayalati wase 68:

“Raica ko ira na itubutubu mai Saioni, se ena dua na iteki sa tauyavutaki tu, me ra vakavulici ira na luvedra ena ivakavuvuli dina ni ra sa yabaki walu; io na ivakavuvuli ni veivutuni, na vakabauti Jisu Karisito na Luve ni Kalou Bula, na papitaiso kei na isololi ni Yalo Tabu e na veitabaki ni liga; ia kevaka e sega, era na cudruvi kina; . . .

“Ia me ra vakavulici ira talega na luvedra me ra dau masu ka caka dodonu ena mata ni Turaga.” [raica na V&V 68:25, 28].

O ira na gone ni Saioni mera sa qaqarauni sara ga ena taqomaki ni ivakaro e a soli vei ira na Isireli ni gauna makawa ka mai vakavoui vei ira na gone

“Mo vakarokorokotaki rau na nomu iTubutubu me dede kina nomu bula ena vanua sa soli kina vei iko ko Jiova na nomu Kalou” [Lako Yani 20:12].

Na ivakatakila oqo e vaqaqacotaka ki na Yalododonu Edaidai, ka sa namaki vei ira na tama kei ira na tina ena loma ni Lotu oqo mera vakatavuvulitaka ka cakava na ivakaro oqo ena loma ni nodra matavuvale.

Keitou sa vakasalataki ka vakatura

me sa tauyavutaki e dua na “lotu vakamatavuvale” ena loma taucoko ni Lotu, oqo na gauna vei ira na tama kei na tina mera vakasoqoni ira vata mai na luvedra tagane kei na yalewa ena nodra itikotiko ka vakavulici ira ena vosa ni Turaga. Ena rawa ni ra na vullica vakavinaka sara na ka e gadrevi kei na ka e vinakati baleta nodra matavuvale kei na gauna vata oqori era na qai kilai ira kina vakavinaka na

100 NA YABAKI NI

Lotu Vakamatavuvale

gone kei na wekadra vakakina na ivakavuvuli ni kosipeli i Jisu Karisito. Na lotu vakamatavuvale oqo e dodonu me dau caka kina na masumasu, laga sere ni lotu, sere, kei na ivakatagi, wili iVolanikalou, veiulutaga vakamatavuvale, kei na veidusimaki eso ena ivakavuvuli vakosipeli vakakina na veileqaleqa ni bula, vakakina na itavi kei na yalayala ni gone vei ira na itubutubu, na vuvale, na Lotu, na itikotiko kei na vanua. Baleti ira na gonelalai, me caka na cavuqaqa

e veiganiti, lagasere, italanoa, kei na qito ena rawa ni vakamacalataki mai. Rawa ni qai dua na ivakalomavinaka rawarawa sara e vakarautaki ga e vale mena qai vakayagataki.

Me kua soti ni vakabibitaki na veika e dau caka me rawa ni vakaitavi kece na lewe ni matavuvale ena lotu.

Na veisoqoni vakaoqo ena rawa ni vakavinakataka na veimaliwai vei ira na itubutubu kei ira na luvedra, ira na veitacini, kei na kena soli na madigi ni veivakasalataki, veivakayaloqaqataki, kei na ivakaro mai vei rau na itubutubu vei ira na luvedrau tagane kei na yalewa. E dau solia e dua na gauna vei ira na tagane kei na nodra vakavinakataka na nodra matavuvale ka me na rawa kina na yalayala ni Turaga vei ira me na vakavotukana kei na vakabalavutaki ni nodra bula kei na bula marau. . . .

Keitou . . . vakauqeti ira na itabagone mera na tiko voli ga e vale ena yakavi oqori ka vakayagataka na nodra kila me rawa ni taleitaki na nodra cau kei na nodra veidusimaki.

Kevaka mera talairawarawa na Yalododonu ena ivakasala oqo keitou yalataka na veivakalougatataki levu

ena yaco mai. Ena laveti cake na veilomani mai vale vakakina na talairawarawa vei ira na itubutubu. Ena tubu na vakabauta ena yalodra na itabagone e Isireli, ka na nodra na kaukauwa me ra ravuta rawa kina na veivakayararataki ca kei na veitemaki ena yaco vei ira.

Oi Keitou na Veitacini,
JOSEPH F. SMITH
ANTHON H. LUND
CHARLES W. PENROSE
Mataveiliutaki Taumada ■

VEIVAKARARAMATAKI

E rawa vakacava me'u na vakaliuca na lotu vakamatavuvale?

“Ni ko sa cakacakataka tiko mo vaqacacotaka na nomu matavuvale ka teivaka na vakacegu, mo nanuma . . . na lotu vakamatavuvale ena veimacawa. Qarauna me kakua ni vakayacori na nomudou lotu vakamatavuvale me ivakamuri tu ga ni oti e dua na siga osooso. Me lewai ni ena bogi ni Moniti mo dou na soqoni vata mai vakamatavuvale e vale. Me kakua ni bibi cake na gauna ni cakacaka, qito, itaviqaravi eso, ka ni vuli, se dua tale na ka me bibi cake mai na nomudou na soqoni vata mai e vale vata kei na nomudou matavuvale. Na ituvatua ni yakavi oqo e sega ni bibi cake mai na gauna dou sa mai duavata kina. E dodonu me vakavulici na kospeli ena vunau kei na veivosaki. Me na vakaibalebale cake vei iratou yadua na lewe ni matavuvale.”

E Tiko Talega ena iVola Oqo

ME BALETI IRA NA ITABAGONE QASECAKE

TOSO KI LIU ENA

Vakabauta

E va na ivakavuvuli oqo mai na bula nei Nifai ena rawa ni vakadeitaki iko ena gauna ni nomu vakatulewa.

t.44

ME BALETI IRA NA ITABAGONE

t.50

ENA VUKU I JOSEFA

E duidui vakacava na nomu bula ena vuku ni cakacaka a cakava o Josefa Simici? Vakasamataka na ono na sala oqo.

ME BALETI IRA NA GONE

AU KILA NI LOMANI AU KO JISU

Cakava na nomu ivolalobi me vukei iko mo dau vagagalu ena gauna ni lotu.

t.76

NA LOTU I
JISU KARISITO
NI YALODODONU
EDAIDAI